

La concreció dels currículums establits per l'Administració educativa

1r ESO

OBLIGATÒRIES	- Valencià: Llengua i Literatura - Llengua Castellana i Literatura - Llengua Estrangera - Geografia i Història. - Educació Física - Matemàtiques - Biologia i Geologia - Música - Tecnologia i Digitalització - Tutoria
OPTATIVA	☐ Taller d'Aprofundiment de Cultura Clàssica: Taller mitologia ☐ Taller d'Aprofundiment. Ofimàtica i intel·ligència artificial ☐ Taller d'Aprofundiment de Tecnologia: Control i robòtica ☐ Taller d'Aprofundiment de Matemàtiques: Matemàgia i Jocs de lògica ☐ Taller de Relacions Digitals Responsables. ☐ Taller de Reforç: Matemàtic i científic ☐ Taller de Reforç: Social i Línquístic ☐ Laboratori de creació audiovisual: Educació, plàstica, visual i audiovisual ☐ Laboratori d'Arts Escèniques: Teatre ☐ Segona Llengua Estrangera: Francés
OPCIONAL	☐ Religió ☐ Atenció educativa

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Valencià: Llengua i literatura

1. Presentació de la matèria

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura té un paper fonamental en la consecució de les finalitats de l'etapa d'Educació Secundària. Entre els objectius finals de l'etapa es troben la capacitat de comprendre i d'expressar amb correcció, oralment i per escrit textos i missatges complexos, i també iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

Per un altre costat, contribueix de manera directa, juntament amb la resta, en el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, a més de participar amb la resta de llengües curriculars en l'adquisició de la competència plurilingüe.

Per tal de dur a terme aquest objectiu d'integració de les llengües del currículum, la realització de projectes significatius per a l'alumnat que promoguen la resolució col·laborativa de problemes pot ser un instrument immillorable per a integrar les competències específiques de les àrees lingüístiques i també de les no lingüístiques. Cal dissenyar situacions d'aprenentatge i projectes que incorporen aquest àmbit entre les pràctiques discursives planificades en l'aula i fora de l'aula.

També ha de promoure la reflexió lingüística i l'anàlisi contrastiva associades als usos discursius. La reflexió també s'ha d'estendre a la diversitat lingüística i cultural present en la mateixa aula, en l'institut, en l'entorn familiar i social pròxim, en la Comunitat Valenciana, a Espanya, a Europa i en el món, en una progressió que faça ampliar la mirada de l'alumnat i el prepare per a viure i conviure en societats diverses. El treball de la diversitat lingüística en els instituts ha d'anar acompanyat d'una visió d'aquesta diversitat com una riquesa i com un fet global. Aquesta reflexió també s'ha d'estendre a la relació entre les llengües i el poder, i els processos de minorització i de substitució lingüística. La reflexió ha d'anar acompanyada d'un treball sobre les actituds i els estereotips lingüístics que afavorisca la superació d'aquestes situacions de desigualtat lingüística.

D'altra banda, ha de contribuir al desenvolupament de la capacitat de diàleg i de mediació en els conflictes usant el llenguatge. En aquest sentit, les competències específiques d'interacció i de mediació són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge basades en intercanvis comunicatius que preparen per a una ciutadania empàtica, pacífica i dialogant, que usa el llenguatge per a estretir lligams, millorar la convivència i realitzar projectes cooperatius.

El foment de la creativitat en les matèries lingüístiques passa per la creació verbal per mitjà del joc i dels textos literaris, tant orals com escrits. La literatura en l'institut serveix per a desenvolupar el sentit artístic i la creativitat en l'alumnat per mitjà del joc, els jocs verbals, la creació literària, la composició de textos literaris de diferents formats i gèneres (poesia, conte, cançó, guió, còmic...), i també de la creació audiovisual i del teatre, que combinen diferents llenguatges i que obrin la porta al treball interdisciplinari i a l'organització de projectes artístics que poden involucrar els àmbits formals, informals i no formals.

La literatura, en aquesta etapa, connecta amb la cultura popular i també permet integrar en l'aula les cultures populars de l'alumnat nouvingut i les cultures contemporànies. D'una altra banda, el treball dels textos literaris en l'Educació Secundària ha de centrar-se en un aprofundiment de la lectura interpretativa dels textos, de l'estudi dels contextos de creació i de la iniciació en la lectura d'obres del canó del patrimoni literari.

L'ús de les TIC aplicades a l'aprenentatge de les llengües resulta fonamental, i ha de continuar completant-se progressivament al llarg d'aquesta etapa: consultes contrastades i verificades en Internet; ús avançat de processadors de textos, de correctors i de traductors; eines de gravació i muntatge audiovisual; diccionaris electrònics; consulta de fitxers i de fonts bibliogràfiques...

A més, s'ha de vetlar per l'ensenyament inclusiu de tot l'alumnat, amb una atenció especial a les dificultats d'aprenentatge de llengües. L'acompanyament docent en tot el procés d'aprenentatge i la participació del grup de classe en la facilitació de l'èxit escolar de tots els seus membres, són claus per a assolir aquest objectiu.

Finalment, les àrees lingüístiques configuren un context òptim per a ensenyar l'ús del llenguatge per a la gestió de les emocions i en les interaccions durant el treball en grup, per a la participació en la societat i per al respecte a la diversitat afectiva i sexual i la igualtat de gènere.

El currículum de València: Llengua i Literatura es fonamenta en el treball de nou competències específiques. Aquestes competències connecten amb el perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'etapa d'ensenyament bàsic (que ve determinat, al seu torn, pels reptes del segle XXI i per les competències clau), i es connecten entre si i amb els sabers i els criteris d'avaluació d'una manera dinàmica, mitjançant l'actuació de l'alumne en diferents contextos de la realitat.

2. Concreció de les competències específiques

Les **competències específiques** són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions que requereixen els **sabers bàsics** de cada matèria. Són, a més, un element de connexió entre el Perfil d'eixida, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació, que s'han de desenvolupar mitjançant **situacions d'aprenentatge** contextualitzades.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix les següents competències específiques per a l'àrea de València: Llengua i Literatura:

Multilingüisme i interculturalitat (CE1)

Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, per mitjà del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics.

Comprensió oral i multimodal (CE2)

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de l'escolta activa, aplicant estratègies de

comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Comprensió escrita i multimodal (CE3)

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Expressió oral (CE4)

Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, per mitjà de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional.

Expressió escrita i multimodal (CE5)

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició.

Interacció oral, escrita i multimodal (CE6)

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, per mitjà de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.

Mediació oral, escrita i multimodal (CE7)

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

Lectura autònoma (CE8)

Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i reflexionar sobre el perfil lector que es va configurant.

Competència literària (CE9)

Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

L'adquisició de les competències específiques requereix la mobilització d'uns determinats **sabers bàsics**, és a dir, dels coneixements, les destreses i les actituds que constitueixen els continguts d'una matèria. Segons el context educatiu del centre i de la diversitat de l'aula, els sabers bàsics es poden agrupar, articular i variar-ne el grau d'aprofundiment.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, organitza els sabers bàsics de la matèria Valencià: Llengua i

Literatura ens els següents blocs i subblocs.

Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús	
Bloc 2: Estratègies comunicatives	2.1 Sabers comuns 2.2 Alfabetització informacional 2.3 Reflexió sobre la llengua 2.4 Comunicació i interacció oral 2.5 Comprensió escrita 2.6 Expressió escrita i multimodal
Bloc 3: Lectura i literatura	3.1 Hàbit lector 3.2 Literatura

SABERS BÀSICS 1r CICLE ESO

Bloc 1: Llengua i ús
Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món
Les llengües d'Espanya
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya
Reflexió interlingüística
Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los
Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències
Expressions idiomàtiques de la llengua
Bloc 2: Estratègies comunicatives
2.1 Sabers comuns
Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
Tipologies textuais i gèneres discursius
Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori

2.2 Alfabetització informacional

Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.

Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals.

Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums.

Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.

Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.

Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.

Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.

Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.

Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.

2.3 Reflexió sobre la llengua

La implicació de l'emissor en els textos.

Adequació del registre a la situació de comunicació

Cohesió: connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi.

Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).

Ús coherent de les formes verbals en els textos.

Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions

Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.

Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital.

Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.

Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.

Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües

Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.

La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.

Formes gramaticals i funcions sintàctiques.

Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.

Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.

Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.

Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.

2.4 Comunicació i interacció oral

G1 Comprensió oral

Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.

Valoració de la forma i el contingut del text.

G2 Expressió oral

Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.

Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.

Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.

Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.

Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.

G3 Interacció oral

Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.

Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.

Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.

2.5 Comprensió escrita

Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.

Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.

Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.

Valoració de la forma i el contingut del text

2.6 Expressió escrita i multimodal

Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.

Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.

Presentació cuidada de les produccions escrites

Elements gràfics i paratextuals.

Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.

Bloc 3 Lectura i literatura

3.1 Hàbit lector

Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.

Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.

Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.

Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.

Estratègies per a la recomanació de les lectures.

3.2 Literatura

Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloquen la presència d'autores i autors.

Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries.

Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.

Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.

Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.

Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.

Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.

Planificació i creació de textos a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'ESO.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.

1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.

1.4. Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbits del coneixement.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindrà informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu

3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.

4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports audiovisuals.

4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.

5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.

7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.

9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.

9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.

9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1º
MATÈRIA:	LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

1. Presentació de la matèria

En este primer curso de la ESO la materia de Lengua Castellana y Literatura adquiere un papel fundamental en la formación de los estudiantes ya que les acompañará a partir de ahora en todos los cursos de la ESO y el Bachillerato. La materia tiene por finalidad asentar los conocimientos adquiridos en el ámbito lingüístico durante la educación primaria y adquirir los conocimientos necesarios para poder cursar con garantías la asignatura de Lengua Castellana y Literatura 2º de ESO.

2. Concreció de les competències específiques

- Describir y apreciar la diversidad lingüística a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado.
- Producir textos orales con fluidez, coherencia, cohesión y adecuación.
- Producir textos escritos coherentes, cohesionados, adecuados y correctos.
- Leer de manera progresivamente autónoma como fuente de placer y conocimiento.
- Conocer la estructura de la lengua y reflexionar autónomamente sobre ello.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

- Las lenguas y sus hablantes
- Comunicación
- Educación literaria
- Reflexión sobre la lengua

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- Reconocer las lenguas de España y las variedades dialectales del español.
- Identificar prejuicios y estereotipos lingüísticos.
- Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales sencillos.
- Realizar narraciones y exposiciones orales sencillas.
- Participar en interacciones orales informales.
- Planificar la redacción de textos escritos sencillos.
- Incorporar procedimientos discursivos básicos para enriquecer los textos.
- Elegir y leer textos a partir de sus gustos e intereses.
- Compartir la experiencia de lectura en soportes diversos.
- Revisar los textos propios de manera guiada.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r ESO
MATÈRIA:	ANGLÉS

1. Presentació de la matèria

La comunicació en diverses llengües en la societat actual, caracteritzada per la globalització, el plurilingüisme i la interculturalitat, exigeix una educació i una formació més adaptades a les demandes que aquesta societat requereix per al desenvolupament de persones independents, actius i compromesos amb la realitat contemporània. En aquest sentit, la llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, contribueix al desenvolupament competencial que permetrà a l'alumnat afrontar els reptes del segle XXI com a persones integrades en la societat i professionals del futur, en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures estiguen presents. La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa apropiada en la llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, així com l'enriquiment i l'expansió de la consciència intercultural.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme estan presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. És per això que les competències específiques de la matèria es vinculen a les competències clau del perfil d'eixida d'aquesta etapa, així com als reptes del segle XXI. La Llengua Estrangera està directament relacionada amb el desenvolupament de les competències clau de comunicació lingüística i plurilingüe, ja que suposa incorporar mecanismes i estratègies per al processament i la transmissió de la informació, i integrar sabers i coneixements del repertori lingüístic propi com ara la llengua materna, les llengües oficials i les altres llengües estrangeres, per a traslladar-los, així, a l'aprenentatge d'altres llengües i cultures.

Així mateix, fomenta el desenvolupament de la resta de competències clau perquè suposa moure's en entorns d'aprenentatge analògics i digitals (competència digital), inferir i deduir informació per a la construcció de significats (competència en ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques), així com reflexionar sobre el seu propi procés d'aprenentatge (competència personal, social i aprendre a aprendre) i apreciar i valorar l'expressió artística, cultural i literària de manera empàtica i respectuosa (competència en consciència i expressió cultural). Aquesta matèria, per mitjà de les seues competències específiques, contribueix de manera clara al fet que l'alumnat pugui afrontar reptes del segle XXI, com són el reconeixement i el respecte per la diversitat lingüística i cultural, la gestió de situacions interculturals de convivència democràtica, la resolució dialogada de conflictes o l'establiment de vincles personals i socials basats en el respecte i la igualtat de drets.

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat pugui adquirir els elements bàsics de la cultura en els seus aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a preparació per a la incorporació als estudis posteriors i a la inserció laboral.

Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i a les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic. Cal

emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació d'idiomes. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant en aquesta matèria.

Així mateix, les estratègies i els sabers propis d'altres matèries d'aquesta etapa fomenten el desenvolupament d'una actitud responsable cap al medi ambient, el consum, els hàbits de vida saludable, la inclusió o l'acceptació de la incertesa, per la qual cosa el treball conjunt a través d'àmbits o projectes que incorporen dues o més matèries juntament amb la llengua estrangera són fonamentals.

Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu, en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües: Aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR).

Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprén, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que du a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en unes circumstàncies i un entorn específics.

Per això, metodologies comunicatives, com l'aprenentatge basat en tasques o el Tractament Integrat de Llengües (TIL) i el Tractament Integrat de Llengües i Contingut (TILC), resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que segueixen un enfocament comunicatiu.

2. Concreció de les competències específiques

El currículum de Llengua Estrangera està estructurat a partir de set competències específiques, que constitueixen el punt de partida per a l'aprenentatge de l'idioma.

Aquestes competències són:

1. Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat

Analitzar i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar sobre el funcionament i prendre consciència dels coneixements propis, així com valorar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

2. Competència específica 2. Comprensió oral

Interpretar textos orals, breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant els coneixements adequats sobre els gèneres textuais i les estratègies de comprensió i d'escolta activa.

2.3. Competència específica 3. Comprensió escrita

Interpretar informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.4. Competència específica 4. Expressió oral

Produir textos orals, de manera autònoma i fluida, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.5. Competència específica 5. Expressió escrita

Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.6. Competència específica 6. Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb els àmbits personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.7. Competència específica 7. Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels quatre cursos de l'Educació Secundària Obligatòria. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera (fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuais); el segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi; el tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres.

4.2. Bloc 1: Llengua i ús

Llengua i ús. Transversal a totes les CE

- **Funcions comunicatives** bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat.
- Models contextuais i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura
- Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació.

- Expressions i lèxic d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).
- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i d'ús comú, intencions comunicatives i significats generals associats a aquests patrons.

Convencions ortogràfiques

- Convencions ortogràfiques bàsiques i intencions comunicatives i significats associats als formats, patrons i elements gràfics.

Reflexió sobre la llengua

- Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats i falsos amics).
- Reflexió sobre similituds formals i diferències de significats (préstecs, cognats, falsos amics, etc.) i la seua aplicació en diferents contextos comunicatius.

4.3. Bloc 2: Estratègies comunicatives

Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE

Estratègies de comprensió i producció

- Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.
- Convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre.

Estratègies conversacionals

- Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
- Estratègies d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.

Intercanvis interculturals i mediació

- Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i educatius.
- Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles.

Estratègies d'autoavaluació i coavaluació

- Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació.
- Estratègies i eines d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.

Tractament de la informació

- Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics.
- Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats.
- Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències i eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb les persones parlants i estudiants de la llengua estrangera.

4.4. Bloc 3: Cultura i societat

Cultura i societat. Transversal a totes les CE

Aspectes socioculturals i sociolingüístics

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.
- Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Reconeixement de la necessitat d'adaptar el repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.
- Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.

Diversitat lingüística i intercultural de la llengua estrangera.

- Reconeixement de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació

- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina per a l'enriquiment personal.
- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1 Multilingüisme i interculturalitat

1.1. Contrastar les similituds i diferències entre diverses llengües, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.

1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals.

1.3. Diferenciar i valorar, de manera progressivament autònoma, la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a Font d'enriquiment personal i mostrar interès per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social i educatiu.

1.4. Mostrar respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la llengua estrangera, identificar prejudicis i estereotips, i reconèixer la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.

CE2 Comprensió oral

2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos orals i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, educatiu i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell.

2.2. Analitzar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i detalls rellevants de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits i implícits presents en la informació de caràcter lingüístic i extralingüístic, per mitjà d'inferències i els seus coneixements previs.

2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

CE3 Comprensió escrita

3.1. Llegir i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, i triar els que s'adeqüen als seus gustos i interessos.

3.2. Identificar, de manera progressivament autònoma, la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic.

3.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional en textos escrits i multimodals.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals, de manera progressivament autònoma, de diferents textos multimodals dels àmbits, personal, social, educatiu i professional.

CE4 Expressió oral

4.1. Produir diferents tipus de textos orals breus, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, de manera progressivament autònoma, utilitzant un registre informal i formal, així com un repertori d'expressions, lèxic i estructures d'ús freqüent en situacions dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, com l'ús de paraules o frases senzilles de les diferents llengües del seu repertori lingüístic o l'ús del context verbal i no verbal

CE5 Expressió escrita

5.1. Produir textos escrits i multimodals breus, coherents i cohesionats, de manera progressivament autònoma, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes dels àmbits personal, educatiu, social i professional.

5.2. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera progressivament autònoma, a partir de models dels textos escrits.

CE6 Interacció oral i escrita

6.1. Participar en converses simples, sobre temes predictibles, en contextos analògics i digitals, utilitzant guions com a suport.

6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entès el missatge i sol·licitar repetició.

6.3. Interaccionar mostrant interès, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments.

CE7 Mediació oral i escrita

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social i educatiu.

7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L1-L2, L2-L1), que inclouen vocabulari, expressions i estructures freqüents, de manera progressivament autònoma.

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), adequades a les situacions comunicatives, amb ajuda puntual de suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.

geografia i història – 1 ESO

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	EDUCACIÓ FÍSICA

1. Presentació de la matèria

L'Educació Física té com a objectiu desenvolupar una millora de la salut personal i social i una alfabetització motriu i competencial respecte els nous reptes als quals s'enfronta l'alumnat. Així mateix, contribueix a adquirir els objectius d'etapa ja que dona a conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i dels altres, respectant-lo i afermant hàbits de cura i salut corporal.

2. Concreció de les competències específiques

1. Integar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada, i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.
2. Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adients.
3. Participar en processos de creació de naturalesa artisticoexpressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.
4. Interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artisticoexpressives.
5. Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. VIDA ACTIVA I SALUDABLE: Aquest bloc aborda els tres elements bàsics que integren el concepte de salut segons l'OMS: salut física, mental i social. A través d'aquests continguts es pretén generar una actitud positiva cap a la participació regular en activitats físiques i esport relacionades amb la salut i promoure l'adopció d'estils de vida actius així com la responsabilitat personal d'un cos saludable per a tota la vida.

- Conductes per a la millora de la salut física, mental i social
- Elements de l'aparell locomotor relacionats amb la motricitat.
- La petjada com a element transcendental en la marxa i la carrera.
- Valoració de la pràctica de l'activitat física i l'esport a l'escola i en el seu entorn pels seus efectes saludables.
- Calfament general: parts essencials
- Efectes negatius i conductes de prevenció del consum de tabac, alcohol, altres drogues i la ludopatia associada a l'esport.
- Mètodes de relaxació i estiraments.

Bloc 2. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA: Aquest bloc aborda aquells components relacionats amb la planificació, organització i autoregulació de la pràctica física, així com aquells aspectes relacionats amb la seguretat de la pràctica motriu.

- Higiene i activitat física
- Ús de les TIC
- Aplicacions, recursos web i dispositius específics: seguiment i control de l'esforç. Gestió pràctica d'activitat física.

Bloc 3. RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS: Els sabers d'aquest bloc de continguts es relacionen amb una varietat d'experiències motrius desenvolupades a través de jocs i esports i les seues capacitats condicionals. Aquests sabers es desenvolupen en diferents contextos modificats de manera que es contribuïska a la participació segura, a una millor comprensió del joc per part de l'alumnat i a una pràctica més inclusiva. Mitjançant aquestes activitats l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar la seua capacitat de presa de decisions a través de desafiaments i reptes individuals, cooperatius i/o d'oposició amb els seus iguals en contextos competitiu i no competitiu.

- Activitats i jocs de resistència aeròbica, força general i flexibilitat
- Jocs i esports individuals, col·lectius i d'adversari.
- Fonaments tècnics i tàctics.

Bloc 4. AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS: Mitjançant aquests sabers l'alumnat té l'oportunitat de vivenciar situacions de gestió de conflictes i regulació emocional fomentant el joc net i l'esportivitat, el coneixement de les respostes comunicatives del seu propi cos davant de diferents missatges i contextos emocionals, el respecte a un mateix i als altres, així com el sentit de responsabilitat cap al seu propi benestar i el dels seus companys.

- Resolució dialogada i control emocional.
- L'estrés i la frustració.
- L'expressió de missatges i emocions.

Bloc 5. MANIFESTACIONS DE LA CULTURA MOTRIU: Queden estructurades en: cultura artisticoexpressiva, esport com a manifestació cultural i la cultura motriu tradicional. La dansa, la recreació dramàtica, les arts circenses, els jocs i esports populars i l'esport com a fenomen sociocultural profunditzant en l'esport inclusiu i adaptat conformen aquest subbloc.

- Valoració de les activitats artístiques com a bé cultural.
- Estereotips i diversitat de gènere.
- Creativitat i autoconfiança
- Les ajudes i la seguretat en les activitats expressives
- La mirada i el gest com a elements expressius.
- La postura corporal i el to muscular.
- Equilibris amb i sense material.
- Habilitats gimnàstiques.
- Muntatges audiovisuals amb i sense suport musical.
- Consum responsable en l'àmbit de l'activitat física i l'esport: capacitat crítica i seguretat personal.
- Jocs populars autòctons.
- Jocs populars del món.
- Nyago i les seues variants.
- Raspall i les seues variants de joc a carrer i al trinquet.
- El joc a paret: frontó i frare.
- Els valors de la pilota: bonhomia, equitat i pacte esportiu.
- Referents esportius.

Bloc 6. INTERACCIÓ EFICIENT I SOSTENIBLE AMB L'ENTORN: Agrupació dels sabers connectats amb el medi natural i l'entorn urbà, relacionant-se amb el conjunt d'habilitats i experiències físiques practicades a l'aire lliure, el coneixement de les mesures de seguretat, així com el protocol d'actuació (PAS) i l'ús de la tecnologia com a instrument facilitador, en aquests entorns. Aquests sabers faciliten l'adopció d'actituds i valors connectats amb la conservació del medi natural, el seu ús sostenible i un aprenentatge autònom per a tota la vida relacionat amb les activitats físiques a l'aire lliure.

- Regulació de l'esforç, mesures de protecció i conservació del medi ambient i reducció de l'impacte ambiental i la petjada de carboni.

- Mobilitat sostenible i promoció de bones pràctiques.
- La riquesa natural i topogràfica de la Comunitat Valenciana.
- Les TIC en les activitats al medi natural (GPS, pulsòmetre, tracks, etc.)

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- 1.1. Utilitzar els recursos del seu entorn relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i el benestar personal, aplicant propostes bàsiques de millora de la salut física, mental i social.
- 1.2. Aplicar els coneixements anatomicofisiològics adquirits a la creació d'un pla de manteniment i millora de la condició física personal.
- 1.3. Relacionar l'estil de vida actiu amb els efectes positius sobre la salut i la imatge personal amb les activitats físicoesportives, identificant les conductes de risc.
- 2.1. Participar activament i col·laborar en jocs i activitats físicoesportives practicant el respecte, la tolerància i el treball en equip.
- 2.2. Resoldre amb èxit situacions reals de competició i cooperació senzilles a través de l'aplicació d'habilitats motrius específiques i d'estratègies.
- 2.3. Reconèixer els aspectes culturals i socials que envolten el fenomen esportiu prenent consciència dels seus valors positius i dels aspectes que generen desigualtat en diferents contextos d'actuació.
- 3.1. Crear situacions comunicatives amb el gest, el cos i el moviment corporal, mitjançant models i amb creativitat.
- 3.2. Produir moviments creatius amb suport musical combinant ritmes i segment corporals i mostrant fluïdesa, desinhibició i autoconfiança.
- 3.3. Crear i participar en muntatges artístics col·lectius comunicant idees, sentiments i emocions.
- 4.1. Col·laborar en l'organització i disseny d'activitats físicoesportives inclusives respectuoses amb el medi ambient, tenint en compte el paisatge i la toponímia de l'entorn.
- 4.2. Conèixer i practicar tècniques i procediments de primers auxilis, així com els protocols de seguretat i d'autoprotecció personal inclosa la RCP.
- 4.3. Participar en les activitats artisticoexpressives de l'entorn natural i urbà valorant la diversitat personal i cultural.
- 4.4. Implementar de manera col·laborativa amb la comunitat educativa mesures relacionades amb la mobilitat, el reciclatge i l'alimentació per a promoure un centre sostenible.
- 4.5. Reconèixer el valor cultural de la Pilota valenciana mitjançant la pràctica i els element socials que envolten aquest esport.
- 5.1. Emprar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat, l'esport i la salut, utilitzant diverses fonts d'informació i tecnologia en funció de la seua eficiència per a la resolució de situacions quotidianes.
- 5.2. Conèixer fonts d'informació i de contingut digital rellevants i fiables, relacionades amb els sabers de la matèria, emprant estratègies de recerca i organització de la informació.
- 5.3. Elaborar col·laborativament continguts digitals senzills relacionats amb l'activitat física i la salut, integrant la informació de manera crítica.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	MATEMÀTIQUES

1. Presentació de la matèria

Les matemàtiques juguen un paper fonamental en la societat actual, és per això que el desenvolupament de les seues destresses, associades al raonament lògic és tan important per a poder interpretar, modelitzar, i en definitiva resoldre situacions que es plantegen en l'àmbit de les ciències i la tecnologia.

L'aprenentatge de les matemàtiques permetrà també conèixer i valorar de forma crítica la realitat que ens envolta.

2. Concreció de les competències específiques

1. Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

2. Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

3. Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

4. Implementar algorismes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

5. Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions icónico-manipulatives, numèriques, simbólico-algebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

6. Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

7. Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc Sentit numèric i càlcul

1. NOMBRES NATURALS, ENTERS, RACIONALS I REALS.

Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres naturals, enters i racionals.

Justificació dels criteris de divisibilitat.

Potències d'exponent sencer o fraccionari i radicals senzills.

Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels cossos numèrics.

2. OPERACIONS I LES SEUES PROPIETATS

Operacions amb nombres naturals, enters, racionals i arrels.

Descomposició d'un nombre natural en factors primers. Divisibilitat.

Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.

Transformació de nombres decimals en fraccions

Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.

Potències de nombres naturals, enters, racionals o irracionals.

Estratègies de càlcul mental.

Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.

Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc Sentit algebraic.

Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa.

Equacions de primer i segon grau. Equivalència entre expressions algebraiques. x

Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i de les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.

Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.

Autonomia, tolerància davant l'error i perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc Sentit espacial i geometria.

Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla.

Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.

Programes informàtics de geometria dinàmica.

Geometria en context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i a les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc Pensament computacional.

Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.

Sistematització de processos matemàtics mitjançant seqüències d'instruccions.

Reconeixement de patrons per a la generalització i automatització de processos repetitius o d'algoritmes.

Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb o sense eines TIC.

Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes o problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.

Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.

Autonomia, tolerància davant l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algorismes computacionals.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència 1. Resolució de problemes.

1.1. Extraure la informació necessària de l'enunciat de problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic, i estructurar el procés de resolució en diferents etapes.

1.2. Resoldre problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic mobilitzant de manera adequada i justificada els conceptes i procediments necessaris.

1.3. Comparar la solució obtinguda amb la dels seus companys i companyes, valorant si es requereix una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.

1.4. Generalitzar la resolució d'alguns problemes senzills per a solucionar problemes similars o més complexos.

Competència 2. Raonament i connexions.

2.1. Usar contraexemples per a refutar conjectures de naturalesa matemàtica.

2.2. Validar informalment algunes conjectures sobre propietats o relacions matemàtiques adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, a partir de casos particulars.

2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics adequats al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, argumentant el raonament emprat.

Competència 3. Modelització.

3.1. Establir connexions entre els sabers propis de les matemàtiques i els d'altres disciplines, emprant procediments d'indagació com la identificació, el mesurament i la classificació.

3.2. Seleccionar informació rellevant, identificar conceptes matemàtics, patrons i regularitats en situacions o fenòmens reals i, a partir d'aquests, construir models matemàtics concrets i alguns generals, emprant eines algebraiques i funcionals bàsiques.

3.3. Analitzar, interpretar i fer prediccions sobre situacions o fenòmens reals a partir del desenvolupament i tractament d'un model matemàtic.

3.4. Comparar i valorar diferents models matemàtics que descriuen una situació o fenomen real.

Competència 4. Pensament computacional.

4.1. Conèixer aspectes bàsics del full de càlcul i de programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algorismes senzills mitjançant programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic.

4.3. Resoldre situacions problemàtiques descomponent i estructurant les parts mitjançant algorismes.

4.4. Analitzar situacions d'un cert nivell de complexitat en jocs de lògica o de tauler abstractes.

Competència 5. Representacions.

5.1. Manejar les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics respectant les regles que les regeixen.

5.2. Realitzar conversions, en almenys una direcció, entre les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social.

Competència 6. Comunicació.

- 6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits relatius a l'àmbit social que incloguen informacions amb contingut matemàtic.
- 6.2. Comunicar idees matemàtiques introduint aspectes bàsics del llenguatge formal.
- 6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit social.
- 6.4. Utilitzar el llenguatge matemàtic per a argumentar i defensar els raonaments propis en situacions d'intercanvi comunicatiu relatives a l'àmbit social.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica.

- 7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en manifestacions artístiques i culturals.
- 7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç social i cultural de la humanitat.
- 7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes quotidians de l'àmbit social i cultural.
- 7.4. Apreciar el caràcter universal de les matemàtiques, per la seua versatilitat, el seu llenguatge propi i la seua funcionalitat.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds.

- 8.1. Gestionar les emocions, les actituds i els processos cognitius implicats en l'enfrontament a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.
- 8.2. Desenvolupar creences favorables cap a les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats en el quefer matemàtic, tant de caràcter individual com en el treball col·laboratiu.
- 8.3. Transformar els errors en oportunitats d'aprenentatge i trobar vies per a evitar el bloqueig en situacions problemàtiques i del treball matemàtic, així com en la gestió del treball en equip.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	BIOLOGIA-GEOLOGIA

1. Presentació de la matèria

Les matèries de Biologia i Geologia de l'educació secundària obligatòria busquen contribuir als coneixements necessaris per a comprendre processos tan significatius en l'actualitat com el canvi climàtic o les diferents crisis ambientals, així com les conseqüències per a la població i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Nacions Unides. D'altra banda, aporten explicacions que contribueixen al coneixement del propi cos i els seus canvis al llarg del desenvolupament, tan significatius en aquesta etapa madurativa en què es troba l'alumnat, i avancen en l'assumpció de la importància dels hàbits saludables per a la millora en el rendiment de l'organisme i la prevenció de malalties.

2. Concreció de les competències específiques

1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

Les experiències pràctiques dutes a terme en l'àmbit escolar que requereixen un treball experimental impliquen fer operacions destinades a descobrir, comprovar o demostrar determinats fenòmens o principis científics. És per això que darrere de cada disseny d'un experiment hi ha d'haver una finalitat que dirigeixca el treball de l'alumne cap a la comprensió de fenòmens o principis que es posen de manifest.

Aquesta competència implica no tan sols l'adquisició d'habilitats instrumentals o treball manipulatiu, sinó també les capacitats de raonament, com l'argumentació i la modelització.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha d'haver adquirit les destreses bàsiques implicades en l'ús dels materials i les eines pròpies d'un laboratori, així com ser capaç de dur a terme pràctiques demostratives i xicotetes investigacions guiades en què s'exigeix identificar el problema i les variables que hi intervenen, emetre hipòtesis, fer dissenys experimentals, obtindre resultats i saber comunicar-los.

2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

Aquesta competència fa referència a l'anàlisi d'un problema o un cas real al qual és necessari donar una solució o adoptar decisions per a poder minimitzar-ne els efectes. Tot això des del punt de vista científic.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de proposar solucions davant de situacions problemàtiques reals, per a resoldre-les o millorar-les, que siguen coherents amb la lògica científica.

3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.

El desenvolupament del pensament crític entès com a "pensament reflexiu i raonable que orienta la decisió sobre què fer o què creure" és una demanda de la societat actual. Aquest pensament crític es troba fortament vinculat amb la capacitat d'aprendre a aprendre i l'aprenentatge permanent. Per a fer-ho, l'alumnat haurà de ser capaç de distingir les fonts fiables d'aquelles que no ho són.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'identificar els elements característics del discurs científic i tindre un criteri propi per a distingir la informació fiable de les opinions personals o mancades de fiabilitat, així com d'interpretar textos científics senzills, elaborar informes de les experiències dutes a terme i exposar-los oralment.

4. *Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.* Aquesta competència al·ludeix al fet que el coneixement és un producte en revisió contínua, amb influències del pensament de l'època

En el transcurs del primer curs, l'alumnat avançarà en el coneixement de les relacions entre ciència i societat

5. *Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos, i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.*

L'adquisició d'aquesta competència requereix comprendre el funcionament del cos humà com un sistema en equilibri, en el qual el tot és major que la suma de les parts. Incorpora la comprensió del concepte d'ésser viu i dels seus nivells d'organització i interrelació entre els principals aparells i sistemes funcionals (digestiu, respiratori, excretor, circulatori, locomotor, nerviós, endocrí i reproductor) del cos humà.

La competència ha d'estar adquirida en finalitzar el primer curs de secundària, i l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar els hàbits saludables i les mesures preventives tenint en compte les alteracions a escala orgànica i cel·lular produïdes pels mals hàbits, el consum de substàncies tòxiques i nocives, o l'alimentació no saludable. En aquest cas, l'objectiu seria evitar que l'alumnat s'iniciara en aquests mals hàbits.

6. *Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.*

Des de l'àrea de la biologia s'imparteixen els coneixements necessaris per a entendre el funcionament del propi cos, la formació de gàmetes, els canvis corporals, la regulació hormonal, el cycle ovàric i menstrual, el desenvolupament embrionari i el part, així com els aspectes bàsics de les malalties de transmissió sexual i els mètodes anticonceptius.

Al final del primer curs, l'alumnat haurà adquirit un coneixement del funcionament del propi cos que li permeta prendre decisions de manera responsable i assertiva en relació amb la seua identitat sexual, i respectar totes les opcions.

7. *Actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.*

En finalitzar l'educació bàsica s'espera que l'alumne diferencie els éssers vius de la matèria inerta sobre la base de les propietats que defineixen la vida: les funcions dels éssers vius, la seua composició i organització interna, basada en graus de complexitat creixent, i les relacions entre aquests interpretant els cycles de la matèria i les piràmides tròfiques.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de respondre a qüestions relacionades amb les causes dels fenòmens que es produeixen en el nostre planeta i preveure algunes possibles conseqüències d'aquests a partir de dades obtingudes mitjançant mètodes fiables coneguts, i valorar la importància del paper de la ciència en aquestes previsions.

8. *Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.*

Les manifestacions de la dinàmica del planeta han generat, i continuaran fent-ho, situacions inesperades i en moltes ocasions tràgiques per a nombroses poblacions humanes. La comprensió dels processos que originen aquestes manifestacions permetrà que l'alumnat assumisca la necessitat de prendre precaucions i de valorar les actuacions que els éssers humans realitzen en algunes zones especialment sensibles, alhora que proposa actuacions d'intervenció i prevenció i el porta a actuar com a agent de transformació.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reconèixer que un sistema és més que una agrupació d'elements, identificar les relacions entre els components o els conceptes i les variables rellevants del model teòric que correspon al fenomen estudiat, i comunicar-lo amb la terminologia científica adequada.

9. Analitzar i interpretar les principals fites de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades.

L'aprenentatge de les nocions temporals i dels successos que s'esdevenen en escales de temps molt diferents permet explicar, situar i interpretar dades del passat que regeixen l'evolució del planeta. Alguns aspectes que succeeixen en escales temporals molt diferents són els que afecten l'origen i evolució geològica de la Terra, els processos geològics externs, el modelatge del relleu, el cicle de les roques o l'evolució de l'univers.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'apreciar la magnitud del temps geològic en comparació amb l'històric, i tots dos amb la duració de la vida d'un individu, i distingir les diferents escales en què ocorren els fenòmens geològics, històrics i personals.

10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

L'ecoresponsabilitat comença per l'aplicació dels principis de sostenibilitat en l'entorn més pròxim de la persona. La problemàtica generada per l'actuació de l'ésser humà sobre el seu entorn ha aconseguit un nivell tal de gravetat que, partint de xicotets impactes de tipus local, ha arribat a generar una incidència a escala planetària que es manifesta en fenòmens tan globals com l'emergència climàtica que ens amenaça actualment.

En finalitzar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'interpretar dades tècniques entorn dels problemes que origina l'acció humana sobre el seu entorn i la seua manifestació més preocupant en el moment present: l'emergència climàtica. També ha de ser capaç de descriure les conseqüències per a les poblacions humanes de processos com la destrucció de biodiversitat, la desertització i, associada a aquesta, la migració climàtica. Quant al consum, l'alumnat ha de ser capaç d'aportar proves respecte de quins hàbits són més saludables i quins generen menys quantitat de residus o generen residus susceptibles de ser reciclats, argumentar sobre la base d'aquestes proves i actuar en conseqüència individualment.

11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

L'alumnat ha de ser capaç, en acabar aquesta etapa, d'actuar com a agent de transformació, i argumentar les seues propostes de millora i/o d'adaptació a la situació, tant en l'àmbit local com en el global, i d'adreçar-se a les instàncies que puguen dur a terme aquestes transformacions o que puguen facilitar-les.

En finalitzar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de diagnosticar problemes presents en el seu entorn pròxim i proposar mesures per a afrontar-lo, i acudir, amb l'ajuda del professorat, a les instàncies adequades per a aportar aquestes propostes.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1: METODOLOGIA DE LA CIÈNCIA (CE 1, CE 2, CE 3 i CE 4)

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...)

- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquests.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova a través de l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

Bloc 2: COS HUMÀ I HÀBITS SALUDABLES (CE 5 i CE 6)

- Nivells d'organització de la matèria viva i organització general del cos humà (cèl·lula, teixit, òrgan, aparats o sistemes). Concepte d'ésser pluricel·lular.
- La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció.
- Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans.
- Necessitats nutricionals: els nutrients, els aliments i hàbits alimentosos saludables i sostenibles. Dietes saludables i trastorns de la conducta alimentària.
- La funció de nutrició. Relació entre els aparats digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.
- La funció de relació: coordinació entre sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.
- La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparat reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.
- Prevenció de les malalties de transmissió sexual.
- Canvis físics i psíquics en l'adolescència.
- Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaques de gènere en la societat digital.

Bloc 3: ELS ÉSSERS VIUS (CE 7)

- L'ésser viu com a sistema: propietats i diferències amb la matèria inerta. Funcions de nutrició, relació i reproducció dels éssers vius.
- Teoria cel·lular. En el primer curs, concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, i en tercer curs, principals tipus cel·lulars (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les diferències bàsiques.
- Nutrició autòtrofa i heteròtrofa.
- Dominis i regnes d'éssers vius (en primer, breu descripció; en tercer, aprofundint en les característiques).
- Cicles de la matèria, fluxos d'energia i piràmides tròfiques.
- Concepte d'ecosistema.
- La biodiversitat i la necessitat de conservar-la.
- Ecodependència dels éssers vius i importància del manteniment de totes les formes de vida per a la salut humana.

BLOC 4: La Terra (CE 8 i CE 9)

- Tipus de processos geològics.

- La Terra com a sistema complex en què interaccionen roques, aigua, aire i vida: processos geològics externs.
- Origen de la Terra i del sistema solar.
- Els materials de la Terra: origen i tipus.
- Relació d'objectes i materials quotidians amb els minerals i les roques utilitzats en la fabricació.
- Estructura bàsica de la Terra.
- Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna. En primer curs, s'estudiaran els terratrèmols i els volcans com a manifestacions de l'energia interna del planeta i, en el tercer curs, s'estudia la seua distribució i les causes (Tectònica de Plaques).
- El temps en geologia: escales i mesura del temps.
- Recursos geològics i sostenibilitat.
- Riscos geològics i canvi climàtic.

BLOC 5: Sostenibilitat (CE 10 i CE 11)

- Principals problemes mediambientals: contaminació, desertització, canvi climàtic, pèrdua de biodiversitat, esgotament de recursos, etc.
- Els ODS, relacions entre aquests: el factor ecosocial i conseqüències socials associades als problemes ambientals.
- Accions de protecció del medi ambient o de mitigació dels problemes ambientals.
- Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals. En el primer curs, s'hauria d'adquirir el coneixement sobre possibles accions, i en el tercer, hauria de poder concretar-se mitjançant estudis tècnics més detallats.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental

- 1.1. Aplicar correctament les normes de seguretat pròpies del treball experimental.
- 1.2. Observar fets, formular preguntes investigables i emetre hipòtesis comprovables científicament.
- 1.3. Fer cerques d'informació i recollida de dades, atenent criteris de validesa, qualitat i fiabilitat de les fonts (3r curs) de manera guiada.
- 1.4. Dissenyar experiments per a comprovar hipòtesis i obtindre resultats que les validen o refuten seguint les pautes del treball científic.
- 1.5. Elaborar informes senzills de les investigacions realitzades.

CE2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

- 2.1. Utilitzar encertadament les eines informàtiques necessàries per al seu treball de manera guiada.
- 2.2. Analitzar críticament la solució proposada a un problema senzill en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen.
- 2.3. Utilitzar el coneixement científic adquirit per a interpretar els fenòmens que ocorren al seu voltant.

CE3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.

- 3.1. Identificar hipòtesi, proves i conclusions en un discurs per a distingir adequadament una opinió d'una afirmació basada en proves amb base científica .
- 3.2. Conèixer algunes fonts que s'ajusten als criteris d'objectivitat, revisió i fiabilitat que caracteritzen la ciència a les quals acudir per a recaptar informació.
- 3.3. Comunicar-se, de manera oral i escrita, utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant o produint missatges científics de nivell bàsic.

3.4. Utilitzar fonts d'informació variada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfics, infografies, vídeos) amb un grau baix de complexitat.

CE4. Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.

4.1. Aportar exemples d'utilització positiva i negativa del coneixement científic.

4.2. Utilitzar un llenguatge inclusiu en els treballs coneixent exemples de les aportacions de les dones i de les diferents cultures a la ciència.

4.3. Aportar exemples de canvis patits per les teories científiques amb el temps.

4.4. Assenyalar alguns dels avanços tecnològics que han facilitat el desenvolupament de la ciència.

CE5. Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.

5.1. Explicar adequadament quins requeriments ha de complir una dieta sana, equilibrada i sostenible.

5.2. Procurar-se una alimentació consumint productes sans i de proximitat.

5.3. Explicar les conseqüències que es generen a causa de la ignorància dels hàbits saludables.

5.4. Explicar la importància de les mesures preventives contra les infeccions, incloent-hi la vacunació, sobre la base dels coneixements sobre el funcionament del sistema immunitari.

5.5. Demostrar coneixement de les mesures preventives adequades a l'hora de mantindre relacions sexuals per a previndre malalties de transmissió sexual o embarassos no desitjats.

CE6. Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

6.1. Explicar de manera adequada les diferències entre els conceptes de reproducció, sexe, gènere i orientació sexual.

6.2. Respectar i defensar amb arguments totes les possibles opcions de manifestació de la sexualitat.

6.3. En les relacions interpersonals, mostrar respecte a l'hora de decidir els passos que cal fer en cada moment i respectar els canvis d'opinió que pugen sorgir en aquest sentit.

CE7. Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

7.1. Respectar totes les formes de vida, i ser capaços d'explicar la dependència de l'ésser humà de la resta d'éssers vius.

7.2. Identificar i valorar alguns indicadors de la incidència de l'activitat humana sobre els fenòmens geològics externs i d'aquests sobre la vida en la Terra.

7.3. Preveure algunes de les possibles conseqüències dels fenòmens del nostre planeta a partir de dades obtingudes mitjançant mètodes fiables conegudes, i valorar la importància del paper de la ciència en aquestes previsions.

7.4. Classificar correctament, pel que fa al regne, diferents organismes en funció de les seues característiques més destacables.

CE8. Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

8.1. Explicar els trets més generals del relleu a conseqüència dels processos geològics.

8.2. Analitzar i identificar algunes de les principals interaccions entre la humanitat i el planeta.

8.3. Argumentar la necessitat de l'ús sostenible dels recursos.

8.4. Buscar i seleccionar informació rellevant sobre alguns dels processos que afecten la Terra, i formular preguntes pertinents sobre aquest i valorar si determinades evidències confirmen o no una

conclusió determinada.

8.5. Valorar la importància dels principis geològics bàsics i els procediments més elementals i usuals de la geologia per a construir el coneixement científic sobre la Terra.

8.6. Analitzar un fenomen geològic identificant-ne els components, les relacions entre aquests i el seu funcionament com a sistema no reductible a aquests components i relacions separatament.

CE9. Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en aquests.

9.1. Apreciar la magnitud del temps geològic en comparació amb l'històric, i tots dos amb la duració de la vida d'un individu, i distingir les diferents escales en què ocorren els fenòmens geològics, històrics i personals.

9.2. Reconèixer evidències dels canvis en el registre de la Terra, identificar-los i situar-los en un eix cronològic.

CE10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

10.1. Interpretar dades tècniques al voltant dels problemes que origina l'acció humana sobre el seu entorn i l'emergència climàtica.

10.2. Ser capaç de descriure les conseqüències per a les poblacions humanes de processos com la destrucció de biodiversitat, la desertització i, associada a aquesta, la migració climàtica.

10.3. Adoptar hàbits respectuosos per al medi que generen la menor quantitat de residus possible o que són susceptibles de ser reciclats.

10.4. Reduir el consum de recursos en l'àmbit personal i en els seus hàbits diaris.

10.5. Explicar correctament els factors més significatius responsables de la situació d'emergència climàtica que pateix el planeta.

CE11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

11.1. Diagnosticar problemes presents en el seu entorn pròxim relacionats amb el medi.

11.2. Proposar accions de conscienciació i reivindicatives en relació amb els problemes ambientals, utilitzant el procediment adequat per a això amb ajuda del professorat.

11.3. Associar situacions de problemes de tipus social, com ara la immigració massiva, a l'alteració dels ecosistemes d'origen humà, com ara la sobreexplotació de recursos o la desertificació.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r ESO
MATÈRIA:	Música

1. Presentació.

L'estudi d'aquesta matèria parteix dels coneixements previs adquirits pels estudiants en Educació Primària i de les característiques evolutives de l'alumnat en aquesta edat, aprofundint especialment en aquells elements que, donat el seu nivell d'abstracció, han d'abordar-se en aquest moment de desenvolupament de l'alumnat. Dotar a l'alumnat d'un vocabulari que permeta la descripció de fenòmens musicals, una comprensió del llenguatge musical com a mitjà d'expressió artística, una sensibilitat cap a l'expressió musical i l'enteniment de la música com un fenomen imbricat en la història i en la societat són, entre altres, els objectius d'aquesta matèria.

2. Competències específiques.

1. Desenvolupar l'audició musical a través del reconeixement dels paràmetres del so i els elements bàsics de llenguatge musical.
2. Utilitzar els elements de representació gràfica de la música en la lectura i escriptura musical.
3. Desenvolupar la capacitat d'improvisació musical.
4. Dominar nocions bàsiques de composició i formes d'organització musical.
5. Interpretar musicalment obres senzilles desenvolupant les seues capacitats i habilitats musicals i de treball en grup.
6. Respectar les creacions musicals pròpies i alienes.
7. Investigar les possibilitats sonores d'objectes i les diferents fonts.
8. Discriminar auditivament els diferents instruments, les veus i les seues agrupacions.
9. Desxifrar el codi musical en la lectura de partitures.
10. Valorar el silenci en l'audició musical.
11. Discernir diferents tipus de música i la seua procedència cultural.
12. Descriure l'organització i l'estructuració musical d'una obra interpretada en viu o gravada.
13. Localitzar i interioritzar situacions en les quals es produeix un ús indiscriminat del so i proposar solucions.
14. Relacionar la música amb altres disciplines.
15. Mostrar interès per músiques de diferents cultures i diversificar les preferències musicals.
16. Conèixer el patrimoni cultural espanyol i adoptar una actitud de conservació i transmissió del mateix.
17. Desenvolupar una actitud crítica i una capacitat d'argumentació i raonament en qüestions musicals.
18. Valorar la música actual desenvolupant una capacitat d'anàlisi crítica i interès pels seus elements creatius i innovadors.
19. Manejar les eines tecnològiques en l'enregistrament, la reproducció, la creació o la interpretació musical.
20. Utilitzar els recursos informàtics com mitjans d'aprenentatge i investigació del fet musical.

3. Connexions de les competències específiques entre sí, amb les competències d'altres àrees/matèries i amb les competències clau.

En l'àrea de Música practicarem les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a aquesta.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia CMCT

L'àrea de Música contribueix a aquesta competència de manera significativa perquè promou conductes i l'adquisició de valors responsables per al bé comú immediat pel que fa a la cura del medi ambient, per a aconseguir un entorn lliure de sorolls i de la contaminació acústica i també a través de l'aplicació de mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques en la creació i la millora d'instruments musicals i les seues formacions al llarg de la història i en totes les cultures del món.

Comunicació lingüística CCLI

La comunicació lingüística en l'àrea de Música serà el resultat de l'acció comunicativa dins de les pràctiques musicals i per l'expressió adequada de les mateixes idees en contextos comunicatius d'anàlisi, creació i interpretació i en el treball sobre la respiració, dicció, articulació i expressió adequades. A més, en el seu format no verbal, l'individu desenvolupa les seues capacitats comunicatives gràcies a les quals expandeix la seua competència i la seua capacitat d'interacció amb altres individus.

Competència digital CD

Es contribuirà al desenvolupament de la competència digital, en l'elaboració de treballs d'investigació individuals i/o en grup, ja que implica l'ús creatiu, crític i segur de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació; accedint, gestionant i manejant diferents motors de cerca i bases de dades i transformant aquesta informació en coneixement.

Consciència i expressions culturals CEC

A través de l'àrea els alumnes i les alumnes accediran a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural i musical amb la concreció d'aquestes en diferents autors i obres, així com també en diferents gèneres i estils, desenvolupant la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressades a través de codis artístics, comprnent el patrimoni cultural i artístic dels diferents períodes històrics, les seues característiques i les relacions amb la societat en la qual es creen, desenvolupant la capacitat i la intenció d'expressar-se i comunicar idees. Implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions musicals a través de l'estudi, anàlisi i la interpretació de les seues obres característiques.

Competències socials i cíviques CSC

Contribuirem a aquesta competència a través de la implicació i la interacció amb altres persones dins d'un grup, conforme a normes basades en el respecte mutu en totes les activitats musicals realitzades. Desenvolupa el sentit de la responsabilitat, mostrant comprensió i respecte als valors i idees alienes i la recepció reflexiva i crítica de la informació sobre les manifestacions i les activitats musicals.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor SIEE

Es proposaran als alumnes activitats que impliquen la capacitat de transformar les idees en actes pel desenvolupament d'actituds que comporten un canvi de mentalitat, capacitat de pensar de forma creativa, autoconeixement i autoestima, autonomia o independència, interès, esforç i esperit emprenedor, sentit crític i de la responsabilitat.

Aprendre a aprendre CAA

Contribuirem a la competència d'aprendre a aprendre, caracteritzada per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge, on la motivació i la confiança són crucials per a desenvolupar aprenentatges cada vegada més eficaços i a través de l'ampliació de les habilitats d'expressió, especialment presents en continguts relacionats amb la interpretació i la improvisació, tant individual com col·lectiva; així com mitjançant la generalització del seu cultiu en el temps de lleure.

4. Sabers bàsics (per al conjunt de les competències de la matèria).

Bloc 1. Interpretació i creació

1. El so, els paràmetres del so i la seua representació gràfica.
2. Aprofundiment en el coneixement del llenguatge musical i en la seua pràctica.
  - El ritme: pols, compàs, fórmules rítmiques i tempo.
  - La melodia: organització del discurs melòdic, frases i estructures melòdiques, intervals i escales, tonalitat i modalitat.
  - L'harmonia: consonància i dissonància, construcció d'acords elementals.
  - La textura: horitzontalitat i verticalitat; polifonia, monodia, melodia acompanyada, homofonia i d'altres.
  - Procediments compositius: repetició, imitació, variació, desenvolupament, improvisació.
  - Formes: estructures binàries, ternàries i d'altres.
3. Lectura i escriptura musical com a suport per a la interpretació i la creació.
4. La veu, la paraula, els instruments i el cos com mitjans d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
5. Interpretació d'un repertori de peces vocals, instrumentals i de danses de diferents gèneres, estils i cultures.
6. Interpretació d'un repertori de peces vocals, instrumentals i de danses del patrimoni espanyol.
7. La interpretació individual i en grup: pautes bàsiques de la interpretació.
8. Improvisació vocal, instrumental i corporal: individual i en grup, lliure i dirigida.

Bloc 2. Escolta

1. L'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.
2. Utilització de diferents recursos per a la comprensió de la música escoltada: corporals, vocals, instrumentals, mitjans audiovisuals i tecnologies, textos, partitures, musicogrames i altres representacions gràfiques.
3. Classificació i discriminació auditiva dels diferents tipus de veus i instruments i de diferents agrupacions vocals i instrumentals.
4. Elements que intervenen en la construcció d'una obra musical i identificació dels mateixos en l'audició.
5. La música en directe: els concerts i altres manifestacions musicals.
6. La contaminació acústica: detecció i prevenció.

Bloc 3. Contextos musicals i culturals

1. Manifestacions musicals més significatives del patrimoni musical occidental i d'altres cultures.
2. Manifestacions musicals més significatives del patrimoni musical espanyol.
3. Reconeixement de la pluralitat d'estils en la música actual.
4. La presència de la música en les diferents manifestacions artístiques: balla, teatre, arts plàstiques, cinema, literatura i d'altres.

Bloc 4. Música i tecnologies

1. Tecnologies de la informació i la Comunicació i altres dispositius electrònics en els processos de creació, enregistrament i reproducció i interpretació musical.
2. Coneixement i comprensió del fet musical a través de les noves tecnologies.
3. Investigació musical i noves tecnologies.
4. Recursos per a la conservació i la difusió de les creacions musicals. Registre de les composicions pròpies, utilitzant diferents formes de notació i diferents tècniques d'enregistrament.

5. Situacions d'aprenentatge per al conjunt de les competències de l'àrea/matèria.

L'ensenyança musical en l'ESO ha d'estar orientada cap a la integració de tot el fet musical i, a més, obrir-se a altres àrees del currículum. El procés d'aprenentatge serà més enriquidor si el tractament és globalitzador, d'aquesta manera, en una determinada activitat en què participen diverses experiències i capacitats es pot tractar al mateix temps aspectes d'expressió instrumental, llenguatge musical i conceptes d'història de la música.

Per a desenvolupar les unitats didàctiques anteriorment detallades, tindrem en compte els següents aspectes metodològics:

-Aprenentatge per mitjà de la participació.

No oblidem que l'alumne és el protagonista del procés de formació i és ell qui ha de aprendre coneixements i conceptes així com la seua valoració. El plantejament d'aspectes pròxims a la quotidianitat farà que l'alumne/a tinga una major motivació cap als centres d'interès proposats pel professor. Així doncs, la participació de l'alumne ve donada per una estratègia d'indagació, que permetrà la seua formació per mitjà del propi descobriment.

- El paper del professor com a model a imitar, especialment en cant i instruments, o siga, en aquells aspectes que tenen una relació directa amb l'exercici de la música. D'aquesta forma, la música participa de l'aprenentatge per audició en què el professor és la mostra de l'activitat pràctica que es va a desenvolupar.

En els aspectes que es refereixen als conceptes teòrics, el professor ha de proporcionar els materials amb què els alumnes/as construïsquen els seus coneixements. Apareix ací l'estratègia expositiva que haurà d'utilitzar-se quan es tracten fets i conceptes, si bé s'haurà de fer servir de manera que es reduïska al màxim, tal com ja s'ha dit més amunt.

Les dues estratègies mencionades, expositiva i d'indagació, van a proporcionar aprenentatges significatius, sobretot els que vinguen determinats per procediments que permeten l'aproximació a la música de manera pràctica i creativa. Ja que la imaginació i la creativitat formen part de l'aprenentatge musical, les activitats on puga intervenir la inventiva i el moviment adquireixen una rellevància especial, fins i tot en aquelles que poden incorporar algun tipus de proposta dramàtica. D'aquesta manera, les activitats musicals es potencien amb altres aspectes culturals.

- L'audició activa.

Constitueix un dels eixos bàsics de la formació musical. Si a més es fa participativa augmentarà l'interés de l'alumne/a que desenvoluparà, d'una banda, la capacitat de percebre sensacions i sentiments i, per un altra, es reafirmaran conceptes del llenguatge musical al costat de valoracions de tipus històric, estilístic, etc.

Per tant, l'audició activa comprén processos en dos nivells: el sensorial (sensibilitat respecte a missatges artístics) i el de la intel·ligència; estos dos es complementen mútuament però al mateix temps queden clarament diferenciats pels objectius proposats i el mètode de treball.

L'assistència a concerts constitueix una experiència molt enriquidora, sobretot si ha sigut preparada prèviament en classe perquè l'alumne es fixe, especialment, en els aspectes que ha ressenyat el professor.

6. Criteris d'avaluació.

L'avaluació en Educació Secundària Obligatòria ha de ser contínua i diferenciada en les distintes matèries, àmbits i mòduls del currículum.

Les qualificacions han de respondre al progrés en les actituds respecte a l'aprenentatge, en el domini de procediments de treball i desenvolupament de les habilitats implicades en la competència musical i en l'aprenentatge dels coneixements necessaris per al desenvolupament d'aquestes habilitats.

Percentatges; Actituds: 30% Procediments: 30% Conceptes: 40%
En cadascun d'aquests apartats s'haurà d'obtindre almenys el 30% de la màxima nota. Per a la promoció al següent nivell l'alumnat ha d'obtindre la qualificació global igual o superior a 5.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	TECNOLOGIA
1. Presentació de la matèria	
La tecnologia ha format i forma part essencial de l'evolució de l'ésser humà. S'entén com la capacitat per respondre a necessitats diverses mitjançant la construcció d'una gran varietat d'objectes, màquines i eines, amb vista a modificar favorablement el entorn i aconseguir una millora en la qualitat de vida de les persones.	
2. Concreció de les competències específiques	
1.- Identificar i resoldre problemes tecnològics senzills aplicant el mètode de projectes, propi de l'enginyeria, executant-ne, si cal, les fases característiques i utilitzant els mitjans tecnològics i digitals més adequats al context. 2.- Buscar, obtenir, analitzar i seleccionar informació de manera fiable i segura per poder gestionar el temps, els coneixements i els recursos disponibles a l'hora d'abordar reptes tecnològics seguint un pla de treball realista. 3.- Configurar, utilitzar i mantenir màquines, eines, aplicacions i sistemes digitals, fent-ne una selecció idònia i un ús segur i adequat en funció de la tasca. 4.- Realitzar un ús responsable i sostenible dels objectes, materials, productes i solucions tecnològiques i digitals existents al seu entorn, analitzant-ne críticament les implicacions i repercussions ambientals, socials i ètiques. 5.- Crear, expressar, comprendre i comunicar idees, opinions i propostes utilitzant correctament els llenguatges i els mitjans propis de la tecnologia i la digitalització, tant a nivell acadèmic com al personal i social. 6.- Analitzar problemes senzills i plantejar-ne la solució automatitzant processos amb eines de programació, sistemes de control o robòtica i aplicant el pensament computacional. 7.- Utilitzar la tecnologia posant-la al servei del desenvolupament personal i professional, social i comunitari i proposant solucions creatives als grans reptes del món actual.	
3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques	
Els sabers han estat agrupats en set blocs de continguts que abasten tota la matèria: 1.- El bloc referit al procés de resolució de problemes és l'eix vertebrador de tots els sabers bàsics. 2.- El bloc de Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. 3.- El bloc de Pensament computacional, programació, control i robòtica. 4.- El bloc d'Eines i màquines de taller. 5.- El bloc de Materials, productes i solucions tecnològiques està subdividit en: Materials (fusta, materials de construcció, metalls i plàstics), Estructures i esforços mecànics, Màquines simples i mecanismes, Electricitat i electrònica. 6.- El bloc de Creació, expressió i comunicació. 7.- El bloc de Tecnologia sostenible.	
4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques	
Competència específica 1. Criteris d'avaluació: 1.1. Identificar problemes tecnològics actuals, senzills i propers, utilitzant els sabers bàsics fonamentals d'aquesta àrea per entendre la necessitat o problema detectat. 1.2. Resoldre de manera guiada problemes i desafiaments tecnològics quotidians seguint les fases del mètode de projectes per generar i/o utilitzar productes que donin solució a la necessitat o problema identificat.	

1.3. Utilitzar els mitjans tecnològics i digitals, eines i materials disponibles en la resolució dels problemes o l'abordatge de reptes tecnològics plantejats a la vida quotidiana, gestionant de manera guiada el seu ús de manera adequada i sostenible.

1.4. Fabricar objectes, prototips o models senzills mitjançant la manipulació i conformació de materials, emprant les eines i màquines adequades, aplicant els fonaments d'estructures, mecanismes i electricitat, respectant les normes de seguretat i salut bàsiques corresponents.

Competència específica 2. Criteris d'avaluació:

- 2.1. Realitzar cerques bàsiques a internet atenent criteris de qualitat, actualitat i fiabilitat de les fonts, com punt de partida en qualsevol de les fases del procés de resolució de problemes tecnològics.
- 2.2. Analitzar i seleccionar la informació científicotècnica obtinguda, triant la més adequada en funció de la tasca i de la necessitat en cada ocasió.
- 2.3. Utilitzar de manera segura la informació científicotècnica seleccionada per a la superació dels reptes tecnològics plantejats.
- 2.4. Seguir i executar, amb la informació obtinguda, un pla de treball individual o en grup cooperatiu coherent amb les característiques de la tasca.
- 2.5. Organitzar la informació aplicant tècniques d'emmagatzematge segur.
- 2.6. Identificar problemes i riscos relacionats amb l'ús de la tecnologia i analitzar-los de manera ètica i crítica.

Competència específica 3. Criteris d'avaluació:

- 3.1. Emprar correctament la eina de treball adequada per a la tasca a fer.
- 3.2. Utilitzar i adaptar les eines digitals i aplicacions de l'entorn de aprenentatge a les pròpies necessitats.
- 3.3. Utilitzar els instruments tecnològics i digitals de forma ajustada al propòsit, respectant en tot moment els seus normes d'ús i conservació.
- 3.4. Respectar les normes de seguretat i higiene en l'ús i la manipulació de materials, màquines, eines, sistemes digitals, etc.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació:

- 4.1. Analitzar els objectes, productes i solucions tecnològiques de forma bàsica, atenent les seves característiques funcionals, estructura i aplicació.
- 4.2. Considerar les implicacions per el medi i l'entorn derivades d'utilitzar elements tecnològics, tant actuals com a mitjà i llarg termini.
- 4.3. Comparar i valorar els productes digitals utilitzats per fer front als desafiaments tecnològics susceptibles de millorar la qualitat de vida personal i col·lectiva tant en l'àmbit acadèmic com en el personal.

Competència específica 5. Criteris d'avaluació:

- 5.1. Crear i editar continguts tecnològics i digitals utilitzant diferents formats, tant presencialment com a remot, per facilitar la comunicació d'idees, opinions i propostes tecnològiques.
- 5.2. Respectar les llicències i drets d'autoria en la creació i comunicació de idees.
- 5.3. Comunicar continguts, idees, opinions i punts de vista sobre qüestions tecnològiques en diferents formats, utilitzant de forma correcta i coherent la terminologia i la simbologia adequades.
- 5.4. Comunicar en una o més llengües en l'àmbit tecnològic i digital, de manera apropiada, utilitzant expressions no discriminatòries i inclusives.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació:

- 6.1. Analitzar problemes senzills mitjançant l'abstracció i modelització de la realitat.
- 6.2. Resoldre problemes de manera individual, utilitzant els algorismes i les estructures de dades necessàries.
- 6.3. Programar aplicacions senzilles usant un entorn per a l'aprenentatge de programació basat en blocs.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació:

- 7.1. Dissenyar solucions creatives senzilles en situacions obertes i incertes que sorgeixen a l'entorn.
- 7.2. Afrontar petites situacions de incertesa amb una actitud positiva, utilitzant el coneixement adquirit.
- 7.3. Reconèixer la importància del desenvolupament de la tecnologia com a eina per a l'avanç social i cultural de la humanitat.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Taller de Relacions Digitals Responsables

1. Presentació de la matèria

La societat actual i els avanços tecnològics faciliten que la comunicació entre persones i entitats es produïska d'una manera creixent en entorns digitals en què l'emissor i el receptor no comparteixen el mateix temps i/o espai i deixa de percebre's un altre tipus d'informació. El fet de no trobar-se presencialment amb l'altra persona provoca un empobriment de la comunicació i atorga una major importància al contingut i la forma dels missatges, ja que l'absència del llenguatge no verbal pot portar a interpretacions no desitjades i fins i tot derivar en un conflicte.

Aquesta matèria aborda la necessitat de construir relacions adequades amb les altres persones, exercint conductes positives que fomenten el respecte, també en la xarxa. La base d'aquest respecte és l'ús de manera saludable dels dispositius digitals, prenent consciència que les interaccions que es realitzen amb aquests van conformant la petjada digital i, per tant, la pròpia identitat de l'alumnat en aquest mitjà. També es posa en relleu la importància d'establir una perspectiva crítica davant la constant recepció d'informació, que ha de ser tractada i seleccionada.

En aquesta matèria es pretén, mitjançant un procés de conscienciació, que la relació per mitjans digitals s'efectue amb els mateixos criteris que quan s'efectua presencialment, quant a normes d'educació, respecte, contingut i gestió emocional. En el cas de comunicacions audiovisuals, s'han de tindre en compte, a més, multitud de factors addicionals com ara la privacitat i el dret d'imatge, que adquireixen una rellevància més gran si en aquestes comunicacions intervenen menors d'edat.

La matèria contribueix a l'assoliment dels objectius de l'educació bàsica mitjançant l'enfortiment de les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb les altres persones, així com el rebuig de la violència, dels prejudicis de qualsevol tipus i dels comportaments sexistes, i la resolució pacífica dels conflictes. Es despleguen aspectes com ara un desenvolupament pràctic, col·laboratiu i crític, que permeta el creixement personal i acadèmic, i l'exercici d'una ciutadania digital democràtica que permeta una interacció tolerant i solidària, que respecte les diferències i rebutge els estereotips que condueixen a discriminació.

També s'afavoreixen les destreses bàsiques en l'ús de fonts d'informació de manera crítica com a mitjà per a adquirir coneixement, tot desenvolupant-se al seu torn les competències tecnològiques bàsiques necessàries. A més, aconseguir els objectius de la matèria contribueix a afermar els hàbits de la cura i la salut.

Es pretén la consecució del doble objectiu de dotar l'alumnat de les eines imprescindibles per a aconseguir un projecte de vida personal, social i professional satisfactori, i alhora, de proporcionar-li situacions d'aprenentatge significatives i reals per a afrontar els principals reptes del segle XXI. Des d'aquesta matèria s'aborden temes com la sostenibilitat, el benestar, el rebuig a la iniquitat, el estereotips i l'exclusió, o la resolució pacífica de conflictes en entorns virtuals, i l'aprofitament crític ètic i responsable de la cultura digital, entre altres.

En aquesta matèria, l'alumnat respon als desafiaments ecosocials del desenvolupament tecnològic mitjançant un consum responsable i una societat en la qual es minimitze la bretxa digital. La matèria afavoreix l'anàlisi crítica i l'aprofitament de les oportunitats que ofereix la cultura digital, sempre avaluant els seus beneficis i riscos, i fent un ús ètic i responsable que contribuïska a l'aprenentatge al llarg de la vida. Aquesta matèria proporciona estratègies per a manejar la incertesa que suposa establir

relacions socials a través de les xarxes, tot resolent pacíficament conflictes i valorant la diversitat personal i cultural. Contribueix al desenvolupament de la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que motiva l'alumnat a procurar el seu benestar físic i emocional, així com a expressar empatia i gestionar els conflictes.

La matèria contribueix a més, especialment, a desenvolupar la competència clau digital, ja que implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge i la participació en la societat. En el desenvolupament de la matèria es mobilitza el conjunt de coneixements, destreses, habilitats i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges i informacions evitant els riscos de manipulació i desinformació.

2. Concreció de les competències específiques

2.1. Competència específica 1

Utilitzar dispositius digitals d'ús personal en l'entorn domèstic i educatiu de manera saludable, segura i sostenible.

2.2. Competència específica 2

Buscar i seleccionar críticament informació digital de diferents fonts, interpretar-la, organitzar-la en l'entorn personal d'aprenentatge i crear continguts digitals.

2.3. Competència específica 3

Construir una identitat digital adequada i aplicar estratègies bàsiques per a cuidar-la i protegir-la.

2.4. Competència específica 4

Mostrar hàbits bàsics que fomenten el benestar en les relacions a través d'entorns digitals.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. Dispositius digitals i Internet

- Ordinador personal, dispositius mòbils i altres dispositius d'ús domèstic i educatiu.
- Funcionament bàsic i característiques més importants dels dispositius digitals.
- Sistemes operatius comuns i aplicacions.
- Xarxes de dispositius. Fonaments i formes d'accés a Internet.
- La breixa digital.
- Hàbits bàsics de seguretat per a protegir els dispositius.
- Implicacions de l'ús dels dispositius digitals per a la salut, la sostenibilitat i el medi ambient.
- Obsolescència.

Bloc 2: Cerca, selecció, organització i creació de continguts digitals.

- Tipus de cercadors web i les seues eines de filtratge.
- Selecció d'informació en mitjans digitals a través de cercadors web tot contrastant-ne la veracitat.
- Lectura i interpretació d'informació de mitjans digitals.
- Propietat intel·lectual i drets d'autoria.
- Detecció de notícies falses, boles i discursos d'odi. Implicacions socials.
- Organització de la informació. Operacions bàsiques amb arxius i carpetes.
- Personalització de l'entorn de treball.
- Creació bàsica de continguts amb eines digitals.
- Estètica i llenguatge audiovisual.

Bloc 3: Identitat digital

- La identitat personal en Internet. Àlies i avatars.
- Autoconcepte i percepció externa de la identitat digital.
- Referències socioculturals en la construcció de la identitat digital. Persones influents.
- Exposició personal en la xarxa. La petjada digital.
- Conductes i hàbits per a cuidar la identitat digital.
- La privacitat en la xarxa. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.

Bloc 4: Relacions en entorn digital

- Amistat virtual i física.
- Entorns digitals d'intercanvi social i jocs en línia.
- Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. Etiqueta digital.
- Avantatges i beneficis de les interaccions en entorn digital.
- Riscos i amenaces de l'ús de dispositius i relacions en xarxa: ciberassetjament i fraus.
- Addiccions: tecnoaddicció, nomofòbia i ludopatia en línia.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE 1. Utilitzar dispositius digitals d'ús personal en l'entorn domèstic i educatiu de manera saludable, segura i sostenible.

- 1.1. Identificar característiques bàsiques dels dispositius digitals d'ús personal en l'entorn domèstic i educatiu.
- 1.2. Determinar quin dispositiu i forma d'accés a Internet és el més adequat a les necessitats.
- 1.3. Connectar dispositius digitals a Internet de manera segura.
- 1.4. Reconèixer les implicacions de l'ús i consum de tecnologia sobre la salut i el medi ambient.
- 1.5. Mostrar hàbits bàsics de seguretat per a protegir els dispositius.

CE 2. Buscar i seleccionar críticament informació digital de diferents fonts, interpretar-la, organitzar-la en l'entorn personal d'aprenentatge i crear continguts digitals.

- 2.1. Buscar, seleccionar i interpretar informació d'acord amb les necessitats a partir de diverses fonts amb sentit crític, contrastant-ne la veracitat.
- 2.2. Reconèixer la importància de les notícies falses en la desinformació de la societat.
- 2.3. Detectar els discursos d'odi i reconèixer les seues implicacions en el desenvolupament de la societat.
- 2.4. Identificar i descriure les estratègies subjacents a la difusió i al consum de contingut en línia.
- 2.5. Organitzar i gestionar l'entorn personal d'aprenentatge mitjançant la integració de recursos digitals.
- 2.6. Crear, integrar i editar continguts digitals amb sentit estètic de manera creativa i respectant els drets d'autoria.

CE 3. Construir una identitat digital adequada i aplicar estratègies bàsiques per a cuidar-la i protegir-la.

- 3.1. Identificar i valorar diferents maneres de representar la identitat en Internet i la petjada digital que deixen.
- 3.2. Gestionar adequadament l'autoconcepte i la percepció externa a través de la imatge personal en entorns digitals.
- 3.3. Reconèixer les implicacions de la publicació de dades personals en la xarxa.
- 3.4. Adoptar conductes bàsiques que protegissen la identitat digital i les dades personals.

- CE 4. Mostrar hàbits bàsics que fomenten el benestar en les relacions a través d'entorns digitals.
- 4.1. Analitzar el funcionament de plataformes d'interacció social i joc en xarxa.
  - 4.2. Adoptar conductes bàsiques que fomenten relacions personals respectuoses i enriquidores.
  - 4.3. Comprendre i aprofitar els avantatges de les interaccions en entorn digital.
  - 4.4. Identificar i saber reaccionar de manera bàsica davant situacions que representen comportaments abusius o amenaces a través de dispositius digitals tot valorant el benestar personal i col·lectiu.
  - 4.5. Prendre mesures bàsiques de prevenció davant l'ús continuat de dispositius digitals.
  - 4.6. Mostrar empatia envers els membres del grup, reconeixent les seues aportacions i establint un diàleg igualitari i inclusiu per a resoldre conflictes i discrepàncies.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Laboratori de Creació Audiovisual

1. Presentació de la matèria

La matèria pretén ser una iniciació a l'alfabetització visual i audiovisual des del l'inici d'etapa de l'Educació Secundària i en el desenrotllament de destresses expressives i comunicatives, que faciliten la presentació de projectes, tant de la matèria com de la resta d'assignatures. D'altra banda, es treballen els fonaments del llenguatge visual i les seues aplicacions en els distints camps. A més, pretén promoure el bon ús i responsabilitat de les xarxes. Des d'aquest Laboratori de Creació, es fomenten els moments d'observació, anàlisi i exploració per promoure la creativitat, així com la valoració de la càrrega social de la imatge i el seu impacte.

2. Concreció de les competències específiques

- C1. Explorar propostes audiovisuals des d'una perspectiva inclusiva i oberta, analitzant elements comunicatius bàsics i valorant la importància de la diversitat cultural.
- C2. Elaborar propostes audiovisuals experimentant amb diferents recursos, tècniques i eines, aplicant codis bàsics del llenguatge visual i audiovisual, per transmetre idees, sentiments i emocions.
- C3. Participar de totes les fases del procés de producció audiovisual col·lectiu assumint diferents rols amb autoexigència i compromís, proporcionant solucions als diferents reptes i respectant les aportacions de la resta de participants.
- C4. Compartir les propostes audiovisuals individuals i col·lectives a través de diferents canals i mitjans, utilitzant la terminologia pròpia de l'àrea i promovent la participació en la vida cultural del centre educatiu.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

- 1. Fonaments del llenguatge audiovisual.
  - 1.1. Imatge fixa i imatge en moviment.
  - 1.2. Llenguatge audiovisual bàsic.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- 1.- Saber extraure i analitzar els elements comunicatius bàsics, valorant la importància de la inclusivitat i la diversitat cultural en les imatges.
- 2.- Saber elaborar propostes audiovisuals, experimentant amb diferents recursos i tècniques, amb codis bàsics del llenguatge visual i audiovisual, transmetent idees, sentiments i emocions.
- 3.- Saber participar amb autoexigència i compromís, en projectes audiovisuals col·lectius, respectant a la resta de companys participants, aportant solucions en les diferents fases del procés.
- 4.- Fer ús correcte dels diferents canals i mitjans per a compartir diferents propostes individuals i col·lectives, amb la terminologia de l'àrea, participant així de la vida cultural del centre educatiu.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	FRANCÉS

1. Presentació de la matèria

El francès és una assignatura optativa que es cursa a tots els nivells d'ESO i Batxillerat. Està programada perquè l'alumnat que decidisca cursar-la de manera continuada tinga un nivell A2 al final de l'ESO i un nivell B1 al final del Batxillerat. A primer d'ESO es plantegen els sabers bàsics necessaris per assolir el nivell A1.1, primer pas de l'objectiu en aquesta etapa educativa.

2. Concreció de les competències específiques

A l'assignatura de francès hi ha set competències específiques:

1. Multilingüisme i interculturalitat: reconèixer i usar els repertoris lingüístics propis i comparar el seu funcionament mentre s'identifica la diversitat lingüística i cultural a partir de la segona llengua estrangera.
2. Comprensió oral: interpretar la informació de textos orals adaptats al nivell de l'alumnat.
3. Comprensió escrita: Interpretar la comprensió de textos escrits adaptats al nivell de l'alumnat.
4. Expressió oral: Produir textos orals de manera autònoma per a expressar missatges adaptats.
5. Expressió escrita: Produir textos escrits de manera autònoma per a expressar missatges adaptats.
6. Interacció oral i escrita: comprensió i expressió plurilingüe des d'estratègies col·laboratives.
7. Mediació oral i escrita: simplificació i reformulació de llenguatge per processar i transmetre informació.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics de la matèria de Francès es divideixen en tres grans blocs. El primer, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la segona llengua estrangera: fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuais.

El segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i les habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com per a reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi.

El tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals i transversals de les cultures i les societats en les quals és present la segona llengua estrangera, i la valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres. També s'atén la diversitat lingüística i cultural perquè l'alumnat siga capaç de reconèixer i rebutjar estereotips i actuar contra els usos discriminatoris del llenguatge.

El conjunt de sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques de primer de batxillerat es desenvolupen en el punt 3.2 de l'apartat de Segona Llengua Estrangera del Decret 108/2022 de 5 d'agost a què remetem. El nivell que s'imparteix a este nivell té els següents sabers bàsics:

-Funcions comunicatives bàsiques, unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats: *Présent. Aide, besoin. Adjectifs et substantifs: singulier et pluriel. Conjugaisons. Nombres, pays et nationalités. Salutation et présentation, avoir et être.*

-Models contextuais i gèneres discursius bàsics: *Planification et organisation de textes écrits et à l'oral: articulation du discours.*

- Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat: *Établissement de contact, techniques de réponse: langue formelle et langue informelle.*
- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics: *Déterminants, phonétique et articulation vocalique et consonnantique. Description. Phonétique.*
- Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics): *Réflexion linguistique et plirilingue: les langues romanes et leur évolution.*
- Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats: *Orthographe, lexique et phonétique.*
- Convencions i estratègies conversacionals bàsiques. Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera: *Formules usuelles. Questions, nombres et noms.*
- Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques: *Résolution de conflits culturels et linguistiques, politique linguistique européenne. L'erreur comme modèle d'apprentissage.*
- Eines analògiques i digitals bàsiques: *Patrons numériques et entourage digital.*
- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics: *La culture européenne et les pays francophones.*

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

El Departament de Francés valora de manera integrada les competències bàsiques de l'ensenyament secundari i aquelles específiques de l'assignatura de francés. Entenem que els criteris d'avaluació es refereixen a les següents competències generals i les específiques esmentades al punt 2 d'aquest document:

- 1.Competència en comunicació lingüística (CCL).
- 2.Competència plurilingüe (CP)
- 3.Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM).
- 4.Competència digital (CD).
- 5.Competències personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).
- 6.Competència ciutadana (CC).
- 6.Competència emprenedora (CE).
- 7.Competència en consciència i expressió culturals (CCEC).

Segons el Decret 107/2022 de 5 d'agost al currículum de Segona Llengua Estrangera s'estableixen els criteris d'avaluació de l'ESO, a què remetem. Aquests criteris d'avaluació integren les competències generals i específiques del punt 2 i s'estructuren de la següent manera en l'assignatura de francés, amb el percentatge d'aplicació de la nota de cadascuna d'elles:

Interacció i mediació: 20%

Comprensió i expressió oral: 20%

Comprensió i expressió escrita: 20%

Multilingüisme i interculturalitat: 20%

Tasques: 20%

3r ESO

OBLIGATÒRIES	- Valencià: Llengua i Literatura - Llengua Castellana i Literatura - Llengua Estrangera - Geografia i Història - Educació Física - Matemàtiques - Biologia i Geologia - Física i Química - Educació Plàstica Visual i Audiovisual - Música - Tecnologia i Digitalització - Tutoria
OPTATIVA	☐ Taller d'Aprofundiment de Matemàtiques: Matemàgia i Jocs de lògica ☐ Taller d'Aprofundiment: Informàtica ☐ Taller d'Aprofundiment. Ofimàtica i intel·ligència artificial ☐ Taller de Reforç: Matemàtic i científic ☐ Taller de Reforç: Social i Línquístic ☐ Taller d'Economia ☐ Segona Llengua Estrangera: Francès ☐ Competència Comunicativa i Oral en Anglès. ☐ Creativitat Musical ☐ Cultura Clàssica ☐ Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica
OPCIONAL	☐ Religió ☐ Atenció educativa.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Valencià: Llengua i literatura

1. Presentació de la matèria

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura té un paper fonamental en la consecució de les finalitats de l'etapa d'Educació Secundària. Entre els objectius finals de l'etapa es troben la capacitat de comprendre i d'expressar amb correcció, oralment i per escrit textos i missatges complexos, i també iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

La matèria Valencià: Llengua i Literatura, com a llengua vehicular de l'ensenyament, té un paper clau en la formació de l'alumnat, que haurà de ser capaç d'encarar-se als reptes professionals i personals de la societat actual, més tecnològica, més complexa. Però a més, té una gran rellevància a l'hora de transmetre la valoració i el respecte per totes les llengües, cultures i manifestacions culturals d'una societat cada vegada més plural i multicultural.

Els coneixements, destreses i actituds, és a dir, els sabers bàsics, que constitueixen els continguts de Valencià: Llengua i Literatura, i que calen per a poder adquirir les competències específiques, es plantegen, majoritàriament, des de la metodologia de les situacions d'aprenentatge. És a partir de situacions reals, significatives i pròximes a l'alumnat que es mobilitzen amb més èxit els coneixements implicats.

Les situacions d'aprenentatge afavoreixen la implicació de l'alumnat alhora que respecten la diversitat i els diferents ritmes d'aprenentatge, promouen el treball en equip i la capacitat d'aprendre a aprendre. La resolució col·laborativa, amb la participació dels membres des de la diversitat de capacitats, és una eina excel·lent per reforçar l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.

Les situacions d'aprenentatge, com la resta d'activitats, estan dissenyades a partir dels criteris d'avaluació, juntament els sabers bàsics, que la normativa preveu per a cada cicle. Com també la resta d'activitats, tant individuals, en parella o en grup, que tenen com a objectiu fomentar l'adquisició de les competències clau i específiques, en especial, la comprensió, expressió, interacció i mediació oral, escrita i multimodal i l'hàbit lector i garantir l'assoliment del ítems del perfil d'eixida.

2. Concreció de les competències específiques

Les **competències específiques** són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions que requereixen els **sabers bàsics** de cada matèria. Són, a més, un element de connexió entre el Perfil d'eixida, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació, que s'han de desenvolupar mitjançant **situacions d'aprenentatge** contextualitzades.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix les següents competències específiques per a l'àrea de Valencià: Llengua i Literatura:

Multilingüisme i interculturalitat (CE1)

Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, per mitjà del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics.

Comprensió oral i multimodal (CE2)

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de l'escolta activa, aplicant estratègies de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Comprensió escrita i multimodal (CE3)

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Expressió oral (CE4)

Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, per mitjà de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional.

Expressió escrita i multimodal (CE5)

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició.

Interacció oral, escrita i multimodal (CE6)

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, per mitjà de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.

Mediació oral, escrita i multimodal (CE7)

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

Lectura autònoma (CE8)

Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i reflexionar sobre el perfil lector que es va configurant.

Competència literària (CE9)

Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

L'adquisició de les competències específiques requereix la mobilització d'uns determinats **sabers bàsics**, és a dir, dels coneixements, les destreses i les actituds que constitueixen els continguts d'una matèria. Segons el context educatiu del centre i de la diversitat de l'aula, els sabers bàsics es poden agrupar, articular i variar-ne el grau d'aprofundiment.

Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús	
Bloc 2: Estratègies comunicatives	2.1 Sabers comuns 2.2 Alfabetització informacional 2.3 Reflexió sobre la llengua 2.4 Comunicació i interacció oral 2.5 Comprensió escrita 2.6 Expressió escrita i multimodal
Bloc 3: Lectura i literatura	3.1 Hàbit lector 3.2 Literatura

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
- Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.
- Variació lingüística.
- Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.
- Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.
- Expressions idiomàtiques de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Adequació del registre a la situació de comunicació.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
- La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.

- Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.
- Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
- Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.
- Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
- Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.

Bloc 3: Lectura i literatura

- Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
- Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.
- Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'ESO.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜISME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interès i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.

1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.

4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que capten audiovisuals. l'atenció del receptor.

4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.

5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuais i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.

9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.

9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.

9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

1. Presentació de la matèria

El objetivo principal de esta materia es que el alumnado adquiera las competencias específicas del área. A través de un enfoque adaptado a la LOMLOE en el que entran en juego situaciones de aprendizaje, saberes básicos, itinerarios de lectura... de modo que el alumnado vaya adquiriendo la eficacia comunicativa para desenvolverse en el mundo de hoy.

2. Concreció de les competències específiques

1. Describir y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado y la realidad plurilingüe y pluricultural de España, analizando el origen y desarrollo sociohistórico de sus lenguas y las características de las principales variedades dialectales del español.
2. Comprender e interpretar textos orales y multimodales recogiendo el sentido general y la información más relevante, identificando el punto de vista y la intención del emisor .
3. Producir textos orales y multimodales con fluidez, coherencia, cohesión y registro adecuado, atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos, y participar en interacciones orales con actitud cooperativa y respetuosa.
4. Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, reconociendo el sentido global y las ideas principales y secundarias, identificando la intención del emisor.
5. Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos atendiendo a las convenciones propias del género discursivo elegido, para construir conocimiento y dar respuesta de manera informada, eficaz y creativa a demandas comunicativas concretas.
6. Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes de manera progresivamente autónoma, evaluando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura y evitando los riesgos de manipulación.
7. Seleccionar y leer de manera progresivamente autónoma obras diversas como fuente de placer y conocimiento y compartir experiencias de lectura, para construir la propia identidad lectora y para disfrutar de su dimensión social.
8. Leer, interpretar y valorar obras o fragmentos literarios del patrimonio nacional y universal, utilizando un metalenguaje específico y movilizando la experiencia biográfica y los conocimientos literarios y culturales que permiten establecer vínculos entre textos diversos y con otras manifestaciones artísticas.
9. Movilizar el conocimiento sobre la estructura de la lengua y sus usos y reflexionar de manera progresivamente autónoma sobre las elecciones lingüísticas y discursivas.

10. Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conflictos y la igualdad de derechos de todas las personas, utilizando un lenguaje no discriminatorio.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES.

- Reconocer las lenguas de España y las variedades dialectales del español.
- Identificar prejuicios y estereotipos lingüísticos.

COMUNICACIÓN.

- Comprender el sentido global, la estructura, la información más relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales sencillos de diferentes ámbitos.
- Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales sencillos, evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.
- Realizar narraciones y exposiciones orales sencillas con diferente grado de planificación sobre temas de interés personal, social y educativo, ajustándose a las convenciones propias de los diversos géneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión y corrección.
- Participar en interacciones orales informales, en el trabajo en equipo y en situaciones orales formales de carácter dialogado de manera activa y adecuada, con actitud de escucha activa.
- Comprender e interpretar el sentido global, la estructura, la información más relevante y la intención del emisor en textos escritos y multimodales sencillos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura.
- Valorar la forma y el contenido de textos sencillos evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.
- Planificar la redacción de textos escritos y multimodales sencillos, atendiendo a la situación comunicativa, al destinatario, al propósito y al canal.
- Incorporar procedimientos básicos para enriquecer los textos, atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.
- Localizar, seleccionar y contrastar información de manera guiada procedente de diferentes fuentes.
- Elaborar trabajos de investigación de manera guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interés académico, personal o social a partir de la información seleccionada.

- Adoptar hàbits de uso crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la búsqueda y la comunicació de la informació.

EDUCACIÓ LITERÀRIA

- Compartir la experiència de lectura en soportes diversos relacionando el sentit de la obra con la propia experiència biogràfica y lectora.
- Explicar y argumentar la interpretació de las obras leídas.
- Crear textos personals o colectivos con intenció literaria.

REFLEXIÓ SOBRE LA LENGUA.

- Revisar los textos propios de manera autónoma.
- Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y un metalenguaje específico.
- Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores.
- Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

1. Reconocer las lenguas de España y las variedades dialectales del español, con atención especial a la del propio territorio, identificando algunas nociones básicas de las lenguas, tanto de España como las que forman los repertorios lingüísticos del alumnado, y contrastando algunos de sus rasgos en manifestaciones orales, escritas y multimodales.
2. Identificar prejuicios y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal, a partir de la observación de la diversidad lingüística del entorno.
3. Comprender el sentido global, la estructura, la información más relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales sencillos de diferentes ámbitos, analizando la interacción entre los diferentes códigos.
4. Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales sencillos, evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.
5. Realizar narraciones y exposiciones orales sencillas con diferente grado de planificación sobre temas de interés personal, social y educativo, ajustándose a las convenciones propias de los diversos géneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión y el registro adecuado, en diferentes soportes y utilizando de manera eficaz recursos verbales y no verbales.

6. Participar en interacciones orales informales, en el trabajo en equipo y en situaciones orales formales de carácter dialogado de manera activa y adecuada, con actitudes de escucha activa y haciendo uso de estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.
7. Comprender e interpretar el sentido global, la estructura, la información más relevante y la intención del emisor en textos escritos y multimodales sencillos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando las inferencias necesarias.
8. Planificar la redacción de textos escritos y multimodales sencillos, atendiendo a la situación comunicativa, al destinatario, al propósito y al canal; redactar borradores y revisarlos con ayuda del diálogo entre iguales e instrumentos de consulta, y presentar un texto final coherente, cohesionado y con el registro adecuado.
9. Incorporar procedimientos básicos para enriquecer los textos, atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.
10. Localizar, seleccionar y contrastar información de manera guiada procedente de diferentes fuentes.
11. Elaborar trabajos de investigación de manera guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interés académico, personal o social a partir de la información seleccionada.
12. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación a la búsqueda y la comunicación de la información.
13. Elegir y leer textos a partir de preselecciones, guiándose por los propios gustos, intereses y necesidades y dejando constancia del propio itinerario lector y de la experiencia de lectura.
14. Compartir la experiencia de lectura en soportes diversos relacionando el sentido de la obra con la propia experiencia biográfica y lectora.
15. Explicar y argumentar, con la ayuda de pautas y modelos, la interpretación de las obras leídas.
16. Crear textos personales o colectivos con intención literaria.
17. Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y un metalenguaje específico.
18. Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje.
19. Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos y la búsqueda de consensos tanto en el ámbito personal como educativo y social.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	ANGLÉS

1. Presentació de la matèria

La comunicació en diverses llengües en la societat actual, caracteritzada per la globalització, el plurilingüisme i la interculturalitat, exigeix una educació i una formació més adaptades a les demandes que aquesta societat requereix per al desenvolupament de persones independents, actius i compromesos amb la realitat contemporània. En aquest sentit, la llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, contribueix al desenvolupament competencial que permetrà a l'alumnat afrontar els reptes del segle XXI com a persones integrades en la societat i professionals del futur, en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures estiguen presents. La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa apropiada en la llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, així com l'enriquiment i l'expansió de la consciència intercultural.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme estan presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. És per això que les competències específiques de la matèria es vinculen a les competències clau del perfil d'eixida d'aquesta etapa, així com als reptes del segle XXI. La Llengua Estrangera està directament relacionada amb el desenvolupament de les competències clau de comunicació lingüística i plurilingüe, ja que suposa incorporar mecanismes i estratègies per al processament i la transmissió de la informació, i integrar sabers i coneixements del repertori lingüístic propi com ara la llengua materna, les llengües oficials i les altres llengües estrangeres, per a traslladar-los, així, a l'aprenentatge d'altres llengües i cultures.

Així mateix, fomenta el desenvolupament de la resta de competències clau perquè suposa moure's en entorns d'aprenentatge analògics i digitals (competència digital), inferir i deduir informació per a la construcció de significats (competència en ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques), així com reflexionar sobre el seu propi procés d'aprenentatge (competència personal, social i aprendre a aprendre) i apreciar i valorar l'expressió artística, cultural i literària de manera empàtica i respectuosa (competència en consciència i expressió cultural). Aquesta matèria, per mitjà de les seues competències específiques, contribueix de manera clara al fet que l'alumnat pugui afrontar reptes del segle XXI, com són el reconeixement i el respecte per la diversitat lingüística i cultural, la gestió de situacions interculturals de convivència democràtica, la resolució dialogada de conflictes o l'establiment de vincles personals i socials basats en el respecte i la igualtat de drets.

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat pugui adquirir els elements bàsics de la cultura en els seus aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a preparació per a la incorporació als estudis posteriors i a la inserció laboral.

Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i a les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic. Cal emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge,

l'ensenyament i l'avaluació d'idiomes. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant en aquesta matèria.

Així mateix, les estratègies i els sabers propis d'altres matèries d'aquesta etapa fomenten el desenvolupament d'una actitud responsable cap al medi ambient, el consum, els hàbits de vida saludable, la inclusió o l'acceptació de la incertesa, per la qual cosa el treball conjunt a través d'àmbits o projectes que incorporen dues o més matèries juntament amb la llengua estrangera són fonamentals.

Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu, en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües: Aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR).

Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprén, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que du a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en unes circumstàncies i un entorn específics.

Per això, metodologies comunicatives, com l'aprenentatge basat en tasques o el Tractament Integrat de Llengües (TIL) i el Tractament Integrat de Llengües i Contingut (TILC), resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que segueixen un enfocament comunicatiu.

2. Concreció de les competències específiques

El currículum de Llengua Estrangera està estructurat a partir de set competències específiques, que constitueixen el punt de partida per a l'aprenentatge de l'idioma.

Aquestes competències són:

1. Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat

Analitzar i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar sobre el funcionament i prendre consciència dels coneixements propis, així com valorar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

2. Competència específica 2. Comprensió oral

Interpretar textos orals, breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant els coneixements adequats sobre els gèneres textuais i les estratègies de comprensió i d'escolta activa.

2.3. Competència específica 3. Comprensió escrita

Interpretar informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.4. Competència específica 4. Expressió oral

Produir textos orals, de manera autònoma i fluida, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.5. Competència específica 5. Expressió escrita

Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.6. Competència específica 6. Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb els àmbits personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

2.7. Competència específica 7. Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels quatre cursos de l'Educació Secundària Obligatòria. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera (fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuais); el segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi; el tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres:

Bloc 1. Llengua i ús. Transversal a totes les CE.

- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat.
- Funcions comunicatives d'ús comú adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció i caracterització de persones, objectes, llocs, fenòmens i esdeveniments; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions; narrar esdeveniments passats, descriure situacions presents i expressar successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat; argumentacions senzilles; fer hipòtesis i suposicions; expressar la possibilitat, la incertesa i el dubte; reformular i resumir.

- Principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, les regles gramaticals i les varietats lingüístiques.
- Comparació i contrast dels principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, les regles gramaticals i les varietats lingüístiques.
- Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques bàsiques.

Models contextuals i gèneres discursius

- Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.

Expressions i lèxic

- Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació.
- Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns, oci i temps lliure, salut i activitat física, vida quotidiana, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació, sistema escolar i formació.
- Expressions i lèxic d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).
- Expressions i lèxic específic d'ús comú per a intercanviar idees sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).

Patrons sonors, accentuals i rítmics

- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i d'ús comú, i significats i intencions comunicatives generals associats a aquests patrons.

Convencions ortogràfiques

- Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics.

Reflexió sobre la llengua

- Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics, etc.).
- Reflexió sobre similituds formals i diferències de significats (préstecs, cognats, falsos amics, etc.) i la seua aplicació en diferents contextos comunicatius.

Bloc 2: Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE

Estratègies de comprensió i producció

- Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.
- Convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, etc.

Estratègies conversacionals

- Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
- Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb nivells creixents de fluïdesa, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
- Estratègies d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.

Intercanvis interculturals i mediació

- Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i educatius.
- Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals.
- Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles.

Estratègies d'autoavaluació i coavaluació

- Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació.
- Autoconfiança i iniciativa. L'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.
- Estratègies i eines d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.

Tractament de la informació

- Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics, etc.
- Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats.
- Respecte de la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats.
- Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals,

videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.

Bloc 3: Cultura i societat. Transversal a totes les CE

Aspectes socioculturals i sociolingüístics

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.
- Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Reconeixement de la necessitat d'adaptar el repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.
- Adaptació del repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.
- Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.

Diversitat lingüística i intercultural

- Reconeixement de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.
- Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural.
- Diferències entre llengua i societat, varietats lingüístiques (anglès britànic i americà), diferents registres (estàndard, informal i formal).
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació

- Patrons culturals d'ús comú propis de la llengua estrangera.
- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina per a l'enriquiment personal.

La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Les competències específiques, definides com els acompliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada matèria o àmbit, són un element d'unió entre el Perfil d'eixida de l'alumnat d'una banda, i els sabers bàsics i els criteris d'avaluació per una altra.

Els criteris d'avaluació indiquen els nivells d'acompliment esperats en l'alumnat en les situacions o activitats a les quals es refereixen les competències específiques de cada matèria o àmbit en un

moment determinat del seu procés d'aprenentatge.

S'inclouen a continuació les competències específiques corresponents a la matèria de Llengua Estrangera i els criteris d'avaluació per al segon cicle d'Educació Secundària Obligatòria que determinen el grau d'acompliment de cadascuna:

1. Analitzar i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar sobre el seu funcionament i prendre consciència dels coneixements propis, així com valorar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.
2. Interpretar textos orals, breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant els coneixements adequats sobre els gèneres textuais i les estratègies de comprensió i d'escolta activa.
3. Interpretar informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.
4. Produir textos orals, de manera autònoma i fluida, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.
5. Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.
6. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb els àmbits personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.
7. Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

ENSENYAMENT	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	GEOGRAFIA I HISTÒRIA

1. Presentació de la matèria

La Geografia i la Història són dos disciplines que faciliten el coneixement de la dimensió social de l' ésser humà. Els aprenentatges vinculats a la dimensió històrica comporten conèixer i comprendre críticament el temps passat per entendre el temps present i així constatar que el món en què vivim s'ha configurat a partir de les accions de les generacions que ens han precedit. De la mateixa manera, els homes i les dones d'avui han de prendre consciència que les seves actuacions condicionaran el món que heretaran les generacions futures.

Des d'aquesta matèria es poden abordar els problemes socials que l'alumnat haurà d'afrontar com a ciutadà i aprendre a viure en societat, assumint els valors que la fonamenten: la convivència democràtica, la cooperació, el respecte als altres i l'ús sostenible dels recursos naturals. Per altra banda, els aprenentatges vinculats a la dimensió geogràfica comporten la capacitat de comprendre i analitzar la relació entre les societats humanes i el medi, i de localitzar i interpretar els fenòmens que es produeixen com a resultat d'aquesta interacció. Entendre les raons que configuren el territori i els paisatges permet considerar alternatives i, per tant, atorga la possibilitat d'actuar per construir espais que afavoreixin la justícia social, l'equilibri mediambiental i la ciutadania global.

Amb tot, segons el DECRET 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria s'estableixen les següents competències específiques, sabers bàsics i criteris d'avaluació per a l'assignatura de geografia i història de 3r d'ESO.

2. Concreció de les competències específiques

1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat
2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.
3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.
4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.
5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.
6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial i d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.
7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumir valors democràtics i pronunciar-se en la defensa d'aquests.

8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.
9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.
10. El patrimoni, cultural i natural, com a llegat del passat transmés de generació en generació, constitueix un bé social comú que ens identifica com a societat en un món globalitzat.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE GEOGRAFIA : CE2, CE5

- Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.
- Identificació i contrast de fonts de la geografia. Tècniques d'anàlisi i interpretació d'escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques
- La representació geogràfica de l'espai terrestre. Orientació i
- Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC

SUB-BLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA POBLACIÓ : CE2, CE5, CE6, CE7

- Distribució de la població mundial. Àrees de concentració i despoblació.
- Creixement poblacional i moviments migratoris. Estructura per edats de la població. Règims demogràfics.
- La població espanyola. Evolució i distribució. Contrastos regionals. La població de la Comunitat Valenciana.

SUB-BLOC DE GEOGRAFIA POLÍTICA CE2, CE4, CE6, CE8

- Geografia política de les societats. L'estat-nació com a entitat politico territorial. Estructura política de l'Estat espanyol.
- Integració econòmica, monetària i ciutadana. L'estat del benestar a Europa i les institucions europees.
- Les formes d'organització política. Democràcia davant d'autoritarisme

SUB-BLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

- Els paisatges del sector primari en el món rural.
- El sector secundari i l'espai industrial. Recursos energètics i aprofitament de l'energia.
- El sector terciari i l'avanç de la terciarització. Xarxes de transport i comunicació i espais turístics.
Repercussions de les activitats econòmiques
- Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.
- Els sistemes econòmics. Economies de mercat i economies centralitzades.
- El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH) i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

SUB-BLOC D'HISTÒRIA MODERNA CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

- Renaixement. Humanisme i crisi religiosa. Reforma i Contrareforma. L'enfortiment del poder monàrquic a Europa.
- L'expansió mundial europea. La colonització d'Amèrica.

- La revolució científica. El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració.
- Crisi de l'Antic Règim. La Revolució Francesa, altres revolucions liberals i les seues repercussions.

SUB-BLOC DE L'ART DE L'EDAT MODERNA I CONTEMPORÀNIA CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

- L'art renaixentista italià. Característiques principals i obres
- L'art barroca a Europa. Característiques principals i obres més representatives.

SUB-BLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA CE4, CE5, CE6, CE7, CE8 1

- Tècniques bàsiques d'alfabetització informacional en geografia i història.
- Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització informacional en geografia i història.
- Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.
- Hàbits democràtics. Exercici dels drets i els deures de la ciutadania. Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.

SUB-BLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

- Detecció i rebuig de les situacions socials iniqués i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània.

SUB-BLOC DE SOSTENIBILITAT CE5, CE6, CE7, CE9

- Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.
- Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l'ajuda al desenvolupament.

SUB-BLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI CE4, CE8, CE9

- Reconeixement de la identitat cultural pròpia. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.
- La resiliència i la pràctica de la tolerància activa. Els valors de l'uropeisme i la ciutadania europea.
- La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

1. Construir un relat o una síntesi, cronològicament ordenada, coherent i emprant la terminologia adequada, sobre fets, processos i personatges rellevants del passat i la seua relació amb el present.
2. Aportar possibles motius sobre la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.
3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.
4. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de prestigi reconegut.
5. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.
6. Utilitzar la informació que contenen diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.
7. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics.

8. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.
9. Contextualitzar i valorar decisions preses per persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents del propi, i debatre sobre els motius de les seues accions.
10. Produir opinions i judicis de valor coherents sobre qüestions socials i polítiques del passat i del present, manifestant actituds de tolerància, respecte i interès cap a altres cultures i cosmovisions.
11. Identificar els elements definatoris de les identitats individuals i col·lectives més significatives del present establint la seua connexió amb fets del passat.
12. Argumentar a favor de les actituds tolerants, respectuoses i d'interès cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.
13. Promoure i exercir propostes pràctiques de convivència a l'aula i en el propi entorn social.
14. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.
15. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que hi intervenen.
16. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i els impactes ocasionats per les activitats humanes.
17. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.
18. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar-ne les causes.
19. Explicar els principals problemes territorials, polítics i econòmics generats per les desigualtats i com afecten la vida quotidiana de les persones.
20. Justificar com les accions personals incideixen directament en els problemes socials rellevants.
21. Proporcionar arguments propis, fonamentats en la història i en la geografia, sobre els problemes socials més rellevants.
22. Proposar solucions per als problemes basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
23. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.
24. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.
25. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant en l'àmbit quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.
26. Identificar les característiques dels elements patrimonials, i relacionar-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.
27. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsquen a la preservació del patrimoni i la seua valoració, i que el reconeguen com a bé social.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	EDUCACIÓ FÍSICA

1. Presentació de la matèria

L'Educació Física té com a objectiu desenvolupar una millora de la salut personal i social i una alfabetització motriu i competencial respecte els nous reptes als quals s'enfronta l'alumnat. Així mateix, contribueix a adquirir els objectius d'etapa ja que dona a conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i dels altres, respectant-lo i afermant hàbits de cura i salut corporal.

2. Concreció de les competències específiques

1. Integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada, i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.
2. Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adients.
3. Participar en processos de creació de naturalesa artisticoexpressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.
4. Interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artisticoexpressives.
5. Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. VIDA ACTIVA I SALUDABLE: Aquest bloc aborda els tres elements bàsics que integren el concepte de salut segons l'OMS: salut física, mental i social. A través d'aquests continguts es pretén generar una actitud positiva cap a la participació regular en activitats físiques i esport relacionades amb la salut i promoure l'adopció d'estils de vida actius així com la responsabilitat personal d'un cos saludable per a tota la vida.

- Freqüència, intensitat, duració, tipus, progressió i varietat (FITT-PV).
- La postura corporal i l'ergonomia aplicada a la vida diària, l'activitat física i l'esport.
- Les pulsacions (ppm) i el càlcul de la Zona d'Activitat física Saludable (ZAS).
- Programació autònoma de l'exercici.
- Coneixement anatòmic, fisiològic i funcional dels sistemes corporals relacionats amb el moviment, l'activitat física i la salut.
- Calfament general: parts essencials.
- L'alimentació com a factor decisiu en la salut personal, elements i la dieta personalitzada.
- Mètodes i tècniques de relaxació i estiraments.

Bloc 2. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA: Aquest bloc aborda aquells components relacionats amb la planificació, organització i autoregulació de la pràctica física, així com aquells aspectes relacionats amb la seguretat de la pràctica motriu.

- Valoració de la correcta execució de les activitats físiques: lesions esportives i hàbits no saludables.
- Higiene i activitat física.
- Reconeixement i gestió del bon ús de la tecnologia relacionada amb el moviment, l'activitat física,

l'esport i la salut, en diferents entorns d'aprenentatge digital: planificació, control i anàlisi. Creació i cura de continguts

Bloc 3. RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS: Els sabers d'aquest bloc de continguts es relacionen amb una varietat d'experiències motrius desenvolupades a través de jocs i esports i les seues capacitats condicionals. Aquests sabers es desenvolupen en diferents contextos modificats de manera que es contribuïska a la participació segura, a una millor comprensió del joc per part de l'alumnat i a una pràctica més inclusiva. Mitjançant aquestes activitats l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar la seua capacitat de presa de decisions a través de desafiaments i reptes individuals, cooperatius i/o d'oposició amb els seus iguals en contextos competitiu i no competitiu.

- Activitats i jocs de resistència aeròbica, força general i flexibilitat.
- Exercicis específics de resistència, tonificació i flexibilitat (ROM).
- Jocs i esports individuals, col·lectius i d'adversari.
- Fonaments tècnics i tàctics i pensament estratègic.

Bloc 4. AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS: Mitjançant aquests sabers l'alumnat té l'oportunitat de vivenciar situacions de gestió de conflictes i regulació emocional fomentant el joc net i l'esportivitat, el coneixement de les respostes comunicatives del seu propi cos davant de diferents missatges i contextos emocionals, el respecte a un mateix i als altres, així com el sentit de responsabilitat cap al seu propi benestar i el dels seus companys.

- Estratègies de resolució de conflictes: Autonomia emocional
- L'estrés
- Contextualitzacions de la comunicació corporal en la vida quotidiana.

Bloc 5. MANIFESTACIONS DE LA CULTURA MOTRIU: Queden estructurades en: cultura artisticoexpressiva, esport com a manifestació cultural i la cultura motriu tradicional. La dansa, la recreació dramàtica, les arts circenses, els jocs i esports populars i l'esport com a fenomen sociocultural profunditzant en l'esport inclusiu i adaptat conformen aquest subbloc.

- Valoració de les activitats artístiques com a bé cultural.
- Estereotips i diversitat de gènere
- Projectes interdisciplinaris artístics
- Interpretació de textos.
- La postura corporal com a element expressiu.
- Escenografia
- Muntatges audiovisuals amb i sense suport musical.
- Dansa contemporània.
- Raspall i les seues variants de joc a carrer i al trinquet.
- Dona i pilota

Bloc 6. INTERACCIÓ EFICIENT I SOSTENIBLE AMB L'ENTORN: Agrupació dels sabers connectats amb el medi natural i l'entorn urbà, relacionant-se amb el conjunt d'habilitats i experiències físiques practicades a l'aire lliure, el coneixement de les mesures de seguretat, així com el protocol d'actuació (PAS) i l'ús de la tecnologia com a instrument facilitador, en aquests entorns. Aquests sabers faciliten l'adopció d'actituds i valors connectats amb la conservació del medi natural, el seu ús sostenible i un aprenentatge autònom per a tota la vida relacionat amb les activitats físiques a l'aire lliure.

- Mesures de protecció i conservació del medi ambient.
- Projectes de sostenibilitat de millora de l'entorn.
- Entitats i projectes de centre.
- La riquesa natural i topogràfica d'altres regions.
- Control i avaluació de les activitats al medi mitjançant dispositius electrònics.

- Les TIC en les activitats al medi natural (GPS, pulsòmetre, tracks, etc.).

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

1.1. Seleccionar i utilitzar diferents recursos de l'entorn relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i el benestar personal posant-los al servei de la salut física, mental i social.

1.2. Dissenyar un pla específic de millora de la condició física aplicant mètodes i sistemes de desenvolupament físic adaptats a les característiques individuals i de l'entorn.

1.3. Adoptar un estil de vida actiu amb els seus efectes positius sobre la salut, la imatge personal i les activitats físicoesportives, identificant les conductes de risc i aplicant diferents tècniques per a compensar les tensions pròpies de la vida quotidiana.

2.1. Participar activament i col·laborar en l'organització de jocs i activitats físicoesportives afavorint el respecte, la tolerància i el treball en equip.

2.2. Resoldre amb èxit diferents situacions reals de competició i cooperació a través de l'aplicació d'habilitats motrius específiques i d'estratègies, fomentant l'autogestió de la pràctica d'activitat física i esportiva.

2.3. Valorar críticament els aspectes culturals i socials que envolten el fenomen esportiu prenent consciència dels seus valors positius i dels aspectes que generen desigualtat en diferents contextos d'actuació.

3.1. Explorar i generar situacions comunicatives amb el gest, el cos i el moviment corporal.

3.2. Ampliar la qualitat i experiència quant a la creativitat relacionada amb el moviment, especialment amb suport musical combinant ritmes i segment corporals i mostrant fluïdesa, desinhibició i autoconfiança.

3.3. Dissenyar i participar en projectes artístics multidisciplinaris com a mitjà de comunicar idees, sentiments i emocions.

4.1. Participar de manera activa en l'organització i disseny d'activitats físicoesportives inclusives respectuoses amb el medi ambient, tenint en compte el paisatge i la toponímia de l'entorn.

4.2. Millorar mitjançant la pràctica i la relació amb entitats relacionades de l'entorn, les tècniques i procediments de primers auxilis, així com els protocols de seguretat i d'autoprotecció personal inclosa la RCP.

4.3. Descobrir i participar activament en les activitats artisticoexpressives de l'entorn natural rural, de la nostra costa i urbà valorant la diversitat personal i cultural.

4.4. Implementar de manera col·laborativa amb la comunitat educativa propostes per a promoure un entorn sostenible relacionant aquest fet directament amb la matèria d'Educació Física mitjançant la mobilitat, el reciclatge i l'alimentació.

4.5. Valorar la Pilota valenciana com a bé d'interès immaterial d'especial protecció mitjançant la pràctica de les seues diferents modalitats.

5.1. Escollir en funció de la seua idoneïtat els recursos tecnològics relacionats amb l'activitat, l'esport i la salut, avaluant les fonts d'informació i innovació.

5.2. Diferenciar les fonts d'informació i de contingut digital rellevants i fiables relacionades amb els sabers de la matèria, actualitzant les estratègies de recerca i organització de la informació i la manera d'interacció n'etiqueta.

5.3. Produir continguts relacionats amb l'activitat física i la salut en diferents formats digitals, integrant la informació de manera crítica i participant col·laborativament en els escenaris de comunicació i aprenentatge.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	MATEMÀTIQUES

1. Presentació de la matèria

Les matemàtiques juguen un paper fonamental en la societat actual, és per això que el desenvolupament de les seues destresses, associades al raonament lògic és tan important per a poder interpretar, modelitzar, i en definitiva resoldre situacions que es plantegen en l'àmbit de les ciències i la tecnologia.

L'aprenentatge de les matemàtiques permetrà també conèixer i valorar de forma crítica la realitat que ens envolta.

2. Concreció de les competències específiques

1. Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

2. Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

3. Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

4. Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponer un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

5. Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions icónico-manipulatives, numèriques, simbólico-algebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

6. Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

7. Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc Sentit numèric i càlcul.

1. NOMBRES NATURALS, ENTERS, RACIONALS I REALS.

Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres naturals, enters i racionals.

Lectura, escriptura, representació, aproximació, ordenació i comparació de nombres irracionals més comuns.

Concepte i significat de valor absolut.

Equivalència entre fraccions i nombres decimals exactes i periòdics. Fracció irreductible.

Notació científica.

Potències d'exponent sencer o fraccionari i radicals senzills.

Interés simple.

Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels cossos numèrics.

Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els cossos numèrics.

2. OPERACIONS I LES SEUES PROPIETATS

Operacions amb nombres naturals, enters, racionals i arrels.

Descomposició d'un nombre natural en factors primers. Divisibilitat.

Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.

Transformació de nombres decimals en fraccions

Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.

Potències de nombres naturals, enters, racionals o irracionals.

Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència). Reducció a la unitat. Augments i reduccions.

Estratègies de càlcul mental.

Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.

Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc Sentit algebraic.

Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa.

Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis. Identitats notables.

Polinomis. Suma, resta i producte de polinomis.

Valor numèric. Arrels d'un polinomi.

Equacions de primer i segon grau. Equivalència entre expressions algebraiques.

Sistemes d'equacions lineals amb dues incògnites. Interpretació geomètrica.

Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i de les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.

Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.

Autonomia, tolerància davant l'error i perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc Sentit de la mesura i de l'estimació.

Determinació de mesures amb l'elecció d'instruments adequats, analitzant la precisió i l'error aproximat en cada situació.

Estimació i anàlisi de mesures utilitzant unitats convencionals.

Elecció d'unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.

Canvi d'eines, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i amb l'estimació de magnituds

Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o de dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc Sentit espacial i geometria.

Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla.

Proporcionalitat, semblança. Teorema de Tales. Escales.

Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.

Translacions, girs i simetries.

Teorema de Pitàgores. Aplicacions.

Elements notables del triangle.

Circumferència, cercle, arcs i sectors circulars.

Reconeixement de sòlids: prismes rectes, piràmides, cilindres i cons. Càlcul de superfícies i volums.

Programes informàtics de geometria dinàmica.

Geometria en context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i a les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc Relacions i funcions.

Variable. Variació i relació entre variables.

Funcions lineals. Construcció i interpretació de la taula de valors i de la gràfica.

Identificació de l'equació de la recta. Interpretació del pendent i dels punts de tall amb els eixos.

Anàlisi i interpretació de funcions no lineals a partir de la gràfica.

Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.

Resolució de problemes i modelització mitjançant l'estudi de funcions i les seues propietats.

Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.

Bloc Incertesa i probabilitat.

Espai mostral en experiments aleatoris simples: identificació i determinació.

Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtindre l'espai mostral en experiments compostos.

Càlcul de probabilitats mitjançant la regla de Laplace en situacions de equiprobabilitat, en experiments simples i compostos.

Estimació de la probabilitat d'un succés en situacions que no permeten l'ús de la regla de Laplace: experimentació i llei dels grans números.

Succés contrari, succés segur i succés impossible. Successos compatibles i incompatibles.

Introducció a les tècniques de recompte: regla de la suma i del producte. Aplicació al càlcul de probabilitats.

Ús del càlcul de probabilitats en contextos no lúdics: estimació de riscos i presa de decisions.

Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.

Bloc Anàlisi de dades i estadística.

Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua).

Característiques i representació.

Disseny i fases d'un estudi estadístic. Població, mostra i mostres representatives.
Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència, taules de contingència i gràfiques de diversos tipus, amb i sense TIC.
Càlcul i interpretació de les principals mesures de centralització (moda, mitjana i mediana) amb i sense suport tecnològic
Càlcul i interpretació de les principals mesures de dispersió (rang, desviació mitjana, desviació típica i variància).
Estudi de la variabilitat de les mostres d'una població.
Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.
Interpretació de dades i estudis estadístics. Anàlisi i acceptació de l'error.

Bloc Pensament computacional.

Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.
Sistematització de processos matemàtics mitjançant seqüències d'instruccions.
Reconeixement de patrons per a la generalització i automatització de processos repetitius o d'algoritmes.
Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb o sense eines TIC.
Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes o problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions.
Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.
Autonomia, tolerància davant l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència 1. Resolució de problemes.

- 1.1. Extraure la informació necessària de l'enunciat de problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic, i estructurar el procés de resolució en diferents etapes.
- 1.2. Resoldre problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic mobilitzant de manera adequada i justificada els conceptes i procediments necessaris.
- 1.3. Comparar la solució obtinguda amb la dels seus companys i companyes, valorant si es requereix una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.
- 1.4. Generalitzar la resolució d'alguns problemes senzills per a solucionar problemes similars o més complexos.

Competència 2. Raonament i connexions.

- 2.1. Usar contraexemples per a refutar conjectures de naturalesa matemàtica.
- 2.2. Validar informalment algunes conjectures sobre propietats o relacions matemàtiques adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, a partir de casos particulars.
- 2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics adequats al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, argumentant el raonament emprat.

Competència 3. Modelització.

- 3.1. Establir connexions entre els sabers propis de les matemàtiques i els d'altres disciplines, emprant procediments d'indagació com la identificació, el mesurament i la classificació.
- 3.2. Seleccionar informació rellevant, identificar conceptes matemàtics, patrons i regularitats en

situacions o fenòmens reals i, a partir d'aquests, construir models matemàtics concrets i alguns generals, emprant eines algebraiques i funcionals bàsiques.

3.3. Analitzar, interpretar i fer prediccions sobre situacions o fenòmens reals a partir del desenvolupament i tractament d'un model matemàtic.

3.4. Comparar i valorar diferents models matemàtics que descriuen una situació o fenomen real.

Competència 4. Pensament computacional.

4.1. Conèixer aspectes bàsics del full de càlcul i de programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills mitjançant programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic.

4.3. Resoldre situacions problemàtiques descomponent i estructurant les parts mitjançant algoritmes.

4.4. Analitzar situacions d'un cert nivell de complexitat en jocs de lògica o de tauler abstractes.

Competència 5. Representacions.

5.1. Manejar les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics respectant les regles que les regeixen.

5.2. Realitzar conversions, en almenys una direcció, entre les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social.

Competència 6. Comunicació.

6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits relatius a l'àmbit social que incloquen informacions amb contingut matemàtic.

6.2. Comunicar idees matemàtiques introduint aspectes bàsics del llenguatge formal.

6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit social.

6.4. Utilitzar el llenguatge matemàtic per a argumentar i defensar els raonaments propis en situacions d'intercanvi comunicatiu relatives a l'àmbit social.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica.

7.1. Reconèixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en manifestacions artístiques i culturals.

7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç social i cultural de la humanitat.

7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes quotidians de l'àmbit social i cultural.

7.4. Apreciar el caràcter universal de les matemàtiques, per la seua versatilitat, el seu llenguatge propi i la seua funcionalitat.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds.

8.1. Gestionar les emocions, les actituds i els processos cognitius implicats en l'enfrontament a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.

8.2. Desenvolupar creences favorables cap a les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats en el quefer matemàtic, tant de caràcter individual com en el treball col·laboratiu.

8.3. Transformar els errors en oportunitats d'aprenentatge i trobar vies per a evitar el bloqueig en situacions problemàtiques i del treball matemàtic, així com en la gestió del treball en equip.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Biologia-Geologia

1. Presentació de la matèria

Les matèries de Biologia i Geologia de l'educació secundària obligatòria busquen contribuir als coneixements necessaris per a comprendre processos tan significatius en l'actualitat com el canvi climàtic o les diferents crisis ambientals, així com les conseqüències per a la població i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Nacions Unides. D'altra banda, aporten explicacions que contribueixen al coneixement del propi cos i els seus canvis al llarg del desenvolupament, tan significatius en aquesta etapa madurativa en què es troba l'alumnat, i avancen en l'assumpció de la importància dels hàbits saludables per a la millora en el rendiment de l'organisme i la prevenció de malalties.

2. Concreció de les competències específiques

1. *Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.*

Les experiències pràctiques dutes a terme en l'àmbit escolar que requereixen un treball experimental impliquen fer operacions destinades a descobrir, comprovar o demostrar determinats fenòmens o principis científics. És per això que darrere de cada disseny d'un experiment hi ha d'haver una finalitat que dirigeixca el treball de l'alumne cap a la comprensió de fenòmens o principis que es posen de manifest.

Aquesta competència implica no tan sols l'adquisició d'habilitats instrumentals o treball manipulatiu, sinó també les capacitats de raonament, com l'argumentació i la modelització.

En acabar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de relacionar les variables de manera quantitativa o qualitativa, comunicar el procés amb precisió, traure conclusions i fer prediccions en diferents condicions. Els informes dels resultats han de ser interpretatius dels fenòmens estudiats.

2. *Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.*

Aquesta competència fa referència a l'anàlisi d'un problema o un cas real al qual és necessari donar una solució o adoptar decisions per a poder minimitzar-ne els efectes. Tot això des del punt de vista científic.

En acabar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de construir explicacions davant de situacions problemàtiques reals que relacionen els fets i els conceptes i indicar-ne les limitacions, així com de proposar solucions creatives i rellevants en què utilitzen coneixements d'altres matèries, predir els resultats i relacionar-les amb altres situacions amb característiques similars.

3. *Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.*

El desenvolupament del pensament crític entès com a "pensament reflexiu i raonable que orienta la decisió sobre què fer o què creure" és una demanda de la societat actual. Aquest pensament crític es troba fortament vinculat amb la capacitat d'aprendre a aprendre i l'aprenentatge permanent. Per a fer-ho, l'alumnat haurà de ser capaç de distingir les fonts fiables d'aquelles que no ho són.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'argumentar i defensar una opinió pròpia al voltant de qüestions investigables utilitzant els elements principals del pensament crític: construir una argumentació a partir d'anàlisis de dades que done base a una opció o en desmentisca una altra.

4. *Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.* Aquesta competència al·ludeix al fet que el coneixement és un producte en revisió contínua, amb influències del pensament de l'època

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de situar en context les teories científiques tenint en compte l'època en què es van plantejar i aportar algunes dades sobre les causes dels avanços que van suposar i la seua relació amb el context històric i social

5. *Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos, i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.*

L'adquisició d'aquesta competència requereix comprendre el funcionament del cos humà com un sistema en equilibri, en el qual el tot és major que la suma de les parts. Incorpora la comprensió del concepte d'ésser viu i dels seus nivells d'organització i interrelació entre els principals aparells i sistemes funcionals (digestiu, respiratori, excretor, circulatori, locomotor, nerviós, endocrí i reproductor) del cos humà.

La competència ha d'estar adquirida en finalitzar el primer curs de secundària, i l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar els hàbits saludables i les mesures preventives tenint en compte les alteracions a escala orgànica i cel·lular produïdes pels mals hàbits, el consum de substàncies tòxiques i nocives, o l'alimentació no saludable. En aquest cas, l'objectiu seria evitar que l'alumnat s'iniciara en aquests mals hàbits.

6. *Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.*

Des de l'àrea de la biologia s'imparteixen els coneixements necessaris per a entendre el funcionament del propi cos, la formació de gàmetes, els canvis corporals, la regulació hormonal, el cycle ovàric i menstrual, el desenvolupament embrionari i el part, així com els aspectes bàsics de les malalties de transmissió sexual i els mètodes anticonceptius.

Considerant l'evolució previsible quant al desenvolupament i la maduresa, tant física com mental, que es produeix durant l'etapa de secundària, en finalitzar el tercer curs l'alumnat haurà avançat en el control de les emocions i de les relacions personals que s'intensifiquen durant aquest període. A més, haurà de ser capaç d'argumentar al voltant de les qüestions sobre l'adopció de mesures preventives i contrastar informacions i punts de vista alternatius relacionats amb la sexualitat i la reproducció humana, i justificar els seus arguments mitjançant el recurs al coneixement científic adquirit.

7. *Actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.*

En finalitzar l'educació bàsica s'espera que l'alumne diferencie els éssers vius de la matèria inerta sobre la base de les propietats que defineixen la vida: les funcions dels éssers vius, la seua composició i organització interna, basada en graus de complexitat creixent, i les relacions entre aquests interpretant els cicles de la matèria i les piràmides tròfiques.

Al final del tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç, a més, de proposar solucions per a pal·liar aquestes conseqüències o per a previndre els fenòmens responsables d'aquestes

8. *Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.*

Les manifestacions de la dinàmica del planeta han generat, i continuaran fent-ho, situacions inesperades i en moltes ocasions tràgiques per a nombroses poblacions humanes. La comprensió dels processos que originen aquestes manifestacions permetrà que l'alumnat assumisca la necessitat de

prendre precaucions i de valorar les actuacions que els éssers humans realitzen en algunes zones especialment sensibles, alhora que proposa actuacions d'intervenció i prevenció i el porta a actuar com a agent de transformació.

En acabar el tercer curs, ha de ser capaç d'interpretar els fenòmens o els fets d'una manera més global, i analitzar els canvis que es produeixen quan es modifiquen les condicions o es du a terme una possible intervenció, i predir l'evolució del sistema mitjançant un raonament lògic i uns arguments que utilitzen la terminologia i el llenguatge simbòlic propis de la ciència. També podrà explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta.

9. Analitzar i interpretar les principals fites de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades.

L'aprenentatge de les nocions temporals i dels successos que s'esdevenen en escales de temps molt diferents permet explicar, situar i interpretar dades del passat que regeixen l'evolució del planeta. Alguns aspectes que succeeixen en escales temporals molt diferents són els que afecten l'origen i evolució geològica de la Terra, els processos geològics externs, el modelatge del relleu, el cicle de les roques o l'evolució de l'univers.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'associar l'origen de la biodiversitat i la necessitat d'una gran quantitat de temps per al seu desenvolupament amb la magnitud del temps geològic i les teories que expliquen el mecanisme principal que ha originat aquesta biodiversitat (selecció natural) i els canvis geològics (tectònica de plaques).

10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

L'ecoresponsabilitat comença per l'aplicació dels principis de sostenibilitat en l'entorn més pròxim de la persona. La problemàtica generada per l'actuació de l'ésser humà sobre el seu entorn ha aconseguit un nivell tal de gravetat que, partint de xicotets impactes de tipus local, ha arribat a generar una incidència a escala planetària que es manifesta en fenòmens tan globals com l'emergència climàtica que ens amenaça actualment.

En finalitzar el tercer curs, ha de ser capaç d'identificar i analitzar, de manera global i amb coneixements tècnics, els problemes que afecten el nostre planeta generats per l'activitat humana d'una manera directa o indirecta, les seues causes i les possibles actuacions que es puguen emprendre per a mitigar-los o adaptar-s'hi.

11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

L'alumnat ha de ser capaç, en acabar aquesta etapa, d'actuar com a agent de transformació, i argumentar les seues propostes de millora i/o d'adaptació a la situació, tant en l'àmbit local com en el global, i d'adreçar-se a les instàncies que puguen dur a terme aquestes transformacions o que puguen facilitar-les.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'aportar propostes, tant a escala local com global, per a afrontar, mitigar o adaptar-se als problemes generats per l'acció humana de manera autònoma, conèixer les vies establides per a fer aquestes aportacions i les fonts en què consultar la informació.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1: METODOLOGIA DE LA CIÈNCIA (CE 1, CE 2, CE 3 i CE 4)

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.

- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...)
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquests.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova a través de l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

Bloc 2: COS HUMÀ I HÀBITS SALUDABLES (CE 5 i CE 6)

- Nivells d'organització de la matèria viva i organització general del cos humà (cèl·lula, teixit, òrgan, aparats o sistemes). Concepte d'ésser pluricel·lular.
- La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció.
- Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans.
- L'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida.
- Necessitats nutricionals: els nutrients, els aliments i hàbits alimentosos saludables i sostenibles. Dietes saludables i trastorns de la conducta alimentària.
- La funció de nutrició. Relació entre els aparats digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.
- La funció de relació: coordinació entre sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.
- La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparat reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.
- Prevenció de les malalties de transmissió sexual.
- Canvis físics i psíquics en l'adolescència.
- Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaques de gènere en la societat digital.

Bloc 3: ELS ÉSSERS VIUS (CE 7)

- Teoria cel·lular. En el primer curs, concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, i en tercer curs, principals tipus cel·lulars (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les diferències bàsiques.
- Tipus divisió cel·lular (mitosi i meiosi). Relació amb la reproducció sexual i asexual i els cicles de reproducció dels éssers vius.
- Nivells d'organització dels éssers vius.
- La classificació dels éssers vius: criteris de classificació naturals.
- Nomenclatura binomial: concepte d'espècie.
- Sistema de classificació taxonòmica i jeràrquica, categories més importants.
- Dominis i regnes d'éssers vius (en primer, breu descripció; en tercer, aprofundint en les característiques).
- Principals grups d'éssers vius de cada regne: exemples de trets característics de les categories

taxonòmiques més rellevants i relació amb les seues adaptacions a les condicions ambientals.

- Cicles biològics i modes de reproducció d'éssers vius (bacteris, fongs, protoctists, plantes i animals senzills).

- Estratègies de reconeixement i estudi d'espècies més comunes dels ecosistemes de l'entorn (guies, claus dicotòmiques, visu, eines digitals...).

BLOC 4: La Terra (CE 8 i CE 9)

- Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna. En primer curs, s'estudiaran els terratrèmols i els volcans com a manifestacions de l'energia interna del planeta i, en el tercer curs, s'estudia la seua distribució i les causes (Tectònica de Plaques).

- El temps en geologia: escales i mesura del temps.

- Relacions entre els canvis en la història de la Terra i l'origen i l'evolució de la vida (esdeveniments que marquen les divisions temporals).

- Riscos geològics i canvi climàtic.

BLOC 5: Sostenibilitat (CE 10 i CE 11)

- Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals. En el primer curs, s'hauria d'adquirir el coneixement sobre possibles accions, i en el tercer, hauria de poder concretar-se mitjançant estudis tècnics més detallats.

- Medi ambient i salut. Influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties i el benestar.

- La desigualtat dins dels països i entre aquests. Relació amb la salut. La bretxa nutricional i el desenvolupament de malalties.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental

1.1. Fer una interpretació adequada dels fets observats o les dades disponibles per a contrastar hipòtesis i extraure conclusions que li resulten útils en el coneixement del món que l'envolta.

1.2. Elaborar informes de les investigacions que justifiquen correctament les conclusions obtingudes d'acord amb els resultats obtinguts i en el marc dels models o teories.

1.3. Argumentar, debatre i raonar sobre el problema investigat i la validesa de l'experiència proposada.

CE2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

2.1. Utilitzar correctament els termes més habituals associats als diferents àmbits de la ciència.

2.2. Utilitzar correctament les eines informàtiques necessàries per al seu treball.

2.3. Analitzar críticament la solució proposada a un problema complex en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen.

2.4. Triar l'eina informàtica adequada per a presentar els resultats dels seus treballs de manera autònoma.

2.5. Construir explicacions que relacionen els fets i conceptes indicant les seues limitacions i mobilitzant coneixements complexos.

CE3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.

3.1. Utilitzar l'adequació de les afirmacions o textos als models i els coneixements teòrics com a criteri per a validar les afirmacions i distingir-les de valoracions personals o faltes de rigor, en funció dels sabers bàsics mobilitzats per a validar-los.

3.2. A partir d'observacions de fenòmens o fets, construir una argumentació que done base a una

afirmació o que en desmentisca una altra en reptes d'una dificultat ajustada als sabers bàsics del nivell.

3.3. Comunicar-se utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant i produint missatges científics, amb un rigor mitjà, adequat als sabers bàsics propis del nivell.

3.4. Desenvolupar una actitud oberta i receptiva cap a la diversitat de coneixements, punts de vista i enfocaments.

3.5. Utilitzar fonts d'informació variada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfiques, infografies, vídeos) amb un grau mitjà de complexitat.

CE4. Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.

4.1. Argumentar el valor el treball de les dones científiques i de les diferents cultures a la ciència.

4.2. Associar les idees científiques actualment descartades amb el context històric en el qual van predominar, justificant els models teòrics en vista dels coneixements disponibles en un moment històric donat i fugint de la crítica fàcil en funció dels coneixements implicats.

4.3. Relacionar els avanços tecnològics amb alguns avanços científics que els van acompanyar o es van associar a aquests en funció dels sabers bàsics implicats.

4.4. Argumentar la validesa de les explicacions i les argumentacions relacionant-les amb les proves obtingudes i els models teòrics en els diferents moments de la ciència, en funció de la dificultat de les argumentacions i els models associats als continguts bàsics.

CE5. Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.

5.1. Explicar adequadament quins requeriments ha de complir una dieta sana, equilibrada i sostenible.

5.2. Procurar-se una alimentació consumint productes sans i de proximitat.

5.3. Explicar les conseqüències que es generen a causa de la ignorància dels hàbits saludables.

5.4. Explicar la importància de les mesures preventives contra les infeccions, incloent-hi la vacunació, sobre la base dels coneixements sobre el funcionament del sistema immunitari.

5.5. Demostrar coneixement de les mesures preventives adequades a l'hora de mantindre relacions sexuals per a previndre malalties de transmissió sexual o embarassos no desitjats.

5.6. Explicar els fonaments dels mètodes anticonceptius, així com l'efectivitat real d'aquests, sobre la base del coneixement del funcionament del propi cos.

5.7. Justificar les respostes del cos humà a les alteracions produïdes per lesions o induïdes mitjançant malalties o substàncies, des de la perspectiva del model d'ésser viu pluricel·lular d'organització complexa, que respon mitjançant mecanismes de retroalimentació per a mantindre la seua homeòstasi.

5.8 Explicar el concepte d'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida i la prevenció de malalties.

CE6. Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

6.1. Explicar de manera adequada les diferències entre els conceptes de reproducció, sexe, gènere i orientació sexual.

6.2. Respectar i defensar amb arguments totes les possibles opcions de manifestació de la sexualitat.

6.3. En les relacions interpersonals, mostrar respecte a l'hora de decidir els passos que cal fer en cada moment i respectar els canvis d'opinió que puguen sorgir en aquest sentit.

6.4. Triar amb total llibertat la seua opció relativa a orientació sexual o gènere entre totes les possibles.

6.5. Argumentar al voltant de les qüestions sobre l'adopció de mesures preventives relacionades amb la pràctica sexual.

CE7. Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics

- 7.1. Explicar la biodiversitat actual com a resultat d'un procés de selecció natural, segons els esdeveniments explicats actualment per la ciència.
- 7.2. Manejar claus dicotòmiques per a classificar correctament diferents éssers vius.
- 7.3. Proposar solucions per a pal·liar les conseqüències de l'activitat humana sobre el planeta o per a previndre els fenòmens responsables d'aquestes.
- 7.4. Reconèixer el significat del concepte espècie.
- 7.5. Argumentar sobre la necessitat de conservar totes les formes de vida.

CE8. Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

- 8.1. Explicar el funcionament de la Terra i saber aplicar aquest coneixement bàsic per a justificar, des d'una visió de conjunt, la distribució de volcans i terratrèmols
- 8.2. Explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta.
- 8.3. Explicar els riscos naturals i les seues causes, així com la influència de l'activitat humana en la seua intensitat.
- 8.4. Interpretar els fenòmens o els fets d'una manera global, analitzar els canvis que es produeixen quan es modifiquen les condicions o es fa una intervenció.
- 8.5. Interpretar els cicles de matèria i els fluxos de l'energia per a valorar la importància en la dinàmica terrestre i per als éssers vius.
- 8.6. Analitzar l'estructura i la composició dels diferents materials terrestres (minerals roques) i les seues aplicacions principals en l'àmbit de la vida quotidiana.

CE9. Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en aquests.

- 9.1. Explicar el paper determinant de la història geològica per a l'evolució dels éssers vius, tant en la seua relació amb les grans extincions com en el procés de canvi gradual de la selecció natural.
- 9.2. Relacionar i aplicar la perspectiva temporal sobre els profunds canvis que han afectat el nostre planeta en el passat i als organismes que l'han poblat.
- 9.3. Argumentar i valorar la importància del coneixement dels fenòmens naturals del passat per a entendre el present.
- 9.4. Justificar la biodiversitat com a resultat del procés de selecció natural.
- 9.5. Justificar els canvis geològics com a resultats dels processos geològics externs i interns i identificar les causes que els originen (Tectònica de Plaques i agents geològics externs).

CE10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

- 10.1. Utilitzar el seu coneixement sobre el funcionament dels ecosistemes per a detectar les accions humanes que els alteren
- 10.2. Proposar solucions per a pal·liar les diferents formes d'alteració humana dels ecosistemes
- 10.3. Descriure les pautes principals per a practicar un consum sostenible i de proximitat, així com les conseqüències ambientals i socials que es deriven de no aplicar-les.

CE11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

- 11.1. Proposar i participar en l'adopció de mesures locals i globals de mitigació de la crisi climàtica orientades a evitar que les temperatures continuen incrementant-se.

11.2. Utilitzar les fonts adequades per a documentar-se entorn de causes i possibles solucions als problemes ambientals que els permeten argumentar i defensar les seues.

Física i Química

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Educació Plàstica Visual i Audiovisual

1. Presentació de la matèria

L'Educació Plàstica Visual i Audiovisual té com objectiu en tercer curs, l'adquisició i el desenvolupament del pensament crític i creatiu, que es concreta mitjançant accions i produccions de gaire artístic, és a dir: Aprendre a mirar i a fer. Aquest tipus de pensament es fonamenta en l'anàlisi, l'exploració i la comprensió de les formes i imatges que ens envolten, atorgant la capacitat de generar respostes personals fent un ús adequat del llenguatge plàstic, visual i audiovisual, podent així expressar idees, emocions i sentiments.

2. Concreció de les competències específiques

- C1. Analitzar de manera crítica i argumentada les diferents propostes artístiques.
- C2. Compartir idees i opinions utilitzant la terminologia específica de l'àrea.
- C3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i audiovisual.
- C4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i creació de propostes artístiques.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

- 1.- Percepció i anàlisi.
- 2.- Experimentació i creació.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- 1.- Saber identificar i seleccionar els elements d'expressió propis de l'àrea, i poder argumentar.
- 2.- Saber fer ús del llenguatge específic de l'àrea, valorant i emetent arguments amb esperit crític.
- 3.- Fer mostra de la consolidació d'hàbits amb autonomia a l'hora de escollir la tècnica, fent bon ús dels materials.
- 4.- Saber fer ús de les fonts TIC tant per investigar com per a produir propostes creatives, tot i realitzant un consum conscient, responsable i sostenible.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r ESO
MATÈRIA:	Música

1. Presentació.

L'estudi d'aquesta matèria parteix dels coneixements previs adquirits pels estudiants en els dos primers cursos de l'ESO i de les característiques evolutives de l'alumnat en aquesta edat, aprofundint especialment en aquells elements que, donat el seu nivell d'abstracció, han d'abordar-se en aquest moment de desenvolupament de l'alumnat. Dotar a l'alumnat d'un vocabulari que permeta la descripció de fenòmens musicals, una comprensió del llenguatge musical com a mitjà d'expressió artística, una sensibilitat cap a l'expressió musical i l'enteniment de la música com un fenomen imbricat en la història i en la societat són, entre altres, els objectius d'aquesta matèria.

2. Competències específiques.

1. Desenvolupar l'audició musical a través del reconeixement dels paràmetres del so i els elements bàsics de llenguatge musical.
2. Utilitzar els elements de representació gràfica de la música en la lectura i escriptura musical.
3. Desenvolupar la capacitat d'improvisació musical.
4. Dominar nocions bàsiques de composició i formes d'organització musical.
5. Interpretar musicalment obres senzilles desenvolupant les seues capacitats i habilitats musicals i de treball en grup.
6. Respectar les creacions musicals pròpies i alienes.
7. Investigar les possibilitats sonores d'objectes i les diferents fonts.
8. Discriminar auditivament els diferents instruments, les veus i les seues agrupacions.
9. Desxifrar el codi musical en la lectura de partitures.
10. Valorar el silenci en l'audició musical.
11. Discernir diferents tipus de música i la seua procedència cultural.
12. Descriure l'organització i l'estructuració musical d'una obra interpretada en viu o gravada.
13. Localitzar i interioritzar situacions en les quals es produeix un ús indiscriminat del so i proposar solucions.
14. Relacionar la música amb altres disciplines.
15. Mostrar interès per músiques de diferents cultures i diversificar les preferències musicals.
16. Conèixer el patrimoni cultural espanyol i adoptar una actitud de conservació i transmissió del mateix.
17. Desenvolupar una actitud crítica i una capacitat d'argumentació i raonament en qüestions musicals.
18. Valorar la música actual desenvolupant una capacitat d'anàlisi crítica i interès pels seus elements creatius i innovadors.
19. Manejar les eines tecnològiques en l'enregistrament, la reproducció, la creació o la interpretació musical.
20. Utilitzar els recursos informàtics com mitjans d'aprenentatge i investigació del fet musical.

3. Connexions de les competències específiques entre sí, amb les competències d'altres àrees/matèries i amb les competències clau.

En l'àrea de Música practicarem les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a aquesta.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia CMCT

L'àrea de Música contribueix a aquesta competència de manera significativa perquè promou conductes i

l'adquisició de valors responsables per al bé comú immediat pel que fa a la cura del medi ambient, per a aconseguir un entorn lliure de sorolls i de la contaminació acústica i també a través de l'aplicació de mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques en la creació i la millora d'instruments musicals i les seues formacions al llarg de la història i en totes les cultures del món.

Comunicació lingüística CCLI

La comunicació lingüística en l'àrea de Música serà el resultat de l'acció comunicativa dins de les pràctiques musicals i per l'expressió adequada de les mateixes idees en contextos comunicatius d'anàlisi, creació i interpretació i en el treball sobre la respiració, dicció, articulació i expressió adequades. A més, en el seu format no verbal, l'individu desenvolupa les seues capacitats comunicatives gràcies a les quals expandix la seua competència i la seua capacitat d'interacció amb altres individus.

Competència digital CD

Es contribuirà al desenvolupament de la competència digital, en l'elaboració de treballs d'investigació individuals i/o en grup, ja que implica l'ús creatiu, crític i segur de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació; accedint, gestionant i manejant diferents motors de cerca i bases de dades i transformant aquesta informació en coneixement.

Consciència i expressions culturals CEC

A través de l'àrea els alumnes i les alumnes accediran a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural i musical amb la concreció d'aquestes en diferents autors i obres, així com també en diferents gèneres i estils, desenvolupant la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressades a través de codis artístics, comprenent el patrimoni cultural i artístic dels diferents períodes històrics, les seues característiques i les relacions amb la societat en la qual es creen, desenvolupant la capacitat i la intenció d'expressar-se i comunicar idees. Implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions musicals a través de l'estudi, anàlisi i la interpretació de les seues obres característiques.

Competències socials i cíviques CSC

Contribuirem a aquesta competència a través de la implicació i la interacció amb altres persones dins d'un grup, conforme a normes basades en el respecte mutu en totes les activitats musicals realitzades. Desenvolupa el sentit de la responsabilitat, mostrant comprensió i respecte als valors i idees alienes i la recepció reflexiva i crítica de la informació sobre les manifestacions i les activitats musicals.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor SIEE

Es proposaran als alumnes activitats que impliquen la capacitat de transformar les idees en actes pel desenvolupament d'actituds que comporten un canvi de mentalitat, capacitat de pensar de forma creativa, autoconeixement i autoestima, autonomia o independència, interès, esforç i esperit emprenedor, sentit crític i de la responsabilitat.

Aprendre a aprendre CAA

Contribuirem a la competència d'aprendre a aprendre, caracteritzada per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge, on la motivació i la confiança són crucials per a desenvolupar aprenentatges cada vegada més eficaços i a través de l'ampliació de les habilitats d'expressió, especialment presents en continguts relacionats amb la interpretació i la improvisació, tant individual com col·lectiva; així com mitjançant la generalització del seu cultiu en el temps de lleure.

4. Sabers bàsics per al conjunt de les competències de la matèria

Bloc 1. Interpretació i creació

- El pols, l'accent i el compàs.
- Posicions de flauta: *do, re, mi, fa, sol, la, si, si bemoll, fa sostingut, re sostingut, do sostingut.*
- La durada: el puntet i la lligadura.
- Posicions de flauta: *do agut i sol sostingut.*
- La veu.
- El tempo musical.
- Els instruments de vent.
- La forma musical: motiu, semifrase, frase, secció.
- Els acords triada.
- L'escala, el to i el semitò.
- Els instruments de teclat.
- Indicadors d'articulació: picat, tenuto, lligat.
- Indicadors de dinàmica: *ff, pp, ppp*
- Els instruments de percussió.
- Els compassos de subdivisió ternària.
- Els instruments electròfons.
- L'anacrusi.
- Els gèneres musicals: música medieval, renaixentista, barroca, clàssica, romàntica, del s. XX, jazz i folk...
- Els instruments del folklore.

Bloc 2. Escolta

- L'edat mitjana.
- La monodia religiosa: el cant gregorià.
- La monodia profana: el cant trobadoresc.
- La polifonia medieval: l'Ars antiqua i l'Ars nova.

- El Renaixement.
- La música instrumental.
- La música vocal religiosa i profana.
- Les escoles europees.
- Tipus de veus.

- El Barroc.
- La música instrumental: la sonata, la suite i el concert.
- La música vocal: l'òpera, l'oratori i la cantata.
- Els instruments de vent.

- El classicisme.
- La música instrumental: la sonata, la simfonia i el concert.
- La música vocal: l'òpera seriosa i l'òpera bufa.
- Els instruments de corda.

- El romanticisme.
- La música vocal: el lied i l'òpera.
- La música instrumental: les peces per a piano, la simfonia i el poema simfònic.

- El piano.
- El segle XX.
- Moviments musicals fins a 1950.
- Moviments musicals des del 1950.
- Instruments de percussió d'altura definida i indefinida.
- La música popular urbana.
- El blues i el jazz.
- La música rock i pop: evolució i estils.
- El rock i el pop espanyols.
- La cançó d'autor.
- Els instruments electrònics.
- La música tradicional.
- Les escales en la música tradicional.
- Les melodies en la música tradicional.
- Modes en la música tradicional.
- Els instruments del folklore.

Bloc 3. Contextos musicals i culturals

- Els orígens de la música occidental.
- La notació musical medieval: notació pneumàtica i quadrada.
- El cant gregorià.
- El museu dels instruments: la bateria.
- El taller del lutier: la bateria.
- La música en el Renaixement.
- La importància de la música instrumental.
- La Reforma luterana i la Contrareforma catòlica en la música.
- El museu dels instruments: la veu.
- La música en el Barroc.
- El naixement de l'òpera.
- La música vocal religiosa.
- Bach, Händel i Vivaldi.
- El museu dels instruments: el vent.
- La música en el Classicisme.
- Haydn, Mozart, Beethoven.
- El museu dels instruments: la corda.
- Una professió: productor musical.
- La música en el romanticisme.
- El nacionalisme musical.
- Chopin, Schubert, Verdi i Wagner.
- El museu dels instruments: els teclats.
- Una professió: arranjador.
- La música al segle XX.

- El museu dels instruments: la percussió.
- El taller del lutier: els instruments de xicoteta percussió.

- La música popular urbana.
- Els estils musicals moderns: blues, jazz, rock, pop.
- Els cantautors.
- El museu dels instruments: la música electrònica.

- La música tradicional a Espanya.
- Les danses tradicionals.
- La música escènica.
- El museu dels instruments: els instruments tradicionals.
- El taller del lutier: el monocordi.

Bloc 4. Música i tecnologies

- Els motors de recerca de continguts musicals en Internet.
- Les eines multimèdia per a descarregar imatges.
- Món digital: la presa de so.
- Les eines multimèdia per a realitzar presentacions.
- Món digital: l'enregistrament per pistes.
- Les eines multimèdia per a realitzar núvols de paraules.
- Les eines multimèdia per a realitzar murals.
- Els teclats virtuals dels dispositius mòbils per a l'enregistrament de melodies.
- La música en *streaming* i les llistes de reproducció.
- Món digital: la mescla final.
- Les eines multimèdia per a editar vídeos de continguts musicals.

5. Situacions d'aprenentatge per al conjunt de les competències de l'àrea/matèria.

L'ensenyança musical en l'ESO ha d'estar orientada cap a la integració de tot el fet musical i, a més, obrir-se a altres àrees del currículum. El procés d'aprenentatge serà més enriquidor si el tractament és globalitzador, d'aquesta manera, en una determinada activitat en què participen diverses experiències i capacitats es pot tractar al mateix temps aspectes d'expressió instrumental, llenguatge musical i conceptes d'història de la música.

Per a desenvolupar les unitats didàctiques anteriorment detallades, tindrem en compte els següents aspectes metodològics:

-*Aprenentatge per mitjà de la participació.*

No oblidem que l'alumne és el protagonista del procés de formació i és ell qui ha de aprendre coneixements i conceptes així com la seua valoració. El plantejament d'aspectes pròxims a la quotidianitat farà que l'alumne/a tinga una major motivació cap als centres d'interès proposats pel professor. Així doncs, la participació de l'alumne ve donada per una estratègia d'indagació, que permetrà la seua formació per mitjà del propi descobriment.

- *El paper del professor com a model a imitar*, especialment en cant i instruments, o siga, en aquells aspectes que tenen una relació directa amb l'exercici de la música. D'aquesta forma, la música participa de l'aprenentatge per audició en què el professor és la mostra de l'activitat pràctica que es va a desenvolupar.

En els aspectes que es refereixen als conceptes teòrics, el professor ha de proporcionar els materials amb què els alumnes/as construeixen els seus coneixements. Apareix ací l'estratègia expositiva que haurà d'utilitzar-se quan es tracten fets i conceptes, si bé s'haurà de fer servir de manera que es reduïska al màxim, tal com ja s'ha dit més amunt.

Les dues estratègies mencionades, expositiva i d'indagació, van a proporcionar aprenentatges significatius, sobretot els que vinguen determinats per procediments que permeten l'aproximació a la música de manera pràctica i creativa. Ja que la imaginació i la creativitat formen part de l'aprenentatge musical, les activitats on puga intervenir la inventiva i el moviment adquireixen una rellevància especial, fins i tot en aquelles que poden incorporar algun tipus de proposta dramàtica. D'aquesta manera, les activitats musicals es potencien amb altres aspectes culturals.

- *L'audició activa.*

Constitueix un dels eixos bàsics de la formació musical. Si a més es fa participativa augmentarà l'interés de l'alumne/a que desenvoluparà, d'una banda, la capacitat de percebre sensacions i sentiments i, per un altra, es reafirmaran conceptes del llenguatge musical al costat de valoracions de tipus històric, estilístic, etc.

Per tant, l'audició activa comprén processos en dos nivells: el sensorial (sensibilitat respecte a missatges artístics) i el de la intel·ligència; aquests dos es complementen mútuament però al mateix temps queden clarament diferenciats pels objectius proposats i el mètode de treball.

L'assistència a concerts constitueix una experiència molt enriquidora, sobretot si ha sigut preparada prèviament en classe perquè l'alumne es fixe, especialment, en els aspectes que ha ressenyat el professor.

6. Criteris d'avaluació

L'avaluació en Educació Secundària Obligatòria ha de ser contínua i diferenciada en les distintes matèries, àmbits i mòduls del currículum.

Les qualificacions han de respondre al progrés en les actituds respecte a l'aprenentatge, en el domini de procediments de treball i desenvolupament de les habilitats implicades en la competència musical i en l'aprenentatge dels coneixements necessaris per al desenvolupament d'aquestes habilitats.

Percentatges; Actituds: 30% Procediments: 30% Conceptes: 40%

En cadascun d'aquests apartats s'haurà d'obtenir almenys el 30% de la màxima nota. Per a la promoció al següent nivell l'alumnat ha d'obtenir la qualificació global igual o superior a 5.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Tecnologia i Digitalització

1. Presentació de la matèria

La tecnologia ha format i forma part essencial de l'evolució de l'ésser humà. S'entén com la capacitat per respondre a necessitats diverses mitjançant la construcció d'una gran varietat d'objectes, màquines i eines, amb vista a modificar favorablement el entorn i aconseguir una millora en la qualitat de vida de les persones.

2. Concreció de les competències específiques

- 1.- Identificar i resoldre problemes tecnològics senzills aplicant el mètode de projectes, propi de l'enginyeria, executant-ne, si cal, les fases característiques i utilitzant els mitjans tecnològics i digitals més adequats al context.
- 2.- Buscar, obtenir, analitzar i seleccionar informació de manera fiable i segura per poder gestionar el temps, els coneixements i els recursos disponibles a l'hora d'abordar reptes tecnològics seguint un pla de treball realista.
- 3.- Configurar, utilitzar i mantenir màquines, eines, aplicacions i sistemes digitals, fent-ne una selecció idònia i un ús segur i adequat en funció de la tasca.
- 4.- Realitzar un ús responsable i sostenible dels objectes, materials, productes i solucions tecnològiques i digitals existents al seu entorn, analitzant-ne críticament les implicacions i repercussions ambientals, socials i ètiques.
- 5.- Crear, expressar, comprendre i comunicar idees, opinions i propostes utilitzant correctament els llenguatges i els mitjans propis de la tecnologia i la digitalització, tant a nivell acadèmic com al personal i social.
- 6.- Analitzar problemes senzills i plantejar-ne la solució automatitzant processos amb eines de programació, sistemes de control o robòtica i aplicant el pensament computacional.
- 7.- Utilitzar la tecnologia posant-la al servei del desenvolupament personal i professional, social i comunitari i proposant solucions creatives als grans reptes del món actual.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers han estat agrupats en set blocs de continguts que abasten tota la matèria:

- 1.- El bloc referit al procés de resolució de problemes és l'eix vertebrador de tots els sabers bàsics.
- 2.- El bloc de Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.
- 3.- El bloc de Pensament computacional, programació, control i robòtica.
- 4.- El bloc d'Eines i màquines de taller.
- 5.- El bloc de Materials, productes i solucions tecnològiques està subdividit en: Materials (fusta, materials de construcció, metalls i plàstics), Estructures i esforços mecànics, Màquines simples i mecanismes, Electricitat i electrònica.
- 6.- El bloc de Creació, expressió i comunicació.
- 7.- El bloc de Tecnologia sostenible.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència específica 1. Criteris d'avaluació:

- 1.1. Identificar problemes tecnològics actuals, senzills i propers, fent servir els sabers bàsics fonamentals d'aquesta àrea i el pensament crític per afrontar i donar solució a la necessitat o problema detectat.
- 1.2. Resoldre problemes i desafiaments tecnològics quotidians seguint les fases del mètode de projectes per generar i/o utilitzar productes que donin solució a la necessitat o problema identificat.

- 1.3. Utilitzar els mitjans tecnològics i digitals, eines i materials disponibles a la resolució dels problemes o l'abordatge de reptes tecnològics plantejats a la vida quotidiana, gestionant autònomament el seu ús de manera eficaç, innovadora i sostenible.
  - 1.4. Fabricar objectes, prototips o models mitjançant la manipulació i conformació de materials, seleccionar i utilitzar eines i màquines adequades, aplicar els fonaments d'estructures, mecanismes, electricitat i electrònica, i respectar les normes de seguretat i sa-lut corresponents.
- Competència específica 2. Criteris d'avaluació:
- 2.1. Realitzar cerques avançades a internet atenent criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat de les fonts i considerant els riscos associats a aquestes, com a punt de partida a qualsevol de les fases del procés de resolució de problemes tecnològics.
  - 2.2. Comparar i valorar la informació científicotècnica obtinguda de manera crítica, de la necessitat cada vegada.
  - 2.3. Utilitzar la informació científicotècnica seleccionada de manera segura, optimitzant-ne les possibilitats per assegurar l'eficàcia en la superació dels reptes tecnològics plantejats.
  - 2.4. Dissenyar i executar, amb la informació obtinguda, un pla de treball individual o en grup cooperatiu coherent amb les característiques de la tasca, adequant el temps de treball i els coneixements per actuar amb la màxima eficàcia i eficiència possibles.
  - 2.5. Organitzar la informació de manera estructurada, aplicant tècniques demmagatzematge segur.
  - 2.6. Adoptar mesures preventives per a la protecció dels dispositius, les dades i la salut personal.
- Competència específica 3. Criteris d'avaluació:
- 3.1. Triar, a cada moment, les eines de treball més adequades, valorant-ne les característiques, potencial i adequació a la tasca a realitzar.
  - 3.2. Configurar les eines digitals i les aplicacions de l'entorn d'aprenentatge ajustant-les a les pròpies necessitats.
  - 3.3. Utilitzar i realitzar un manteniment dels instruments tecnològics i digitals accessibles de manera adequada al propòsit de cada acció, identificant els riscos implícits en la seva utilització i respectant en tot moment les normes d'ús i conservació.
  - 3.4. Respectar i valorar les normes de seguretat i higiene en l'ús i la manipulació de materials, màquines, eines, sistemes digitals, etc.
- Competència específica 4. Criteris d'avaluació:
- 4.1. Analitzar críticament els objectes, productes i solucions tecnològiques, atenent els seus objectes característiques funcionals i considerant la seva naturalesa, estructura i aplicació, utilitzant mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament tecnològic.
  - 4.2. Emprar els elements tecnològics accessibles considerant les implicacions derivades del seu ús, tant actuals com a mitjà i llarg termini, i sent el més respectuós possible amb el medi i el entorn.
  - 4.3. Avaluar i opinar críticament sobre els processos productius associats a l'explotació i transformació dels diferents recursos naturals usats en la producció de béns tecnològics quotidians.
  - 4.4. Analitzar críticament i èticament els productes digitals utilitzats per fer front als desafiaments tecnològics susceptibles de millorar la qualitat de vida personal i col·lectiva tant en l'àmbit acadèmic com al personal.
- Competència específica 5. Criteris d'avaluació:
- 5.1. Crear i editar continguts tecnològics i digitals de manera col·laborativa utilitzant diferents formats, tant presencialment com en remot, per facilitar la comunicació d'idees, opinions i propostes tecnològiques.
  - 5.2. Utilitzar i respectar les llicències i els drets d'autoria en la creació i comunicació d'idees
  - 5.3. Explicar i argumentar idees, opinions i punts de vista sobre qüestions tecnològiques a diferents formats, utilitzant de forma correcta i coherent la terminologia i la simbologia adequades.
  - 5.4. Participar responsablement en les comunicacions interpersonals a l'àmbit personal, acadèmic o

social amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació vinculada amb la tecnologia i la digitalització, com per construir vincles personals al voltant d'aquest camp de coneixement.

- 5.5. Usar eficaçment una o més llengües per satisfer les necessitats comunicatives a l'àmbit tecnològic, utilitzant un llenguatge tècnic adequat i expressions no discriminatòries i inclusives.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació:

- 6.1. Analitzar problemes senzills mitjançant lús de les estructures de control més adequades.
- 6.2. Planificar la solució de problemes de manera individual i cooperativa, utilitzant els algorismes i les estructures de dades necessàries.
- 6.3. Programar aplicacions senzilles usant un entorn per a l'aprenentatge de programació basat en blocs a dispositius mòbils afegint mòduls d'intel·ligència artificial.
- 6.4. Automatitzar processos, màquines i objectes, amb connexió a internet, mitjançant l'anàlisi, construcció i programació de robots o sistemes de control.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació:

- 7.1. Desenvolupar solucions que utilitzen la tecnologia més adequada, analitzant el problema des de diferents punts de vista, per obtenir solucions creatives.
- 7.2. Gestionar situacions d'incertesa en una realitat tecnològica canviant amb una actitud positiva, i afrontar-les utilitzant el coneixement adquirit i sentint-se competent.
- 7.3. Valorar el desenvolupament de la tecnologia com a eina per a l'avanç social i cultural de la humanitat.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Taller d'Economia

1. Presentació de la matèria

Taller d'Economia es proposa com a matèria optativa en tercer de l'ESO, amb la finalitat d'introduir a l'alumnat en el coneixement de l'esperit empresarial i emprenedor, que l'alumnat compte amb una educació econòmica i financera per a desembolicar-se, assumir regs de manera responsable en la seua vida quotidiana i gestionar i portar a l'acció de manera viable projectes, així com que busque solucions innovadores i valuoses per a afrontar els reptes proposats, a través d'estratègies de gestió del coneixement, de l'autoconeixement i de la cooperació amb els altres.

2. Concreció de les competències específiques

Competència específica 1. Identificar els problemes econòmics bàsics vinculats amb l'escassetat i la necessitat de triar, relacionant-los amb situacions de l'entorn més pròxim.

Competència específica 2. Analitzar les qualitats individuals i col·lectives que caracteritzen una actitud emprenedora i posar-les en pràctica, mitjançant el treball cooperatiu, per a trobar noves oportunitats de millora en l'entorn social i econòmic més pròxim basades en principis d'equitat, coeducació i igualtat

Competència específica 3. Descriure la importància del paper de les famílies, les empreses i l'Estat en el funcionament de l'economia, analitzant la realitat socioeconòmica de l'entorn més pròxim de l'alumnat.

Competència específica 4. Identificar els principals indicadors macroeconòmics relacionats amb el mercat de treball, la redistribució de la renda, el creixement i els preus que li facen comprendre la seua realitat, fent servir fonts i eines bàsiques d'anàlisi.

Competència específica 5. Explicar la connexió entre l'activitat de l'Estat i la necessitat de finançament públic per al compliment dels seus objectius, així com, identificar les principals figures tributàries, valorant la funció social i el paper redistributiu dels impostos en la societat.

Competència específica 6. Recopilar informació de diferents fonts econòmiques, seleccionant dades fiables que donen rigor a les propostes de millora del projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat.

Competència específica 7. Dissenyar un projecte senzill de col·laboració amb un servei a la comunitat que possibilita la millora de la qualitat de vida de les persones i el medi ambient, basant-se en els principis recollits en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics d'aquesta matèria s'agrupen en quatre blocs que contribuiran a l'adquisició de les set competències específiques analitzades prèviament:

BLOC 1 L'ECONOMIA I EINES EMPRENEDORES.

1.1 LA IMPORTÀNCIA DE L'ECONOMIA:

- L'economia i el seu impacte en la vida de la ciutadania.
- L'escassetat, elecció i assignació de recursos. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida.
- Acostament als sistemes econòmics.
- Els agents econòmics i aproximació al flux circular de la renda.

1.2 EINES PER A EMPRENDRE:

- El treball en equip, la intel·ligència emocional, la comunicació i el lideratge.
- Tècniques per a desenvolupar la creativitat. Innovació al servei de la societat.
- El desenvolupament d'iniciatives emprenedores.

BLOC 2 ELS AGENTS ECONÒMICS.

2.1 LES PERSONES CONSUMIDORES: CONSUM RESPONSABLE:

- Les persones consumidores i els seus drets.
- Valoració del model de consum actual. Balafiament alimentari.
- El poder del consum responsable: estalvi energètic, ús transport sostenible, comerç just, comerç de proximitat i d'empreses sostenibles.

2.2 LES EMPRESES I LES PERSONES EMPRENEDORES

- Les empreses i l'economia circular.
- La creació de valor compartit: econòmic, social i mediambiental. Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i vivers d'empreses.
- Cooperativisme i empenedoria social. Pimes, startups i vivers d'empreses.

2.3 L'ESTAT

- Aproximació al sector públic. Funcions i Estat de Benestar.
- Els serveis públics: educació, sanitat i serveis socials. Assignació dels serveis per nivells de govern.
- Funcions bàsiques de la Seguretat Social.

BLOC 3 VARIABLES ECONÒMIQUES I SOCIALS

3.1 L'ENTORN LABORAL:

- El mercat de treball. Ocupació i desocupació.
- Cerca de treball: currículum i entrevista laboral.
- Desigualtat de gènere en el món laboral. La bretxa salarial i el sostre de cristall.
- Drets de les persones treballadores.

3.2 ESTABILITAT DE PREUS:

- Els diners i els diferents mitjans de pagament. Monedes socials.
- Falsos mites de les monedes virtuals.
- Tipus d'interés i inflació.

3.3 EL SISTEMA TRIBUTARI. EINA D'IGUALTAT I EQUITAT:

- Introducció a l'Educació civicocontributària. Sensibilitat davant els efectes negatius derivats del frau fiscal i l'evasió fiscal.
- El pagament d'impostos i els valors de justícia, equitat i solidaritat.
- Principis tributaris. La necessitat dels ingressos públics.
- Principals mesures públiques com a instruments de redistribució de la renda.

3.4 PRODUCCIÓ I CREIXEMENT SOSTENIBLE:

- Globalització: avantatges i inconvenients.
- Introducció als indicadors del creixement.
- Alternatives al creixement.

BLOC 4 LA NOVA ECONOMIA.

- Objectius de Desenvolupament Sostenible. Agenda 2030.
- Noves tendències econòmiques: l'Economia del Bé Comú i l'Economia Circular.
- Disseny d'un projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat: una solució pròxima.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Els criteris d'avaluació d'aquesta matèria van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, això és, el nivell en el qual a l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

Competència 1:

- 1.1. Identificar el problema bàsic de l'escassetat a partir d'experiències viscudes en el seu entorn comparant-lo amb les necessitats econòmiques que ha tingut en cada etapa de la seua vida.
- 1.2. Identificar el cost d'oportunitat en la presa de decisions, analitzant situacions quotidianes de la seua realitat més pròxima.
- 1.3. Descriure la realitat econòmica actual, analitzant com repercuteix en el benestar social del seu entorn més pròxim.

Competència 2:

- 2.1. Posar en pràctica habilitats socials, de motivació, lideratge i de cooperació en diferents contextos de treball en equip, utilitzant diferents estratègies comunicatives basades en principis d'equitat, coeducació i igualtat.
- 2.2. Analitzar els resultats aconseguits en el seu treball diari amb consciència de l'esforç personal aplicat i els assoliments obtinguts, realitzant propostes de millora.
- 2.3. Identificar les fortaleses i febleses personals, relacionant-les amb els diferents àmbits del desenvolupament personal i la vida diària i aplicant-les en l'elaboració de propostes de millora amb creativitat i hàbits d'estudi i treball.

Competència 3:

- 3.1 Identificar com es produeix el desenvolupament econòmic i el benestar social avaluant, amb sentit crític, el paper dels diferents agents econòmics i les seues relacions, establint la seua connexió amb fets rellevants.
- 3.2 Descriure els principals costos i beneficis que suposa per a la societat els comportaments en el mercat per part dels agents econòmics, manifestant actituds de respecte i interès i debatent sobre això per a desenvolupar l'autonomia i l'esperit crític.
- 3.3. Representar el flux circular de la renda assenyalant el paper dels diferents agents econòmics.
- 3.4. Identificar el paper de l'Estat a través d'algunes de les seues principals actuacions, reflexionant sobre el seu impacte econòmic i social.

Competència 4:

- 4.1 Identificar alguns indicadors macroeconòmics bàsics de l'economia, analitzant dades contrastades i valorant aquells que tenen en compte aspectes redistributius i socials.
- 4.2 Descriure el funcionament del mercat de treball, identificant els signes de desigualtat de gènere de manera crítica.
- 4.3 Definir la inflació i els seus efectes sobre els consumidors, les empreses i l'economia en general, mitjançant la interpretació de dades facilitades.
- 4.4 Analitzar aquells indicadors bàsics que els ajuden a conèixer la situació de l'economia, la seua estructura, el seu nivell de competitivitat i cap a on es dirigeix per a aconseguir un món més sostenible, equitatiu i igualitari.

Competència 5:

5.1. Diferenciar els diferents tipus d'ingressos públics, especialment els impostos, reflexionant sobre la seua necessitat i el seu paper en el manteniment de l'Estat de Benestar.

5.2. Relacionar els diferents tributs amb els nivells d'administracions públiques, identificant-los amb les polítiques de despesa.

5.3. Relacionar el frau fiscal amb la igualtat i la redistribució de la renda i la riquesa, valorant la importància del comportament cívic com a contribuents.

Competència 6:

6.1 Resumir textos econòmics senzills utilitzant correctament la terminologia econòmica adaptada al nivell educatiu en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, en les diferents llengües del currículum, utilitzant un llenguatge no discriminatori.

6.2 Seleccionar notícies d'actualitat econòmica, que donen resposta a les propostes de millora del projecte de serveis a la comunitat.

6.3 Diferenciar fets i opinions de la informació obtinguda, generant un comportament crític cap a les fonts consultades.

Competència 7:

7.1 Assenyalar iniciatives en el seu entorn més pròxim, relacionades amb els ODS que identifiquen oportunitats per a millorar l'àmbit local i global, des d'una perspectiva crítica i constructiva.

7.2 Dissenyar un projecte senzill de col·laboració amb un servei a la comunitat, donant resposta a necessitats detectades en el seu entorn local.

7.3 Analitzar les oportunitats que el projecte de col·laboració amb un servei a la comunitat dissenyat ofereix a la seua realitat més pròxima, reforçant l'autoestima, la creativitat i el sentit de pertinença.

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	FRANCÉS

1. Presentació de la matèria

El francès és una assignatura optativa que es cursa a tots els nivells d'ESO i Batxillerat. Està programada perquè l'alumnat que decidisca cursar-la de manera continuada tinga un nivell A2 al final de l'ESO i un nivell B1 al final del Batxillerat. A tercer d'ESO es plantegen els sabers bàsics necessaris per assolir el nivell A2, un altre pas de l'objectiu general de l'assignatura en aquesta etapa educativa, sense perjudici que s'estiga cursant el perfil 1 o 2 de l'assignatura, com està legalment establert al currículum de l'ESO.

2. Concreció de les competències específiques

A l'assignatura de francès hi ha set competències específiques:

1. Multilingüisme i interculturalitat: reconèixer i usar els repertoris lingüístics propis i comparar el seu funcionament mentre s'identifica la diversitat lingüística i cultural a partir de la segona llengua estrangera.
2. Comprensió oral: interpretar la informació de textos orals adaptats al nivell de l'alumnat.
3. Comprensió escrita: Interpretar la comprensió de textos escrits adaptats al nivell de l'alumnat.
4. Expressió oral: Produir textos orals de manera autònoma per a expressar missatges adaptats.
5. Expressió escrita: Produir textos escrits de manera autònoma per a expressar missatges adaptats.
6. Interacció oral i escrita: comprensió i expressió plurilingüe des d'estratègies col·laboratives.
7. Mediació oral i escrita: simplificació i reformulació de llenguatge per processar i transmetre informació.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics de la matèria de Francès es divideixen en tres grans blocs. El primer, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la segona llengua estrangera: fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuais.

El segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i les habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com per a reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi.

El tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals i transversals de les cultures i les societats en les quals és present la segona llengua estrangera, i la valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres. També s'atén la diversitat lingüística i cultural perquè l'alumnat siga capaç de reconèixer i rebutjar estereotips i actuar contra els usos discriminatoris del llenguatge.

El conjunt de sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques de primer de batxillerat es desenvolupen en el punt 3.2 de l'apartat de Segona Llengua Estrangera del Decret 108/2022 de 5 d'agost a què remetem. El nivell que s'imparteix a este nivell té els següents sabers bàsics:

-Funcions comunicatives bàsiques, unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats: *Présent, passé et futur. Aide, besoin. Adjectifs et substantifs: singulier et pluriel. Conjugaisons. Nombres, pays et nationalités. Salutation et présentation, avoir et être.*

-Models contextuais i gèneres discursius bàsics: *Planification et organisation de textes écrits et à l'oral: articulation du discours. Discours formel et informel.*

- Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat: *Établissement de contact, techniques de réponse: langue formelle et langue informelle. Maison, environnement, situation dans l'espace, géographie, mouvement, disposition et besoins physiques.*
- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics: *Déterminants, phonétique et articulation vocalique et consonnantique. Description. Phonétique. Précision phonétique.*
- Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics): *Réflexion linguistique et plurilingue: les langues romanes et leur évolution.*
- Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats: *Orthographe, lexicque et phonétique. Connecteurs logiques et consécution temporum.*
- Convencions i estratègies conversacionals bàsiques. Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera: *Formules usuelles. Questions, nombres et noms. Initiative personnelle vers la communication, gestion de l'autonomie.*
- Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques: *Résolution de conflits culturels et linguistiques, politique linguistique européenne. L'erreur comme modèle d'apprentissage.*
- Eines analògiques i digitals bàsiques: *Patrons numériques et entourage digital.*
- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics: *La culture européenne et les pays francophones. Francophonie et négritude comme valeur littéraire.*

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

El Departament de Francés valora de manera integrada les competències bàsiques de l'ensenyament secundari i aquelles específiques de l'assignatura de francés. Entenem que els criteris d'avaluació es refereixen a les següents competències generals i específiques:

- 1.Competència en comunicació lingüística (CCL).
- 2.Competència plurilingüe (CP)
- 3.Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM).
- 4.Competència digital (CD).
- 5.Competències personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).
- 6.Competència ciutadana (CC).
- 6.Competència emprenedora (CE).
- 7.Competència en consciència i expressió culturals (CCEC).

Segons el Decret 107/2022 de 5 d'agost al currículum de Segona Llengua Estrangera s'estableixen els criteris d'avaluació de l'ESO, a què remetem. Aquests criteris d'avaluació integren les competències generals i específiques esmentades en el paràgraf anterior i s'estructuren de la següent manera en l'assignatura de francés, amb el percentatge d'aplicació de la nota de cadascuna d'elles:

Interacció i mediació: 20%

Comprensió i expressió oral: 20%

Comprensió i expressió escrita: 20%

Multilingüisme i interculturalitat: 20%

Tasques: 20%

ENSENYAMENT:	ESO
NIVELL:	3r
MATÈRIA:	Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica

1. Presentació de la matèria

La intel·ligència artificial i la robòtica s'han incorporat a les nostres vides en moltes de les tasques quotidianes i, juntament amb les possibilitats associades a la programació, conformen alguns dels elements clau en la transformació de la nostra societat. La revolució digital de la segona meitat del segle XX va possibilitar l'aparició de l'era de la informació. No obstant això, no va ser fins a anys més tard, amb l'accés millorat a Internet, el processament de grans volums de dades i el seu tractament automàtic a través de mitjans informàtics, quan evolucionem cap a la societat de la informació, successora de la industrial. Actualment, des de principis del segle XXI, la incorporació i desenvolupament de la computació i la seua aplicació en sistemes d'intel·ligència no biològica i en robots suposen un efecte disruptor cap a una nova revolució industrial i un punt d'inflexió en el desenvolupament de la societat. Aquest nou escenari proporciona suficients motius perquè la codificació d'algorismes siga considerada una disciplina instrumental. La matèria Intel·ligència Artificial, Programació i Robòtica utilitza els fonaments del pensament computacional per a aprofundir en el desenvolupament del programari, actuar sobre tècniques d'intel·ligència artificial, de la virtualització de la realitat i programar sistemes robòtics.

Així mateix, les implicacions d'aquestes tecnologies per a la societat són fruit d'anàlisi i debat en aquesta matèria, que contribueix al desenvolupament científic, ètic i social de l'alumnat. L'aportació d'aquesta matèria a l'assoliment dels objectius d'etapa és molt rellevant per les implicacions dels aprenentatges que promou. La seua relació directa amb les ciències de la computació i l'enginyeria li confereix les característiques necessàries per al desenvolupament de les competències tecnològiques i digitals bàsiques, així com de la reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització. Les metodologies actives que es proposen en les situacions d'aprenentatge afavoreixen el desenvolupament de l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats. La transversalitat del coneixement tecnològic i digital d'aquesta matèria és cada vegada major en la societat, i l'educació no és aliena a això, sent un magnífic suport per a altres matèries d'aquesta i successives etapes educatives i laborals.

Intel·ligència Artificial, Programació i Robòtica contribueix al perfil d'eixida de l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria mitjançant aportacions específiques valuoses per a la formació integral de l'alumnat i que connecten amb altres matèries, principalment de l'àmbit científic. El caràcter pràctic i inclusiu d'aquesta matèria també li confereix una important relació amb matèries de l'àmbit lingüístic i ètic a causa del continu diàleg que s'ha de mantindre per a poder abordar i resoldre els desafiaments del segle XXI.

2. Concreció de les competències específiques

2.1. Competència específica 1

Identificar, investigar i emprar tècniques d'intel·ligència artificial i virtualització de la realitat en l'abordatge i la cerca de solucions a problemes bàsics de la societat valorant els principis ètics i inclusivament aplicats.

2.2. Competència específica 2

Aplicar el pensament computacional en l'anàlisi i resolució de problemes bàsics significatius per a l'alumnat mitjançant el desenvolupament de programari.

2.3. Competència específica 3

Muntar sistemes robòtics senzills, analitzant les respostes que proporcionen en la seua interacció amb l'entorn i valorant l'eficàcia d'aquestes davant dels reptes plantejats.

2.4. Competència específica 4

Afrontar reptes tecnològics senzills i proposar solucions mitjançant la programació, la Intel·ligència Artificial i la robòtica, analitzant les possibilitats i valorant críticament les implicacions ètiques i ecosocials.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1: Intel·ligència Artificial.

- Sensors, tipologia i aplicacions
- Tècniques inicials de IA: sistemes experts, xarxes neuronals i aprenentatge automàtic.
- Processament automàtic de la informació.
- Equitat i inclusió en sistemes de IA. Biaixos en IA.
- Implicacions socials i ètiques de la intel·ligència artificial.
- Tècniques de virtualització de la realitat.

Bloc 2: Programació.

- Interpretació de la realitat mitjançant modelatge de problemes.
- Abstracció, seqüenciació, algorítmica i la seua representació amb llenguatge natural i diagrames de flux.
- Detecció i reutilització de patrons. Generalització.
- Sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny del programari.
- Estructures de control del flux del programa.
- Variables, constants, condicions i operadors.
- Introducció a la programació en llenguatges d'alt nivell. Tipus de llenguatges. Sintaxi i semàntica.
- Programació d'aplicacions per a dispositius mòbils.
- Avaluació i manteniment de programari.
- Llicències de programari. El programari lliure i el programari propietari.
- Simuladors de targetes controladores.
- Iniciativa, autoconfiança i metacognició en el procés d'aprenentatge del desenvolupament de programari.

Bloc 3: Robòtica.

- Muntatge de robots.
- Control de sistemes robotitzats.
- Sensors, actuadors i controladors.
- Càrrega i execució dels algorismes en robots.
- Sistemes robotitzats en l'experimentació amb prototips dissenyats.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1. Identificar, investigar i emprar tècniques d'intel·ligència artificial i virtualització de la realitat en l'abordatge i la cerca de solucions a problemes bàsics de la societat valorant els principis ètics i inclusivament aplicats.

- 1.1. Identificar el funcionament de tècniques de IA.
- 1.2. Investigar situacions on s'apliquen tècniques de IA.
- 1.3. Valorar criteris ètics aplicats a les funcions de IA.

1.4. Emprar funcions de IA en aplicacions senzilles seguint criteris ètics i inclusivament per a buscar solucions a problemes bàsics.

1.5 Emprar tècniques senzilles de virtualització de la realitat.

CE2. Aplicar el pensament computacional en l'anàlisi i resolució de problemes bàsics significatius per a l'alumnat mitjançant el desenvolupament de programari.

2.1. Analitzar problemes bàsics significatius per a l'alumnat, mitjançant l'ús de les estructures de control més adequades.

2.2. Avaluar i mantindre les aplicacions informàtiques desenvolupades pel mateix alumnat.

2.3. Planificar de manera autònoma la solució de problemes bàsics, utilitzant els algorismes i les estructures de dades més adequades.

2.4. Programar aplicacions senzilles multiplataforma de manera autònoma per a resoldre problemes bàsics.

2.5. Aplicar i respectar els drets d'autoria, llicències de drets i explotació durant la creació de programari.

CE3. Muntar sistemes robòtics senzills, analitzant les respostes que proporcionen en la seua interacció amb l'entorn i valorant l'eficàcia d'aquestes davant dels reptes senzills plantejats.

3.1. Muntar robots de major complexitat emprant sensors, actuadors i altres operadors.

3.2. Connectar, transferir i validar l'execució del programa de control seleccionat al robot.

3.3. Seleccionar els mòduls d'entrada i eixida per a muntar robots senzills, que siguin capaços de fer tasques de manera autònoma.

3.4. Analitzar i avaluar l'eficàcia de la interacció del robot amb l'entorn.

3.5. Programar instruccions senzilles multiplataforma de manera autònoma per a controlar un robot programable.

3.6. Controlar el robot per part de l'usuari en temps real i de manera remota.

CE4. Afrontar reptes tecnològics senzills i proposar solucions mitjançant la programació, la Intel·ligència artificial i la robòtica analitzant les possibilitats i valorant críticament les implicacions ètiques i ecosocials.

4.1. Planificar tasques senzilles, crear estructures d'equips de treball, distribuir funcions i responsabilitats de les persones integrants i col·laborar proactivament en el desenvolupament de solucions digitals i tecnològiques.

4.2. Valorar la importància de la Intel·ligència artificial, la programació i la robòtica com a elements disruptors de la transformació social, cultural i científica actuals

4.3. Dissenyar solucions utilitzant la programació, la Intel·ligència Artificial i la robòtica triant l'opció que millor s'adapte als reptes plantejats.

4.4. Gestionar situacions d'incertesa en entorns digitals i tecnològics amb una actitud positiva, i afrontar-les utilitzant el coneixement adquirit i sentint-se competent.

4.5. Aplicar la sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny de solucions tecnològiques.

1r Batxillerat

MODALITAT	CIÈNCIES	HUMANITATS I CIÈNCIES SOCIALS	MODALITAT GENERAL
OBLIGATÒRIES	Educació Física Filosofia Valencià: Llengua i Literatura I Llengua Castellana i literatura Llengua Estrangera I: Anglès Tutoria	Educació Física Filosofia Valencià: Llengua i Literatura I Llengua Castellana i literatura Llengua Estrangera I: Anglès Tutoria	Educació Física Filosofia Valencià: Llengua i Literatura I Llengua Castellana i literatura Llengua Estrangera I: Anglès Tutoria
OPCIONALS DE MODALITAT	Matemàtiques I	☐ Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials I ☐ Llatí	Matemàtiques generals
	<i>(Es trien 2)</i> ☐ Biologia, Geologia i Ciències ambientals ☐ Dibuix Tècnic I ☐ Física i Química ☐ Tecnologia i Enginyeria I	<i>(Es trien 2)</i> ☐ Grec I ☐ Economia ☐ Història del Món Contemporani ☐ Literatura universal ☐ Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials I (Si no s'ha triat dalt) ☐ Llatí (Si no s'ha triat dalt)	<i>(Es trien 2)</i> ☐ Economia, emprenedoria i activitat empresarial ☐ Biologia, Geologia i CC Ambientals ☐ Dibuix Tècnic I ☐ Física i Química ☐ Tecnologia i Enginyeria I ☐ Grec I ☐ Economia ☐ Història del Món Contemporani ☐ Literatura universal ☐ Llatí ☐ Matemàtiques I ☐ Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials I
OPTATIVES	☐ Biologia Humana i Salut ☐ Comunicació Audiovisual ☐ Cultura Jurídica i Democràtica ☐ Descobrint les nostres arrels clàssiques ☐ Geografia i Història Valencianes ☐ Gestió de Projectes d'Emprenedoria ☐ Imatge i So	☐ Psicologia ☐ Producció Musical ☐ Llenguatge i Pràctica Musical ☐ Programació, Xarxes i Sistemes Informàtics I ☐ Projecte d'investigació ☐ Segona llengua estrangera I. Francés ☐ Tecnologia i Enginyeria I (si no l'has triada com a opcional de modalitat.	
OPCIONAL	☐ Religió		

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	EDUCACIÓ FÍSICA

1. Presentació de la matèria

La matèria d'Educació Física de Batxillerat està dissenyada amb el propòsit de promoure un desenvolupament integral de l'alumnat. Una correcta alfabetització motora ajudarà a l'alumnat a desenvolupar les habilitats psicosocials, programar estratègies i adquirir els coneixements, actituds i conductes ètiques necessàries per a gestionar adequadament la seua salut i benestar.

2. Concreció de les competències específiques

1. Planificar i posar en pràctica un programa saludable d'activitat física i esportiva adequat a les característiques personals i dirigit al benestar físic, mental i social.
2. Dissenyar, practicar i dirigir diferents situacions físicoesportives, adequant el nivell de les habilitats i aplicant els elements tècnics, tàctics i reglamentaris adients.
3. Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes de naturalesa artisticoexpressiva amb l'ús del cos i el moviment com a elements comunicatius de la cultura motriu.
4. Adoptar un estil de vida saludable i sostenible aplicant principis d'ètica ambiental i seguretat per a transformar l'entorn.
5. Identificar oportunitats personals, acadèmiques i laborals relacionades amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu a partir d'experiències personals i mitjançant l'ús de la tecnologia.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. VIDA ACTIVA I SALUDABLE. Aquest bloc aborda els tres elements bàsics que integren el concepte de salut segons l'Organització Mundial de la Salut: salut física, mental i social.

- Mètodes de valoració de les capacitats físiques i coordinatives aplicades a entorns laborals i a la millora personal.
- Beneficis, riscos i exercicis desaconsellats: hàbits posturals, ergonomia i exercici físic en general.
- Programes d'activitat física personal (FITT-PV) per a les diferents capacitats físiques.
- Tecnologies facilitadores de l'avaluació i anàlisi fisiològica de l'exercici físic.
- Mites i falses creences en l'àmbit de l'activitat física i l'esport.
- Mètodes de recuperació de l'esforç
- Programes de prevenció del consum de tabac, alcohol, altres drogues i la ludopatia associada a l'esport.
- Perspectiva de gènere i inclusivitat al món de l'esport, l'activitat física i l'oci actiu
- Ajudes ergogèniques legals i dopatge
- Mètodes de relaxació i respiració.
- Tècnica bàsica de meditació.
- Hàbits de descans.
- Efectes de l'ús excessiu de la tecnologia.
- Etiqueta aplicada a l'activitat física i l'esport

Bloc 2. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA. Aquest bloc es relaciona amb aquells components relacionats amb la planificació, organització i autoregulació de la pràctica física, així com aquells aspectes relacionats amb la seguretat de la pràctica motriu.

- Normes de seguretat i tècniques per a la prevenció i actuació en una situació d'emergència.
- Gestió crítica i ús sostenible de materials per a la pràctica física i esportiva.
- Actuacions de primers auxilis.

- La farmaciola.
- Aprofitament i gestió del bon ús de la tecnologia relacionada amb el moviment, l'activitat física, l'esport i la salut, en diferents entorns d'aprenentatge digital: planificació, control i anàlisi.
- Creació i curació de continguts.
- Organització d'esdeveniments esportius i d'activitat física en general.
- Gestió de grups: estil de lideratge, organització i dinamització de grups.

Bloc 3. RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS Aquesta proposta de sabers es relaciona amb una varietat d'experiències motrius desenvolupades a través dels jocs i esports i de les capacitats condicionals i coordinatives implicades. Mitjançant aquest sabers l'alumnat s'enfronta a situacions motrius on contínuament ha d'ajustar la seua actuació a l'entorn dinàmic i als altres i a prendre decisions per tal d'ajustar la seua conducta a un resultat.

- Jocs i esports individuals, col·lectius i d'adversari.
- Jocs i esports inclusius, adaptats i específics.
- Lògica interna dels jocs i esports.
- Aspectes reglamentaris.

BLOC 4. AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL E INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS. Mitjançant aquests sabers l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar la seua capacitat d'expressió emocional i comunicativa a través de l'acció motriu. Aquesta proposta es centra en l'experimentació del cos i el moviment com a mitjà d'expressió d'emocions i sentiments i en el desenvolupament del benestar social a través de l'establiment de relacions socials saludables basades en l'adquisició de valors com la resolució dialogada de conflictes, el respecte i el treball cooperatiu.

- Rols en contextes de pràctica fisicoesportiva
- Control i gestió d'emocions.
- Tècniques corporals de regulació física i emocional.
- Interacció i habilitats socials: escolta activa, diàleg, negociació, assertivitat, comunicació efectiva i altres.
- Valors esportius i olímpics.
- Identificació de conductes contràries a la convivència.

BLOC 5. MANIFESTACIONS DE LA CULTURA MOTRIU. Aquest bloc de sabers permet l'estudi de la cultura física present en la societat actual i la comprensió dels seus vincles amb la salut, l'expressió corporal i l'esport des d'una perspectiva crítica i transformadora. La proposta es centra en aquells aspectes socioculturals, polítics i econòmics que tenen impacte en la cultura motriu i en la reflexió sobre la necessitat de construir relacions basades en la igualtat social i econòmica.

- Elements de la comunicació.
- Valors i cultura artisticoexpressiva.
- Muntatges i intervencions artisticoexpressives.
- Dramatització i teatre.
- Activitats i arts circenses.
- El ritme i el cos en moviment.
- Dansa i ball.
- La Pilota Valenciana com a bé d'interés cultural.
- Modalitats de pilota valenciana de joc directe i indirecte.
- Esport, convivència i justícia social.

BLOC 6. INTERACCIÓ EFICIENT I SOSTENIBLE AMB L'ENTORN. Aquest bloc inclou els sabers relacionats amb la promoció i participació en activitats fisicoesportives en entorns naturals i urbans, interactuant de manera segura i sostenible, reduint l'impacte ambiental i desenvolupant actuacions

dirigides a la conservació i millora d'aquests contextos. A més a més, en aquest bloc s'inclouen també els sabers relacionats amb l'alimentació saludable i sostenible, el consum responsable i la mobilitat activa i segura.

- Beneficis de la pràctica d'activitat física i esportiva en l'entorn natural.
- Mobilitat activa, segura i sostenible.
- Oci saludable i sostenible: possibilitats de l'entorn natural i urbà per a la pràctica segura d'activitat física i esportiva. Previsió de riscos, primers auxilis i protocols d'acció en cas d'emergència.
- Coneixement del patrimoni natural i urbà de l'entorn. Propostes de millora: accessibilitat, ús esportiu, seguretat i sostenibilitat. Promoció i ús creatiu.
- Mesures de protecció i conservació del medi natural i urbà durant la pràctica fisicoesportiva. Servei a la comunitat.
- Entitats relacionades amb l'educació ambiental: relacions, actuacions, recursos...
- Característiques i valoració d'una dieta equilibrada.
- Consum responsable: alternatives sostenibles per a una dieta saludable, variada i equilibrada.
- Ultraprocessats: conseqüències per a la salut. Anàlisi crítica.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

1.1. Dissenyar i posar en pràctica de manera autònoma un programa d'activitat física per a la millora de la condició física i la salut, basat en criteris científics, i aprofitant responsablement els recursos de l'entorn i les noves tecnologies.

1.2 Incorporar propostes per a la gestió de l'esforç en les activitats físiques, aplicant els principis i fases de l'entrenament.

1.3 Consolidar hàbits d'alimentació saludable atenent a un balanç energètic equilibrat considerant els principis nutricionals des del consum responsable i sostenible.

1.4 Analitzar críticament els components que participen d'un estil de vida saludable, a l'àmbit educatiu i l'àmbit sociofamiliar, discriminant les conductes de risc per a la salut física, mental i social.

2.1. Resoldre amb eficàcia i eficiència motriu diferents situacions de joc i pràctica esportiva utilitzant els principis tècnics, tàctics i reglamentaris adients, aplicant pautes de seguretat i d'higiene personal i utilitzant les estratègies apropiades per a la resolució de conflictes.

2.2 Dissenyar i participar en esdeveniments recreatius i esportius aplicant polítiques sostenibles de gestió i ús de materials i instal·lacions.

2.3 Investigar diferents contextos d'activitat física i d'esports atenent als elements inherents a la justícia social com la participació i la igualtat d'oportunitats.

3.1. Crear i executar propostes artisticoexpressives mostrant domini dels elements corporals i escènics des d'una perspectiva de gènere i inclusiva.

3.2 Practicar diverses activitats motrius adoptant un comportament personal i social respectuós i responsable, mostrant actituds d'empatia i inclusió davant la diversitat i autoregulant les emocions.

3.3 Organitzar i participar en partides de Pilota Valenciana reconeixent els seus valors intrínsecs.

4.1. Organitzar i practicar activitats fisicoesportives inclusives en el medi natural i urbà amb seguretat i eco-responsabilitat fomentant l'oci actiu i estils de vida sostenibles.

4.2 Identificar i aplicar actuacions saludables i sostenibles per a la protecció, conservació i millora de l'entorn natural i urbà, establint relacions amb entitats relacionades amb l'educació ambiental i la sostenibilitat.

4.3 Practicar i aplicar normes de seguretat i tècniques de primers auxilis i supervivència en contextos naturals i urbans per a controlar els riscos intrínsecs de les activitats respecte als equipaments, l'entorn i l'actuació i interacció dels participants.

5.1. Participar en propostes reals o simulades relacionades amb l'activitat física i la salut, l'esport, les activitats artisticoexpressives o la natura, analitzant les possibilitats de l'entorn més pròxim i tenint en compte la sostenibilitat.

5.2 Detectar i curar continguts amb l'ús de la tecnologia com a element facilitador per a la creació

d'escenaris de pràctica activa saludable.

5.3 Col·laborar en propostes informatives d'eixides acadèmiques i laborals i en visites a espais relacionats amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	FILOSOFIA

1. Presentació de la matèria

La matèria de Filosofia representa un salt qualitatiu pel grau d'abstracció en el ventall de temes i aspectes que tracta i també per l'actitud radical amb què aborda el coneixement. Això la fa idònia tant per al desenvolupament dels objectius del Batxillerat com per a l'adquisició de les competències clau per part de l'alumnat. La Filosofia es converteix en un element essencial per a aconseguir una ciutadania activa que construisca una societat de convivència pacífica i democràtica. Moltes de les capacitats que es despleguen en el treball filosòfic contribueixen a aconseguir aquest objectiu.

La capacitat de reflexionar de manera crítica tant sobre un mateix o una mateixa com sobre la situació de les altres persones, d'identificar situacions d'injustícia i fer una anàlisi ètica que porte a un compromís de canvi, de combatre les desigualtats a partir de la comprensió de la naturalesa humana, de construir una convivència pacífica basada en les drets humans, de promoure societats justes i democràtiques a partir de la comprensió de les estructures socials i polítiques són algunes d'elles.

En aquest sentit, interrogar-se sobre les problemes inherents a tot ésser humà, tant les referits a la comprensió de la realitat, la veritat, la identitat personal, la justícia, la dignitat o la bellesa menja a les qüestions heretades de la tradició, i, alhora, fer una reflexió crítica des de les nous plantejaments a les quals ens espenta la societat actual, promou la maduresa personal i social de l'alumnat i contribueix al desplegament de les competències clau.

2. Concreció de les competències específiques

1. Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raonar i actuar, des de l'especificitat i radicalitat de la perspectiva filosòfica.
2. Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva, autònoma, rigorosa i creativa.
3. Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents tipus d'argumentació i detectant els usos fal·laços, dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis.
4. Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una mirada de gènere en l'anàlisi de les diferents teories i qüestions filosòfiques.
5. Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformadores de la realitat d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva.
6. Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en aquests i proposar una resolució dialogada i pacífica.
7. Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat a aquelles que no s'han atés.
8. Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els prejudicis culturals sobre aquestes.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. Persona.

- Especificitat del saber filosòfic i els seus mètodes
- L'ésser humà com a problema filosòfic
- Antropologia filosòfica: cultura, etnocentrisme, relativisme cultural i descolonització.
- El problema de la identitat personal. Identitat digital, intel·ligència artificial i transhumanisme
- El problema del determinisme. Necessitat, atzar i llibertat

Bloc 2. Realitat i coneixement.

Subbloc 1: Realitat

- Aparença i realitat

Subbloc 2. Coneixement

- Possibilitat i continguts del saber metafísic
- Lògica: el raonament i l'argumentació formal i informal
- El problema del coneixement i la veritat
- La desinformació i el fenomen de la postveritat
- El saber científic i la filosofia de la ciència
- La dimensió social i política del coneixement

Bloc 3. Participació, acció i creació.

Subbloc 1. Política

- L'ésser humà com ser social i polític
- Legalitat i legitimitat
- El fonament de l'organització social i del poder polític La reflexió filosòfica al voltant de la democràcia
- Ideals, utopies i distopies.
- Els moviments socials i polítics

Subbloc 2. Ètica

- La raó pràctica com a problema
- Problemes i conflictes morals.
- Els dilemes
- El marc ètic del diàleg

Subbloc 3. Estètica

- El problema de l'art i de la bellesa
- El paper polític de l'art

Bloc 4. Pau, prosperitat i planeta.

- Teories ètiques i els reptes del desenvolupament sostenible
- Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions
- Guerra i terrorisme.
- Violències: directa, cultural i estructural
- Drets humans
- Feminisme, feminismes i perspectiva de gènere en la filosofia
- Consum responsable, tecnologia i entorn natural

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència específica 1: Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raonar i actuar, des de l'especificitat i radicalitat de la perspectiva filosòfica.

- Diferenciar els problemes específicament filosòfics dels que no ho són i explicar les seues característiques i el seu abast.
- Investigar i explicar les relacions entre la filosofia i els problemes quotidians.
- Formular preguntes referides a la vida quotidiana des d'una perspectiva filosòfica.

Competència específica 2: Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva, autònoma, rigorosa i creativa.

- Utilitzar criteris de cerca i selecció d'informació fiables, comparant diferents fonts.
- Analitzar de manera crítica la informació trobada per a comprovar la seua veracitat.
- Exposar de manera rigorosa i autònoma el resultat de la cerca, les posicions respecte a problemes filosòfics i les reflexions que es produeixen arran de l'elaboració de la informació.

Competència específica 3: Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents tipus d'argumentació i detectant els usos fal·laços, dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis.

- Participar en els debats de manera assertiva, escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula tant en aportar arguments com en exposar acord o desacord.
- Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar idees pròpies i raonaments i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.
- Identificar i analitzar críticament els usos dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis i plantejar alternatives que s'ajusten a la lògica del discurs.
- Utilitzar un llenguatge oral i escrit inclusiu i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge.

Competència específica 4: Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una mirada de gènere en l'anàlisi de les diferents teories i qüestions filosòfiques.

- Identificar els valors que sustenten els estereotips i els prejudicis de gènere presents en les diferents teories i qüestions filosòfiques.
- Analitzar críticament les conseqüències dels estereotips i prejudicis de gènere en l'àmbit del coneixement i denunciar les desigualtats i injustícies que generen.
- Buscar i exposar continguts que incloguen la perspectiva de gènere en l'estudi de les diferents teories i qüestions filosòfiques.
- Proposar i dur a terme accions que combaten les desigualtats, els estereotips i les exclusions.

Competència específica 5: Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformadores de la realitat d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva.

- Analitzar causes i conseqüències dels problemes ètics i polítics que afecten la convivència democràtica.
- Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta front als problemes ètics i polítics que amenacen la convivència.
- Proposar i desplegar accions que tinguen com a objectiu la millora de les relacions interpersonals des d'una perspectiva ètica i política.

Competència específica 6: Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en aquests i proposar una resolució dialogada i pacífica.

- Reconéixer la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en els conflictes humans.
- Analitzar críticament les conseqüències dels conflictes en la convivència democràtica.
- Proposar i dur a terme accions encaminades a la construcció de la cultura de la pau en la vida diària del centre i en l'entorn social.

Competència específica 7: Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat a aquelles que no s'han atés.

- Analitzar críticament la relació entre idees, valors i concepcions del món.
- Identificar, visibilitzar i explicar idees, valors i concepcions de la realitat que han sigut històricament silenciades, relegades o ocultades.
- Comparar i explicar les diferències entre les idees i valors que han sigut silenciades i aquelles considerades com a canòniques.

Competència específica 8: Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els prejudicis culturals sobre aquestes.

- Identificar i descriure les característiques que fan que una creació siga considerada una manifestació artística.
- Explicar i comparar diferents teories sobre la definició de l'objecte artístic.
- Argumentar la relació entre els productes artístics i el pensament crític i analitzar el seu paper transformador de la societat.
- Identificar i explicar els prejudicis en funció dels quals unes certes produccions són considerades art i altres no i analitzar les seues conseqüències.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Valencià: llengua i literatura

1. Presentació de la matèria

La matèria de Valencià: Llengua i Literatura té un paper fonamental en la consecució de les finalitats de l'etapa de batxillerat. L'estudi de la llengua i de la literatura permet desenvolupar coneixements, habilitats i actituds que ajuden a integrar-se d'una manera activa en la vida social, amb responsabilitat i aptitud. D'altra banda, en aquesta etapa, l'estudi de la llengua i de la literatura parteix de les competències específiques adquirides en l'ESO i les amplia, les aprofundeix i les projecta en tres direccions principals; primerament cap a la continuïtat de l'alumnat en estudis superiors i l'aprenentatge autònom al llarg de la vida; en segon lloc, cap a la preparació de l'alumnat per a la integració en la vida cívica; finalment cap a incorporació al món del treball.

Quant als principis pedagògics del Batxillerat, aquesta matèria contribueix de manera decisiva a l'estímul cap a la lectura, la consolidació de l'hàbit lector, i la capacitat d'expressar-se oralment davant d'un públic.

D'altra banda, en aquesta etapa la lectura autònoma o guiada de textos literaris ha de contribuir a aprofundir en la capacitat de comprensió d'aquest tipus de textos, tant escrits com multimodals, i a la consolidació definitiva del gust per la lectura i de l'hàbit lector que s'havia iniciat en les etapes anteriors.

Respecte de l'etapa anterior, la literatura se centra en batxillerat en l'estudi i en la interpretació, progressivament autònoms, de textos del cànon del patrimoni literari, des de l'edat mitjana fins a l'època contemporània. A diferència de l'ESO la interpretació va unida en aquesta etapa a l'anàlisi dels contextos socials i històrics de producció i de recepció dels textos literaris estudiats. A més a més, l'estudi de la literatura inclou també en Batxillerat una valoració crítica de les obres.

En aquesta etapa, l'ús de les TIC aplicades a l'aprenentatge de les llengües, a la consulta de fonts d'informació, i a la informació a través dels mitjans digitals, resulta fonamental.

Finalment, en l'etapa de Batxillerat, la reflexió entorn de les estructures gramaticals pren un protagonisme que no havia tingut en l'etapa anterior. Si en l'ESO la reflexió lingüística estava estretament lligada a les diferents competències específiques, especialment a les de producció i recepció, ara compta amb una competència específica pròpia: reflexió i consciència lingüístiques.

2. Concreció de les competències específiques

Les **competències específiques** són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions que requereixen els **sabers bàsics** de cada matèria. Són, a més, un element de connexió entre el Perfil d'eixida, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació, que s'han de desenvolupar mitjançant **situacions d'aprenentatge** contextualitzades.

El Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat estableix les següents competències específiques per a l'àrea de Valencià: Llengua i Literatura:

Multilingüisme i interculturalitat (CE1)

Analitzar i explicar la diversitat lingüística i els fenòmens de contacte de llengües del món a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i intercultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa i de la riquesa dialectal del català i del castellà.

Comunicació ètica (CE2)

Comunicar-se oralment i per escrit i participar en intercanvis comunicatius amb empatia i respecte cap als participants, detectant usos no ètics del llenguatge, i fent servir les dues llengües oficials de manera no discriminatòria ni ofensiva, per a resoldre conflictes i facilitar el treball cooperatiu, en els àmbits personal, social, acadèmic i professional.

Comprensió oral i multimodal (CE3)

Comprendre, interpretar i valorar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, aplicant estratègies variades de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat i fiabilitat.

Comprensió escrita i multimodal (CE4)

Comprendre, interpretar i valorar textos escrits i multimodals, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, aplicant estratègies variades de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat i fiabilitat.

Expressió oral (CE5)

Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, utilitzant el llenguatge verbal i no verbal amb rigor, fluïdesa, coherència, cohesió i adequació emprant estratègies variades de planificació, producció, assaig i revisió.

Expressió escrita i multimodal (CE6)

Produir textos escrits i multimodals, amb especial atenció als gèneres acadèmics, coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies variades de planificació, textualització, revisió i edició.

Interacció oral, escrita i multimodal (CE7)

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, mitjançant textos complexos de tots els àmbits, especialment acadèmics i dels mitjans de comunicació, seleccionant i contrastant la fiabilitat d'aquests, fent servir un punt de vista crític i personal amb un llenguatge no discriminatori i respectuós.

Mediació oral, escrita i multimodal (CE8)

Mediar entre interlocutors, en distintes llengües o varietats, o entre les modalitats i registres d'una mateixa llengua, fent ús d'estratègies i coneixement eficaços orientats a explicar conceptes i opinions o a simplificar missatges.

Gestió de la informació (CE9)

Cercar, seleccionar, reelaborar i comunicar informació procedent de diferents fonts de manera pertinent, creativa i ètica, utilitzant diferents codis i canals, en els àmbits personal, social, acadèmic i professional.

Lectura autònoma (CE10)

Seleccionar i llegir de manera autònoma i crítica obres rellevants de la literatura contemporània, o de diferents camps del saber, com a font de plaer i de coneixement, compartint l'experiència lectora, i configurant un itinerari lector a partir de la selecció autònoma de lectures.

Competència literària (CE11)

Llegir, interpretar i valorar críticament obres literàries d'autores i d'autors en llengua catalana i castellana, analitzar-les dins del seu context sociohistòric, vincular-les a diverses disciplines artístiques i culturals i crear textos amb finalitat literària.

Reflexió i consciència lingüística (CE12)

Reflexionar sobre les formes lingüístiques i els usos discursius, de dues o més llengües, per comunicar-se oralment i per escrit, d'una manera ètica i eficaç, en contextos personals, socials, acadèmics i professionals.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

L'adquisició de les competències específiques requereix la mobilització d'uns determinats **sabers bàsics**, és a dir, dels coneixements, les destreses i les actituds que constitueixen els continguts d'una matèria. Segons el context educatiu del centre i de la diversitat de l'aula, els sabers bàsics es poden agrupar, articular i variar-ne el grau d'aprofundiment.

El Decret 108/2022 organitza els sabers bàsics de la matèria Valencià: Llengua i Literatura ens els següents blocs i subblocs.

Sabers bàsics per a 1r de batxillerat

Bloc 1: Llengua i ús	Les llengües i els parlants
Bloc 2: Estratègies comunicatives	2.1 Sabers comuns 2.2 Alfabetització informacional 2.3 Reflexió sobre la llengua 2.4 Comunicació i interacció oral 2.5 Comprensió escrita 2.6 Expressió escrita i multimodal
Bloc 3: Lectura i literatura	3.1 Lectura autònoma 3.2 Lectura guiada de textos literaris

Bloc 1: Llengua i ús

-Situació actual de les llengües al món. Desenvolupament sociohistòric i situació actual del català i de les llengües d'Espanya.

- Varietats geogràfiques del català.
- Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.
- Fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme, plurilingüisme. Diglòssia. Drets lingüístics. Normalització lingüística. Sostenibilitat lingüística.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

- Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe.
- Estratègies per adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu.
- Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials.
- Fonts d'informació de tipus acadèmic.
- Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.
- L'expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.
- Adequació del registre a la situació de comunicació.
- Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lexicosemàntics i gramaticals.
- Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.
- Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
- Comprensió oral. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Expressió oral. Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.
- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.
- Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics.
- Valoració de la forma i del contingut del text.
- Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.

Bloc 3: Lectura i literatura

- Selecció d'obres rellevants, incloent-hi l'assaig general i el literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
- Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuits comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.
- Recomanació de lectures en suports variats i atenent a aspectes temàtics, formals i intertextuals.
- Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura catalana, des de l'Edat Mitjana fins al segle XIX.
- Els gèneres, els tòpics i els itineraris temàtics de les obres literàries i les seues característiques.
- Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.
- Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.
- Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i obres. Lectura amb perspectiva de gènere.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cursos de batxillerat.

CE1 Competència multilingüe i intercultural

1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de sociolingüística.

1.2. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu.

1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.

1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.

CE 2. Competència de comunicació ètica

2.1. Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

2.2. Fer servir un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

2.3. Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

CE 3. Competència en comprensió oral

3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seua fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.

3.2. Aplicar estratègies variades per anara interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.

3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal

4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.

4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.

4.3. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.

CE 5. Competència en expressió oral

5.1. Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.

5.2. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.

5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor.

5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

CE6. Competència en expressió escrita i multimodal

6.1. Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interès social i cultural.

6.2. Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical.

6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.

CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal

7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda imitant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.

Im 7.2. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.

7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.

7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.

CE8. Competència en mediació oral, escrita i multimodal

8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprenent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació.

8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat.

8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interès general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.

8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interès general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.

8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents

llengües (L2-L2, L2- L1 I L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.

CE9 Competència de gestió de la informació

9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.

9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.

9.3. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

CE10. Lectura autònoma

10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.

10.3. Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

CE11 Competència literària

11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses.

11.3. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants.

11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques

12.1. Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.2. Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.3. Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

ENSENYAMENT:	Bachillerato
NIVELL:	1º
MATÈRIA:	LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

1. Presentació de la matèria

El objetivo principal de esta materia es que el alumnado adquiera las competencias específicas del área. A través de un enfoque adaptado a la LOMLOE en el que entran en juego situaciones de aprendizaje, saberes básicos, itinerarios de lectura.. de modo que el alumnado vaya adquiriendo la eficacia comunicativa necesaria para desenvolverse en el mundo de hoy.

2. Concreció de les competències específiques

1.Explicar y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del conocimiento de la realidad plurilingüe y pluricultural de España y la riqueza dialectal del español, así como de la reflexión sobre los fenómenos del contacto entre lenguas, para favorecer la reflexión interlingüística, para refutar los estereotipos y prejuicios lingüísticos y para valorar esta diversidad como fuente de patrimonio cultural.

2.Comprender e interpretar textos orales y multimodales, con especial atención a los textos académicos y de los medios de comunicación, recogiendo el sentido general y la información más relevante, identificando el punto de vista y la intención del emisor y valorando su fiabilidad, su forma y su contenido, para construir conocimiento, para formarse opinión y para ensanchar las posibilidades de disfrute.

3.Producir textos orales y multimodales, con atención preferente a textos de carácter académico, con rigor, fluidez, coherencia, cohesión y el registro adecuado, atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos, y participar en interacciones orales con actitud cooperativa y respetuosa, tanto para construir conocimiento y establecer vínculos personales como para intervenir de manera activa e informada en diferentes contextos sociales.

4. Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, con especial atención a textos académicos y de los medios de comunicación, reconociendo el sentido global y las ideas principales y secundarias, integrando la información explícita y realizando las inferencias necesarias, identificando la intención del emisor, reflexionando sobre el contenido y la forma y evaluando su calidad y fiabilidad, para dar respuesta a necesidades e intereses comunicativos diversos y para construir conocimiento.

5. Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, con especial atención a los géneros discursivos del ámbito académico, para construir conocimiento y dar respuesta de manera informada, eficaz y creativa a demandas comunicativas concretas.

6. Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes, evaluando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura y evitando los riesgos de manipulación y desinformación, e integrarla y transformarla en conocimiento para comunicarla, con un punto de vista crítico y personal a la par que respetuoso con la propiedad intelectual, especialmente en el marco de la realización de trabajos de investigación sobre temas del currículo o vinculados a las obras literarias leídas.

7. Seleccionar y leer de manera autónoma obras relevantes de la literatura contemporánea como fuente de placer y conocimiento, configurando un itinerario lector que se enriquezca progresivamente en cuanto a diversidad, complejidad y calidad de las obras, y compartir experiencias lectoras para construir la propia identidad lectora y disfrutar de la dimensión social de la lectura.

8. Leer, interpretar y valorar obras relevantes de la literatura española e hispanoamericana, utilizando un metalenguaje específico y movilizand o la experiencia biográfica y los conocimientos literarios y culturales para establecer vínculos entre textos diversos, para conformar un mapa cultural, para ensanchar las posibilidades de disfrute de la literatura y para crear textos de intención literaria.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

LA LENGUA Y SUS HABLANTES

- Desarrollo sociohistórico y situación actual de las lenguas de España.
- Estudio comparativo de las principales variedades dialectales del español en España y en América.
- Detección de prejuicios y estereotipos lingüísticos con la finalidad de combatirlos.
- Reconocer los fenómenos del contacto entre lenguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística y diglosia dialectal.
- Conocer los derechos lingüísticos, su expresión en leyes y declaraciones institucionales. Modelos de convivencia entre lenguas, sus causas consecuencias.

COMUNICACIÓN

- Componentes del hecho comunicativo.
- Propiedades textuales: coherencia, cohesión y adecuación.
- Géneros discursivos propios del ámbito educativo. Los textos académicos.
- Géneros discursivos propios del ámbito social. Las redes sociales y los medios de comunicación.
- Interacción oral y escrita de carácter formal. Tomar y dejar la palabra. Cooperación conversacional y cortesía lingüística.
- Comprensión oral: sentido global del texto y relación entre sus partes, selección y retención de la información relevante.
- Producción oral formal: planificación y búsqueda de información.
- Comprensión lectora: sentido global del texto y relación entre sus partes. La intención del emisor. - Detección de los usos discriminatorios del lenguaje verbal e icónico. Valoración de la forma y contenido del texto.
- Producción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión y edición en diferentes soportes.
  - Reconocimiento y uso discursivo de los elementos lingüísticos.
  - Formas lingüísticas para la expresión de la subjetividad y de la objetividad.
  - Recursos lingüísticos para adecuar el registro a la situación de comunicación.
  - Conectores, marcadores discursivos y otros procedimientos léxico-semánticos y gramaticales que contribuyen a la cohesión del texto.
  - Relaciones entre las formas verbales como procedimientos de cohesión del texto.
  - Corrección lingüística y revisión ortográfica, gramatical y tipográfica de los textos. Uso eficaz de diccionarios y manuales de consulta.
  - Los signos de puntuación como mecanismo organizador del texto escrito y su relación con el significado.

EDUCACIÓN LITERARIA.

- Lectura autónoma.
- Selección de las obras con la ayuda de recomendaciones especializadas.
- Participación activa en el circuito literario y lector en contexto presencial y digital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas.
- Acceso a otras experiencias culturales.
- Expresión argumentada de los gustos lectores personales.
- Comunicación de la experiencia lectora utilizando un metalenguaje específico y atendiendo a aspectos temáticos, género y subgénero,
- Movilización de la experiencia personal, lectora y cultural para establecer vínculos entre la obra leída y aspectos de la actualidad.
- Recomendación de las lecturas en soportes variados, atendiendo a aspectos temáticos, formales e intertextuales.
- Construcción compartida de la interpretación de las obras a través de discusiones o conversaciones literarias.
- Análisis de los elementos constitutivos del género literario y su relación con el sentido de la obra.
- Utilización de la información sociohistórica, cultural y artística para interpretar las obras y comprender su lugar en la tradición literaria.
- Vínculos intertextuales entre obras y otras manifestaciones artísticas en función de temas, tópicos, estructuras y lenguajes.
- Expresión argumentada de la interpretación de los textos, integrando los diferentes aspectos analizados y atendiendo a sus valores culturales, éticos y estéticos. Lectura con perspectiva de género.
- Lectura expresiva, dramatización y recitado atendiendo a los procesos de comprensión, apropiación y oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir de las obras leídas.

REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA.

- Diferencias relevantes e intersecciones entre lengua oral y lengua escrita, atendiendo a aspectos sintácticos, léxicos y pragmáticos.
- La lengua como sistema interconectado con diferentes niveles: fonológico, morfológico, sintáctico y semántico.
- Distinción entre la forma (categorías gramaticales) y la función de las palabras (funciones sintácticas de la oración simple y compuesta).
- Relación entre la estructura semántica (significados verbales y argumentos) y sintáctica (sujeto, predicado y complementos) de la oración simple y compuesta en función del propósito comunicativo.
- Procedimientos de adquisición y formación de palabras y reflexión sobre los cambios en su significado. - Las relaciones semánticas entre palabras. Valores denotativos y connotativos en función de su adecuación al contexto y el propósito comunicativo.
- Uso autónomo de diccionarios, manuales de gramática y otras fuentes de consulta para obtener información gramatical de carácter general.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- Reconocer y valorar las lenguas de España y las variedades dialectales del español.
- Cuestionar y refutar prejuicios y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal.
- Comprender e interpretar textos orales y multimodales, con especial atención a los textos

académicos y de los medios de comunicación.

- Identificar el sentido global, la estructura, la información relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales complejos propios de diferentes ámbitos.
- Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales complejos, evaluando su calidad, fiabilidad e idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.
- Realizar exposiciones y argumentaciones orales formales con diferente grado de planificación sobre temas de interés científico y cultural y de relevancia académica y social.
- Participar de manera activa y adecuada en interacciones orales (formales e informales) y en el trabajo en equipo con actitudes de escucha activa y estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.
- Identificar el sentido global, la estructura, la información relevante y la intención del emisor de textos escritos y multimodales especializados, con especial atención a textos académicos y de los medios de comunicación.
- Valorar la forma y el contenido de textos complejos evaluando su calidad, la fiabilidad e idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.
- Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados y con el registro adecuado sobre temas curriculares o de interés social y cultural.
- Incorporar procedimientos para enriquecer los textos, atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.
- Elaborar trabajos de investigación de manera autónoma, en diferentes soportes sobre temas curriculares de interés cultural que impliquen localizar, seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes.
- Evaluar la veracidad de noticias e informaciones, con especial atención a las redes sociales y otros entornos digitales.
- Elegir y leer de manera autónoma obras relevantes de la literatura contemporánea.
- Compartir la experiencia lectora utilizando un metalenguaje específico y elaborar una interpretación personal.
- Explicar y argumentar la interpretación de las obras leídas.
- Desarrollar proyectos de investigación que se concreten en una exposición oral, un ensayo o una presentación multimodal.
- Crear textos personales o colectivos con intención literaria y conciencia de estilo, en distintos soportes y con ayuda de otros lenguajes artísticos y audiovisuales, a partir de la lectura de obras o fragmentos significativos.
- Revisar los propios textos y hacer propuestas de mejora.
- Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y el metalenguaje específico.
- Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje.
- Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos y la búsqueda de consensos tanto en el ámbito personal como educativo y social.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	ANGLÉS

1. Presentació de la matèria

La comunicació en diverses llengües en la societat actual, caracteritzada per la globalització, el plurilingüisme i la interculturalitat, exigeix una educació i una formació més adaptades a les demandes que aquesta societat requereix per al desenvolupament d'individus independents, actius i compromesos amb la realitat contemporània. En aquest sentit, la llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, contribueix al desenvolupament de l'alumnat com a persones, ciutadans i futurs professionals en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures estiguen presents.

La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat contribueix a l'adquisició de diverses competències clau, i de manera directa, de les competències en comunicació lingüística i plurilingüe, el que implica l'ús de diverses llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Les competències específiques de la matèria, relacionades amb els descriptors operatius de les competències clau de l'etapa i els reptes del segle XXI, permeten a l'alumnat comunicar-se en la llengua estrangera i enriquir el seu repertori lingüístic individual, de manera que s'aprofiten les experiències pròpies per a millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les llengües estrangeres.

A més de la competència en comunicació lingüística i plurilingüe, aquesta matèria es relaciona amb la resta de competències clau, com per exemple la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria, ja que, mitjançant la llengua estrangera, s'interpreten i transmeten els elements més rellevants d'investigacions en diversos formats, com ara gràfics o diagrames, i s'aprofita la cultura digital amb ètica i responsabilitat. Així mateix, aquesta matèria contribueix a desenvolupar les competències ciutadana, i personal, social i d'aprendre a aprendre, atès que fomenta la reflexió, la cooperació i l'aprenentatge al llarg de la vida en les competències específiques.

La llengua estrangera permet a l'alumnat actuar millor en els entorns digitals i accedir a les cultures que s'hi vehiculen com a motor de formació i aprenentatge i com a font d'informació i gaudi. Cal emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües. Per a fer-ho, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme són presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. El plurilingüisme integra no només la dimensió comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals que condueixen l'alumnat a conèixer, valorar críticament i respectar la diversitat lingüística i cultural, i que contribueixen al fet que pugui exercir una ciutadania independent, activa i compromesa amb una societat democràtica.

D'acord amb aquest enfocament, la matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa en la segona llengua estrangera, de manera que permeti a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, fluïdesa i correcció, així com l'enriquiment i l'expansió de la seua consciència intercultural.

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat pugua adquirir els elements bàsics de la cultura en els aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a preparació a la incorporació a estudis posteriors i la inserció laboral. Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic.

Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR) (volum complementari). Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprèn, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que duu a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en un entorn i circumstàncies específics. Per això, metodologies comunicatives com l'aprenentatge basat en tasques o l'enfocament orientat a l'acció resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que segueixen un enfocament comunicatiu.

La matèria de Llengua Estrangera presenta una continuïtat en les competències específiques respecte d'Educació Bàsica, ja que suposa una progressió pel que fa als sabers adquirits al llarg d'aquesta etapa, i implica una ampliació i un aprofundiment de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, així com l'extensió quant als àmbits de les situacions comunicatives, els gèneres textuais i la utilització de suports digitals en relació amb els treballats en l'etapa anterior.

Així mateix, la progressió d'una etapa a l'altra comporta aprofundir en la reflexió sobre el funcionament i el contrast de llengües diferents del seu repertori lingüístic, així com la incorporació de diverses llengües en les activitats de mediació lingüística per al desenvolupament de la seua consciència plurilingüe i pluricultural. De la mateixa manera, el treball amb la resta de matèries de Batxillerat, en què s'involucren aspectes com ara el foment de l'esperit crític i científic o l'emprenedoria social i empresarial, promou que l'alumnat establisca les bases per a la seua orientació educativa i professional posterior. En aquest sentit, el coneixement i l'habilitat de comunicar-se en una o més llengües estrangeres resulta essencial.

El currículum de la matèria de Llengua Estrangera està estructurat a partir de set competències específiques: multilingüisme i interculturalitat, comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral, expressió escrita, interacció oral i escrita, i mediació oral i escrita.

Per al conjunt de les competències de la matèria de Llengua Estrangera s'estableixen sabers bàsics dividits en tres grans blocs: Llengua i ús, Estratègies comunicatives, i Cultura i societat.

2. Concreció de les competències específiques

1. Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat

Usar, analitzar i comparar un ampli nombre d'elements dels seus repertoris lingüístics, reflexionar de manera crítica sobre el seu funcionament, explicitar i compartir estratègies i coneixements propis i valorar críticament la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

2. Competència específica 2: Comprensió oral.

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals de textos orals sobre temes de rellevància personal o d'interès públic, expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència, comprovació de significats i escolta activa.

3. Competència específica 3: Comprensió escrita.

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals bàsiques de textos escrits o multimodals sobre temes de rellevància personal per a l'alumnat o d'interès públic expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència i comprovació de significats.

4. Competència específica 4: Expressió oral.

Produir textos orals, de manera fluida, autònoma i creativa, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació per a expressar conceptes, idees, descripcions, opinions i arguments de manera creativa, adequada i coherent.

5. Competència específica 5: Expressió escrita.

Produir textos escrits i multimodals autèntics, clars, ben organitzats i detallats, per a informar, descriure, argumentar i expressar idees de manera creativa, adequada i coherent.

6. Competència específica 6: Interacció oral i escrita

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, síncrona i asíncrona, amb autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives sobre assumptes de rellevància personal o d'interès públic coneguts per l'alumnat, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

7. Competència específica 7: Mediació oral i escrita.

Mediar entre interlocutors, en llengües o varietats lingüístiques diferents, o entre les modalitats o registres d'una mateixa llengua, usant estratègies i coneixements eficaços orientats a explicar conceptes i opinions o a simplificar missatges, així com a transmetre informació de manera eficaça, clara i responsable, i crear una atmosfera positiva que facilite la comunicació.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera són compartits pel conjunt de les competències específiques, ja que l'articulació, la mobilització i l'aprenentatge d'aquestes són necessaris per a aconseguir tant el desenvolupament de la competència comunicativa com la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat.

Per a seleccionar els sabers bàsics s'ha tingut en compte la necessitat d'incorporar continguts que engloben coneixements, destreses i actituds que servisquen de guia al professorat en el disseny de situacions d'aprenentatge en les quals l'alumnat resolga situacions comunicatives quotidianes típiques del seu entorn, siguen de l'àmbit personal, del social, de l'educatiu o del professional.

L'organització dels sabers s'ha dut a terme atenent la necessitat de relacionar el conjunt de les competències específiques de la matèria amb els coneixements i les destreses necessaris per a aplicar-los en diferents situacions comunicatives. La integració dels sabers en les situacions d'ús lingüístic suposa també l'atenció als valors i a les actituds que fomenten la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. En canvi, la seua disposició no denota una jerarquia ni suggereix un treball separat dels continguts de cada apartat, sinó al contrari: els diversos sabers bàsics dels diferents blocs s'han de combinar entre si en el disseny de les situacions d'aprenentatge.

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels dos cursos del Batxillerat.

El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera: fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuais.

El segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i les habilitats necessàries per a actuar en les situacions comunicatives, així com per a reflexionar sobre l'ús dels diversos sabers del

seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi. Dins d'aquest bloc cal destacar el subgrup de sabers relacionats amb el tractament de la informació, com ara el tractament de dades bibliogràfiques, l'anàlisi de fonts documentals, així com la informació continguda en aquestes. En aquesta etapa, els contextos d'ús de la llengua estrangera s'amplien a l'àmbit acadèmic, per la qual cosa aspectes com l'autoria, la propietat intel·lectual i la documentació de les fonts consultades resulten necessaris.

El tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals i transversals de les cultures i les societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres. També s'atén la diversitat plurilingüe i pluricultural perquè l'alumnat siga capaç de reconèixer, rebutjar i actuar contra estereotips o usos discriminatoris del llenguatge.

Bloc 1: Llengua i ús

1.1 Llengua i ús. Transversal a totes les CE

- Funcions comunicatives adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: descriure fenòmens i esdeveniments; donar instruccions i consells; narrar esdeveniments passats puntuals i habituals, descriure estats i situacions presents, i expressar successos futurs i de prediccions a curt, mitjà i llarg termini; expressar emocions; expressar l'opinió; expressar argumentacions; reformular, presentar les opinions d'uns altres i resumir.
- Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats, com ara l'expressió de l'entitat i les seues propietats, la quantitat i la qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques elementals.
- Models contextuais i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.
- Lèxic comú i especialitzat d'interés per a l'alumnat relatiu a temps i espai; estats i esdeveniments; activitats, procediments i processos; relacions personals, socials, acadèmiques i professionals; educació, treball i empenedoria; llengua i comunicació intercultural; ciència i tecnologia; història i cultura; així com estratègies d'enriquiment lèxic (derivació, famílies lèxiques, polisèmia, sinonímia, antonímia).
- Expressions i lèxic específic per a reflexionar i compartir la reflexió sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge)
- Patrons sonors, accentuals i rítmics i d'entonació, i significats i intencions comunicatives generals associats a aquests patrons. Alfabet fonètic bàsic.
- Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, els patrons i els elements gràfics.
- Reflexió sobre la llengua. Comparació sistemàtica entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i d'altres llengües: origen i parentius.

2. Bloc 2: Estratègies comunicatives.

Estratègies de comprensió i producció

• Estratègies per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.

Estratègies conversacionals

• Convencions i estratègies conversacionals, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions,

reformular, comparar i contrastar, resumir i parafrasejar, col·laborar, negociar significats i detectar la ironia

- Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb un alt grau d'autonomia, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta i superar les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi.
- Estratègies per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.

Intercanvis culturals i mediació

- Coneixements, destreses i actituds que permeten dur a terme activitats de mediació en situacions quotidianes.
  - Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diversos mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera, així com per conèixer informacions culturals dels països on es parla la llengua estrangera.
  - Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals.

Estratègies d'autoavaluació i coavaluació

- Autoconfiança, iniciativa i assertivitat. Estratègies d'autoreparació i autoavaluació com a manera de progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua estrangera.
- Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.

Tractament de la informació

- Recursos per a l'aprenentatge i estratègies de cerca, selecció d'informació i curació de continguts: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, mediateques, etiquetes en la xarxa, recursos digitals i informàtics.
- Respecte a la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i els continguts utilitzats: eines per al tractament de dades bibliogràfiques i recursos per a evitar el plagi.
- Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció, col·laboració i cooperació educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Anàlisi de fonts documentals, valoració de la informació continguda en aquestes i normes que regeixen la propietat intel·lectual.

2.3. Bloc 3: Cultura i societat

Cultura i societat. Transversal a totes les CE

Aspectes socioculturals i sociolingüístics

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics relatius a convencions socials, normes de cortesia i registres; institucions, costums i rituals; valors, normes, creences i actituds; estereotips i tabús; llenguatge no verbal; història, cultura i comunitats; relacions interpersonals i processos de globalització en països on es parla la llengua estrangera.
- Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Adaptació del repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.

Diversitat lingüística i intercultural

- Anàlisi de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.
- Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural.
- Diferències entre llengua i societat, varietats geogràfiques de la llengua estrangera, registres (estàndard, informal, col·loquial).
- Estereotips d'altres cultures en què es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis.
- Estratègies per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.
- Estratègies de detecció, rebuig i actuació davant d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació.

- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i entesa entre pobles, facilitadora de l'accés a altres cultures i altres llengües i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.
- Patrons culturals propis de la llengua estrangera.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat.

Contrastar les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietats lingüístiques de la llengua estrangera, sobre aspectes generals del seu funcionament, de manera crítica.

Reconèixer i utilitzar, amb iniciativa i creativitat, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic, amb ajuda o sense d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.

Contrastar les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietats lingüístiques de la llengua estrangera, sobre aspectes generals del seu funcionament .

Contrastar les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietats lingüístiques de la llengua estrangera, sobre aspectes generals de manera crítica.

Reconèixer i utilitzar, amb iniciativa i creativitat, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic, amb ajuda o sense d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.

Analitzar els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionar les estratègies més adequades i eficaces per a superar aquestes dificultats i consolidar-les, i fer activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació.

Analitzar de manera crítica la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, i solucionar malentesos d'origen sociocultural que dificulten la comunicació.

Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, i avaluar i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip.

Competència específica 2: Comprensió oral

Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos informatius, expositius, descriptius, narratius,

argumentatius i literaris orals, sobre temes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, així com textos literaris adequats al seu nivell.

Extraure la informació rellevant i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut i la intenció dels textos orals en llengua estàndard.

Seleccionar informació oral, tant en eines analògiques com digitals en la cerca avançada d'informació, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts.

Competència específica 3: Comprensió escrita.

Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos escrits i multimodals informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.

Valorar de manera crítica el contingut, la intenció i els trets discursius de textos escrits i multimodals, especialment els textos acadèmics, de mitjans de comunicació i de ficció.

Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans analògics i digitals, amb iniciativa, de diversos textos escrits i multimodals sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.

Competència específica 4: Expressió oral

Expressar oralment, amb fluïdesa i correcció, textos clars, coherents, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar.

Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, producció, compensació i revisió, amb iniciativa i creativitat, i recursos verbals i no verbals per a expressar les idees de manera eficaç.

Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.

Competència específica 5: Expressió escrita

Produir textos escrits i multimodals, coherents, cohesionats i correctes, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar, encara que continguem algun error que no impedisca la comprensió general del text.

Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, textualització, síntesi i revisió, amb iniciativa i creativitat, per a expressar les idees contingudes en els textos de manera eficaç.

Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació documentals. continguda en les fonts documentals.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita

Interactuar amb iniciativa en converses amb suficient fluïdesa, precisió i espontaneïtat, usant

estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.

Utilitzar estratègies de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, així com estratègies per a sol·licitar i formular aclariments i explicacions, col·laborar, debatre i resoldre problemes, i utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i el llenguatge no verbal amb la finalitat d'arribar a un objectiu comú.

Mostrar interès, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, de manera autònoma.

Competència específica 7: Mediació oral i escrita

Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional o acadèmic, i transmetre la informació essencial.

Transmetre oralment la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relativa a temes d'interès general, personal o d'actualitat com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.

Transmetre per escrit la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relatius a temes d'interès general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.

Transmetre per escrit la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relatius a temes d'interès general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.

Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diverses llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), i emprant recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.

ENSENYAMENT:	BATXILLERAT
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	MATEMÀTIQUES I

1. Presentació de la matèria

Les matemàtiques són un referent cultural en totes les civilitzacions al llarg de la història. En particular, les matemàtiques juguen un paper fonamental per a resoldre variades situacions de l'àmbit de les ciències socials. Els coneixements i destreses associats al raonament lògic, la modelització de situacions o la interpretació i resolució de problemes són eines necessàries per a poder avançar per aquest camí. Aquesta matèria permetrà l'alumnat exercir la ciutadania responsable i avançar en el seu desenvolupament personal.

2. Concreció de les competències específiques

1. Resoldre problemes relacionats amb situacions dels àmbits científic i tecnològic utilitzant estratègies formals, representacions algebraiques i funcionals que permeten la generalització de conceptes i l'abstracció de les solucions, comprovant la seua validesa.

2. Investigar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions amb suport d'eines tecnològiques, i reconeixent, connectant i integrant els procediments i estructures abstractes implicats en el raonament.

3. Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants dels àmbits científic i tecnològic, investigant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, integrant de manera interdisciplinària conceptes i procediments matemàtics i extramatemàtics.

4. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals fent servir llenguatges de programació o altres eines tecnològiques, per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions reals i fenòmens que faciliten la resolució de problemes i desafiaments dels àmbits científic i tecnològic.

5. Utilitzar amb rigor el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions entre tota mena de representacions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions rellevants dels àmbits científic i tecnològic.

6. Comunicar i intercanviar idees matemàtiques emprant el suport, la terminologia i el rigor adequats, argumentant amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques representen un paper rellevant.

7. Valorar la contribució de les matemàtiques a la cultura, identificant i contextualitzant les seues aportacions al llarg de la història, i reconeixent la seua utilitat i interès per a explorar i interaccionar amb la realitat, i la seua importància en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic.

8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc Sentit numèric i de les operacions.

Nombres reals: representació, comparació i classificació. Notacions per a la comprensió de la realitat STEM: notació científica i logaritmes.

Operacions amb potències, radicals i logaritmes amb mitjans tecnològics i sense

Distàncies, aproximació i errors. Interval·ls i entorns.

Nombres complexos. Representació, expressions i operacions elementals

Demostracions numèriques senzilles (inducció, deducció.)

Tècniques i estratègies de resolució de problemes relacionats amb els cossos numèrics i estructures.

Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques, matricials, etc.

Desenvolupament històric del sentit numèric. Aplicacions dels conjunts numèrics.

Bloc Sentit algebraic.

Àlgebra.

Equacions algebraiques, trigonomètriques, exponencials i logarítmiques. Inequacions polinòmiques i racionals.

Resolució de problemes mitjançant equacions i inequacions.

Sistemes d'equacions amb dues incògnites: lineals i no lineals, exponencials i logarítmics senzills.

Interpretació gràfica de les solucions d'equacions, inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics

Mètode de Gauss.

Desenvolupament de l'històric de l'àlgebra i valoració del seu ús en l'avanç de la ciència i la tecnologia.

Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles de modelatge algebraic.

Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc Sentit funcional

Funcions, límits i continuïtat.

Funcions bàsiques: polinòmica, racional i irracional, definides a trams, exponencial, logarítmica, trigonomètrica, periòdica, valor absolut. Característiques necessàries per a la construcció gràfica.

Composició de funcions, funció inversa i translacions.

Continuïtat i discontinuïtat. Asímtotes i branques.

Estimació de límits mitjançant taules o gràfiques. Càlcul de límits en un punt i en l'infinit.

Indeterminacions. Infinitèsims i infinits. Regla de L'Hôpital.

Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions.

Programes informàtics de geometria dinàmica. Calculadores gràfiques.

Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

Derivades i integrals.

Derivada d'una funció en un punt. Interpretació geomètrica. Funció derivada.

Regles i tècniques de derivació. Càlcul de derivades.

Ús de la derivada en contextos STEM: representació gràfica, estudi del canvi i optimització.

Bloc Sentit espacial i geometria.

Trigonometria.

Relació fonamental de la trigonometria. Raons trigonomètriques d'un angle qualsevol.
Raons d'operacions angulars (suma, diferència, doble i meitat).
Operacions amb raons trigonomètriques (suma i diferència)
Equacions i identitats trigonomètriques senzilles.
Resolució de problemes. Teorema del sinus, del cosinus i tangent
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul i utilització de la geometria
Geometria analítica.
Vectors lliures en el pla. Operacions geomètriques bàsiques i les seues propietats. Producte escalar, vectorial i mixt.
Dependència i independència lineal. Bases ortogonals i ortonormals. Sistemes de referència, coordenades d'un vector respecte d'una base.
Determinació i equacions de la recta. Posicions relatives en el pla.
Problemes mètrics en el pla: distàncies i angles. Llocs geomètrics.
Representació d'objectes geomètrics en el pla amb mitjans tecnològics i sense.
Desenvolupament històric de la geometria analítica i les seues aplicacions. Valoració dels usos en contextos científics.

Bloc Sentit estocàstic

Estadística bidimensional.

Taules de freqüència i de contingència. Paràmetres estadístics d'una distribució bidimensional.
Distribucions condicionades. Dependència i Independència de variables estadístiques. Representació gràfica.
Correlació lineal, regressió lineal. Regressió quadràtica: valoració gràfica de la pertinència de l'ajust.
Resolució de problemes i fiabilitat en les estimacions en contextos científics i tecnològics. Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament estadístic de dades.
Use eines tecnològiques adequades (calculadora gràfica, webs o fulls de càlcul) en contextos científics quan es requerisca.
Desenvolupament històric de l'estadística i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics.
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul estadístic.

Probabilitat.

Experiments aleatoris i successos. Freqüències i idea intuïtiva de probabilitat. Successos. Dependència i independència de successos.
Estratègies de recompte per al càlcul de probabilitats. Diagrames d'arbre i taules de contingència. Regla de Laplace.

Bloc Pensament computacional

Pensament computacional.

Anàlisi i interpretació de successions numèriques: terme general, monotonia, predicció de termes i acotació
Estratègies de resolució de problemes. Modelització de fenòmens.
Demostracions senzilles (mètodes de reducció a l'absurd, inducció completa, raonament deductiu.)
Calculadora, full de càlcul o programari específic. Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament computacional.
Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error o no exempts de dificultats relacionades amb les formes de raonament logicomatemàtic o de l'ús de mitjans tecnològics específics.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1 B Resoldre problemes relacionats amb situacions dels àmbits científic i tecnològic

1.1. Extraure i interpretar la informació necessària de l'enunciat de problemes reals i de l'àmbit STEM, estructurant el procés de resolució atenent criteris d'eficàcia i senzillesa.

1.2. Resoldre problemes de l'àmbit STEM, implementant les estratègies formals que siguen necessàries per a la seua resolució, mobilitzant a més de manera adequada i justificada els conceptes, procediments i actituds implicats.

1.3. Revisar, validar o rectificar les solucions o conclusions obtingudes, usant aplicacions de geometria dinàmica, càlcul numèric o simbòlic per a simular els processos de resolució, facilitant la interpretació i validació de resultats.

1.4. Analitzar críticament els procediments de resolució seguits i aprendre dels errors comesos per a millorar i sistematitzar el procés de resolució.

CE2 Investigar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques

2.1. Plantejar preguntes, hipòtesis i conjectures que permeten establir connexions entre situacions de l'àmbit STEM i els conceptes matemàtics abstractes.

2.2. Usar analogies, patrons, contraexemples o altres estratègies per a confirmar o descartar hipòtesis i conjectures sobre conceptes matemàtics.

2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics argumentant el raonament emprat.

2.4. Emprar de manera adequada diferents eines tecnològiques que ajuden a visualitzar i interpretar propietats matemàtiques.

2.5. Generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles sobre propietats matemàtiques elementals en contextos de l'àmbit STEM.

CE3 Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants dels àmbits científic i tecnològic

3.1. Establir connexions entre els sabers bàsics de les matemàtiques i els d'altres matèries de l'àmbit STEM.

3.2. Assumir hipòtesi sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real i realitzar simplificacions que permeten estructurar i elaborar un model matemàtic d'aquesta situació.

3.3. Obtindre la solució o resultats a partir del model matemàtic associat a una situació interdisciplinària real, i interpretar els resultats i la seua adequació a aquesta situació.

3.4. Fer prediccions sobre una situació real i inferir propietats rellevants a partir del desenvolupament i tractament del model matemàtic d'aquesta situació.

CE4 Implementar algorismes computacionals.

4.1. Tractar, ordenar, classificar i organitzar un conjunt de dades mitjançant sistemes de representació adequats (esquemes, taules, gràfics o altres.) i usant eines TIC o llenguatges de programació quan la grandària de les dades l'exigisca.

4.2. Determinar estratègies per a la resolució de problemes, descomponent i estructurant les seues parts mitjançant algorismes, i analitzant les diferents opcions que es plantegen.

4.3. Crear i editar continguts digitals que faciliten la resolució, visualització i comprensió de problemes, usant quan siga necessari la calculadora i els fulls de càlcul.

CE5 Utilitzar amb rigor el simbolisme matemàtic

5.1. Seleccionar i utilitzar el simbolisme apropiat per a descriure matemàticament situacions rellevants de l'àmbit STEM.

5.2. Utilitzar de forma adequada la terminologia conceptual i les formes de representació que resulten necessàries per a formalitzar, amb precisió, els conceptes matemàtics implicats en la geometria del pla, en el càlcul diferencial i en l'estadística.

5.3. Realitzar conversions entre les representacions simbòliques que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions STEM rellevants.

CE6 Comunicar idees matemàtiques emprant el suport, la terminologia i el rigor adequats

6.1. Interpretar i produir correctament missatges amb i sobre matemàtiques, debatent i intercanviant idees i enriquint el discurs amb les idees dels altres.

6.2. Comunicar idees matemàtiques utilitzant diferents formats de suport visual –taules, gràfics, esquemes, imatges, etc.– per a fer clara la informació transmesa.

6.3. Perfeccionar i ampliar el vocabulari matemàtic en els seus termes formals, desenvolupant formes d'expressió matemàtica precises i rigoroses i dominant els significats i matisos de les idees matemàtiques comunicades.

CE7 Valorar la contribució de les matemàtiques

7.1. Identificar el contingut matemàtic present en situacions reals i, en particular, en fenòmens rellevants de l'àmbit científic i tecnològic.

7.2. Reconèixer la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç científic i tecnològic al llarg de la història.

7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes relacionats amb situacions i fenòmens rellevants de l'àmbit científic i tecnològic.

CE8 Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics

8.1. Regular actituds i processos cognitius implicats en enfrontar-se a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.

8.2. Mostrar una disposició favorable cap a l'aprenentatge de les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats en el treball individual o col·laboratiu.

8.3. Abordar els errors com a oportunitats d'aprenentatge i desenvolupar un ús flexible d'estratègies que permeten superar les dificultats que poden aparèixer en resoldre situacions problemàtiques.

ENSENYAMENT:	BATXILLERAT
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	MATEMÀTIQUES APLICADES A LES CIÈNCIES SOCIALS I

1. Presentació de la matèria

Les matemàtiques són un referent cultural en totes les civilitzacions al llarg de la història. En particular, les matemàtiques juguen un paper fonamental per a resoldre variades situacions de l'àmbit de les ciències socials. Els coneixements i destreses associats al raonament lògic, la modelització de situacions o la interpretació i resolució de problemes són eines necessàries per a poder avançar per aquest camí. Aquesta matèria permetrà l'alumnat exercir la ciutadania responsable i avançar en el seu desenvolupament personal.

2. Concreció de les competències específiques

1. Resoldre problemes directament vinculats amb la vida quotidiana en situacions diverses de l'àmbit social, utilitzant estratègies formals que permeten la generalització i abstracció per a obtenir solucions, i comprovar la seua validesa.

2. Investigar, formular, generalitzar i desenvolupar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions senzilles amb suport d'eines tecnològiques, reconeixent i connectant els procediments implicats en el raonament per a generar una visió matemàtica integrada.

3. modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants de l'àmbit social, investigant, comparant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, interrelacionant conceptes i procediments matemàtics.

4. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals que faciliten la resolució de problemes i desafiaments de l'àmbit social, usant eines tecnològiques per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions i fenòmens reals.

5. Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions rellevants de l'àmbit social, i establir les connexions necessàries per a obtenir una visió matemàtica completa.

6. Produir, comunicar i interpretar missatges matemàtics, tant orals com escrits, emprant el suport, la terminologia i el rigor adequats, per a argumentar amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques juguen un paper rellevant.

7. Conèixer i apreciar el valor cultural, històric i social de les matemàtiques, identificar i contextualitzar les seues aportacions al llarg dels temps, i reconèixer la importància en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic, especialment rellevants per a abordar els desafiaments als quals s'enfronta la humanitat.

8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades del l'àmbit social.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc Sentit numèric.

Nombres reals: operacions, ordenació, representació i propietats.

Potències, radicals i logaritmes, operacions.

Educació financera (quotes, taxes, interessos, préstecs...) i resolució de problemes associats.

Ús d'eines tecnològiques per a resoldre problemes amb nombres reals o matrius.

Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques.

Desenvolupament històric del sentit numèric. Ús social dels números.

Bloc Sentit Funcional.

Funcions i propietats, incloent-hi polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logarítmiques, , periòdiques i a trossos. Composició de funcions, funció inversa i translacions..

Continuïtat i discontinuïtat, límits i asímptotes d'una funció. Estudi de la continuïtat.

Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions.

Taxa de variació mitjana i taxa de variació instantània.

Derivada d'una funció, propietats i aplicacions a contextos socials.

Ús de la derivada en contextos de l'àmbit social: representació gràfica de funcions, obtenció de recta tangent i normal a una corba, estudi del canvi o en problemes de modelització i optimització.

Estudi i representació de funcions (polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logarítmiques, periòdiques i a trossos).

Aplicació de models funcionals relatius a les ciències socials. Progressions.

Ús de calculadores gràfiques i utilització de programes informàtics de geometria dinàmica.

Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

Bloc Sentit Algebraic.

Equacions i inequacions. Resolució de problemes.

Sistemes d'equacions amb tres incògnites.

Interpretació gràfica de les solucions d'equacions. Inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics.

Utilització d'eines digitals per a la seua resolució.

Raonament de problemes relacionats amb aspectes quotidians i la seua resolució mitjançant l'adequada utilització de programes informàtics.

Desenvolupament històric de l'àlgebra i valoració del seu paper en les ciències socials.

Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques.

Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc Sentit estocàstic. Probabilitat.

Experiments aleatoris i successos. Freqüències i idea intuïtiva de probabilitat.

Dependència i independència de successos.

Tècniques de recompte, diagrames d'arbre i taules de contingència.

Combinatòria. Aplicació de la combinatòria al càlcul de probabilitats.

Regla de Laplace i probabilitat condicionada.

Utilització d'eines tecnològiques per al càlcul de probabilitats.

Desenvolupament històric de la probabilitat i les seues aplicacions. Valoració de resultats probabilístics

en contextos de l'àmbit social.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

Bloc Sentit estocàstic. Inferència estadística.

Variables estadístiques unidimensionals i bidimensionals, organització de dades i taules estadístiques.

Variables aleatòries qualitatives i quantitatives. Mesures de centralització i dispersió

Paràmetres estadístics d'una distribució bidimensional.

Distribucions condicionades. Dependència i independència de variables estadístiques.

Correlació i regressió lineal. Regressió quadràtica.

Preses de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament estadístic de dades.

Selecció de mostres representatives. Tècniques de mostreig.

Utilització d'eines tecnològiques per al disseny i desenvolupament d'estudis estadístics relacionats amb les ciències socials.

Desenvolupament històric de l'estadística i valoració del seu paper en les ciències socials.

Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1. Resoldre problemes.

1.1 Utilitzar les estratègies de raonament i anàlisi adequades per a plantejar problemes basats en situacions reals rellevants.

1.2 Resoldre problemes de l'àmbit de les ciències socials, implementant les estratègies que siguen necessàries per a la seua resolució, mobilitzant a més de manera adequada i justificada els conceptes, procediments i actituds implicats.

1.3 Aplicar les eines digitals més adequades per a resoldre problemes i contrastar els resultats obtinguts en contextos quotidians i de les ciències socials.

1.4 Seleccionar i organitzar la informació rellevant que permeta resoldre problemes de l'àmbit social atès el criteri d'eficàcia i senzillesa.

CE2. Investigar, formular, generalitzar i desenvolupar conjectures.

2.1 Plantejar preguntes, hipòtesis i conjectures que permeten establir connexions entre situacions de l'àmbit de les ciències socials i els conceptes matemàtics.

2.2 Usar analogies, patrons, contraexemples o altres estratègies per a confirmar o descartar hipòtesis i conjectures sobre conceptes matemàtics.

2.3 Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, i argumentar les equivalències i diferències en el raonament emprat.

2.4 Emprar de manera adequada diferents eines tecnològiques que ajuden a visualitzar i interpretar propietats matemàtiques.

CE3. Modelitzar situacions reals interrelacionant conceptes matemàtics.

3.1 Establir connexions entre els sabers bàsics de les matemàtiques i els d'altres matèries de l'àmbit de les ciències socials.

3.2 Assumir hipòtesi sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real i realitzar simplificacions que permeten estructurar i elaborar un model matemàtic d'aquesta situació.

3.3 Obtindre la solució o resultats a partir del model matemàtic d'una situació interdisciplinària real, i interpretar els resultats i la seua adequació a la situació real.

3.4 Realitzar prediccions sobre una situació real i inferir propietats rellevants a partir del desenvolupament i tractament del model matemàtic d'aquesta situació.

CE4. Implementar algorismes computacionals.

4.1 Tractar, ordenar, classificar i organitzar un conjunt de dades mitjançant sistemes de representació adequats (esquemes, taules, gràfics o altres), i usar eines TIC o llenguatges de programació quan la grandària de les dades l'exigisca.

4.2 Determinar estratègies per a la resolució de problemes, descomponent i estructurant les seues parts mitjançant algorismes.

4.3 Crear i editar continguts digitals que faciliten la resolució, visualització i comprensió de problemes, i s'utilitzarà quan siga necessària la calculadora i els fulls de càlcul.

CE5 Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic

5.1 Seleccionar i utilitzar amb correcció el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions rellevants de l'àmbit de les ciències socials.

5.2 Realitzar conversions entre les representacions simbòliques que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions reals rellevants.

5.3 Utilitzar amb fluïdesa i rigor la terminologia conceptual i les formes de representació que resulten necessàries per a formalitzar, amb precisió, els conceptes matemàtics.

CE6 Produir, comunicar i interpretar missatges matemàtics, tant orals com escrits.

6.1 Interpretar i produir correctament missatges amb i sobre matemàtiques, i debatre i intercanviar idees i enriquir el discurs amb les idees dels altres.

6.2 Comunicar idees matemàtiques utilitzant diferents formats de suport visual - taules, gràfics, esquemes, imatges o altres - per a fer clara la informació transmesa.

6.3 Perfeccionar i ampliar el vocabulari matemàtic, desenvolupant formes d'expressió matemàtica precises i rigoroses i dominant els significats i matisos de les idees matemàtiques comunicades.

CE7 Conèixer i apreciar el valor cultural, històric i social de les matemàtiques

7.1 Identificar el contingut matemàtic present en situacions reals i, en particular, en fenòmens rellevants de l'àmbit de les ciències socials.

7.2 Reconèixer la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç social i cultural al llarg de la història.

7.3 Organitzar la informació recaptada procedent de contextos socials on la connexió entre les matemàtiques i els avanços en ciències socials queden patents.

CE8 Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics

8.1 Regular actituds i processos cognitius implicats en enfrontar-se a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.

8.2 Mostrar una disposició favorable cap a l'aprenentatge de les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats tant en el treball individual com col·laboratiu.

8.3 Abordar els errors com a oportunitats d'aprenentatge i desenvolupar un ús flexible d'estratègies que permeten superar les dificultats que poden aparèixer en resoldre situacions problemàtiques.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Biologia, Geologia i Ciències ambientals

1. Presentació de la matèria

Biologia, Geologia i Ciències Ambientals es una matèria que podrà cursar l'alumnat de 1r de Batxillerat com a ampliació de la Biologia i Geologia d'Educació Secundària Obligatòria. Pretén, per tant, aprofundir en les competències relacionades amb aquestes disciplines, augmentant la formació científica que l'alumnat ha adquirit al llarg de l'ESO mitjançant l'apropiació, articulació i mobilització dels sabers bàsics que es proposen i que el professorat podrà ampliar amb autonomia d'acord amb els requeriments de l'assignatura, el perfil de l'alumnat i el seu criteri professional. Aquesta matèria te continuïtat en altres dues de 2n de Batxillerat. D'una banda, Biologia i, d'una altra, Geologia i Ciències Ambientals.

2. Concreció de les competències específiques

1. Competència específica 1.

Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes d'investigació seguint els passos de les diverses metodologies científiques.

Els mètodes científics es basen en la formulació de preguntes sobre l'entorn natural o social, el disseny adequat de tècniques per a poder respondre-les, l'execució adequada i precisa d'aquestes tècniques, la interpretació i anàlisi dels resultats, l'obtenció de conclusions i la comunicació.

En assolir la competència s'espera que l'alumnat siga capaç de realitzar xicotetes investigacions, identificant el problema, emetent hipòtesis i proposant experiències, així com identificant les variables o factors que hi intervenen analitzant els resultats obtinguts, arribant a conclusions i comunicant els resultats de manera precisa i amb un llenguatge adequat.

La CE1 està lligada a les 2 competències específiques següents (CE2 i CE3), que abasten la metodologia de la ciència i no pot desenvolupar-se independentment d'elles. Tant el disseny i desenvolupament de projectes d'investigació (CE1) com la resolució de problemes (CE2), requereixen posar en funcionament les destreses associades a la ciència, a partir de l'ús dels coneixements específics de les ciències biològiques, geològiques i mediambientals, per la qual cosa també es relaciona amb les altres competències específiques de la matèria. Per a desenvolupar aquesta competència, es necessari obtindre i seleccionar informació rellevant i fiable, fet que implica que aquesta competència no pot desenvolupar-se sense el domini de les estratègies de comunicació i argumentació (CE3).

2. Competència específica 2.

Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències biològiques, geològiques i mediambientals, utilitzant la lògica científica i analitzant críticament les solucions trobades.

La resolució de problemes es una part inherent de la ciència bàsica i aplicada. En aquesta competència es pretén que l'alumnat analitze un problema o cas real que es necessari resoldre utilitzant els coneixements adquirits i les maneres d'argumentació i raonament de la ciència.

La CE2 està íntimament lligada a la CE1, en la mesura que requereix utilitzar la metodologia científica: plantejar hipòtesis i dissenyar experiments o obtindre dades per a contrastar-les, interpretar els resultats i establir conclusions. D'altra banda, aquesta competència no pot desenvolupar-se sense el domini de les estratègies de cerca d'informació, contrastació, argumentació i comunicació pròpies de la ciència a les quals remet la CE3.

3. Competència específica 3.

Localitzar i utilitzar fonts fiables, seleccionant i organitzant la informació, contrastant-ne la veracitat, comunicant missatges científics, argumentant amb precisió i resolent les preguntes plantejades de manera autònoma.

Obtindre informació rellevant amb la finalitat de resoldre dubtes, adquirir nous coneixements o comprovar la veracitat d'afirmacions o notícies, es una competència essencial per als ciutadans del segle XXI. Així mateix, tota investigació científica comença amb l'acurada recopilació de publicacions rellevants de l'àrea d'estudi.

L'adquisició de la competència suposa que l'alumnat hauria de ser capaç d'identificar els trets propis de la ciència en un discurs, argumentar i defensar una opinió pròpia entorn de qüestions investigables, i utilitzar el pensament crític, de manera que pugui diferenciar la informació veraç de les notícies falses i opinions sense fonament.

Aquestes tres primeres competències es despleguen en la pràctica en situacions en les quals conflueixen també les competències següents. Són competències transversals, ja que conformen les bases sobre les quals es fonamenta la ciència, independentment dels sabers bàsics implicats.

4. Competència específica 4.

Dissenyar, promoure i executar iniciatives compatibles amb els objectius per al desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, basant-se en fonaments científics.

En l'actualitat, la degradació mediambiental porta a la destrucció dels recursos naturals a un ritme molt superior al de la seua regeneració. Per a frenar l'avanç d'aquestes tendències negatives i evitar les seues conseqüències catastròfiques són necessàries accions individuals i col·lectives de la ciutadania, els estats i les corporacions. Per a això, és imprescindible que es conega el valor ecològic, científic, social i econòmic del món natural.

El desenvolupament d'aquesta competència requereix conèixer el funcionament dels sistemes vius i de la Terra com a planeta, així com valorar la seua importància i necessitat donada l'ecodependència i interrelació de l'ésser humà amb la resta del planeta, per la qual cosa es relaciona amb les competències específiques següents: CE5, CE6 i CE7.

5. Competència específica 5.

Utilitzar el coneixement geològic sobre el funcionament i composició del planeta Terra com a sistema per a analitzar les causes i conseqüències dels fenòmens geològics, i relacionar-los amb la prevenció de riscos i l'aprofitament dels recursos geològics.

El coneixement de la composició i estructura de la Terra, tant en el model composicional com en el dinàmic, permet comprendre les causes que originen els fenòmens de tipus destructiu i constructiu del relleu que observem, i que es manifesten gradualment i també, a vegades, de manera puntual i catastròfica.

El coneixement del sistema Terra quedaria incomplet sense una visió dels canvis succeïts en el planeta i en els éssers vius al llarg del temps (CE6), i totes dues competències estan estretament lligades.

6. Competència específica 6.

Utilitzar els elements del registre geològic, relacionar-los amb els grans esdeveniments ocorreguts al llarg de la història de la Terra, i reconèixer la teoria de la selecció natural com la principal teoria explicativa de la biodiversitat actual i de les adaptacions que presenten els éssers vius.

És important interpretar les empremtes del passat per a entendre el present del nostre planeta. Això requereix comprendre els principis bàsics de la geologia per a la datació relativa, així com els fonaments de la datació absoluta.

L'alumnat hauria de ser capaç de relacionar els canvis del passat en el planeta Terra amb l'evolució dels éssers vius, justificant el relleu actual mitjançant la interpretació del registre geològic, i la història de la vida sobre la base de la teoria de la selecció natural. A més, l'alumnat hauria de poder justificar l'existència de diferents solucions als problemes que afronten els éssers vius per a cobrir les seues necessitats vitals com a adaptacions a l'hàbitat.

7. Competència específica 7.

Comprendre i valorar la diversitat biològica a partir de l'anàlisi i interpretació del coneixement biològic sobre la composició, estructura i funcionament dels éssers vius.

La comprensió dels éssers vius requereix conèixer les característiques que els defineixen i els diferencien de la matèria inerta, la seua composició, l'organització interna i les funcions vitals.

Aquesta competència permet prendre consciència de la importància del manteniment de la vida, tot fonamentant científicament les iniciatives relacionades amb la conservació del medi ambient, la sostenibilitat i la salut (CE4), i comprendre la biodiversitat actual com a resultat del llarg procés evolutiu (CE6).

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc A. Treball científic.

Els sabers bàsics associats a aquest bloc han de treballar-se de manera conjunta amb els dels restants blocs. Per a avançar en l'adquisició de les competències relacionades amb les destreses, eines i pensaments propis de la ciència, es necessari situar-los en un context en el qual necessàriament es posen en joc sabers bàsics corresponents als altres blocs. Correlativament, les situacions d'aprenentatge dels sabers dels altres blocs han de contemplar sabers inclosos en aquest, de manera que faciliten el desenvolupament de les competències específiques CE1, CE2 i CE3. En aquest bloc, a més, tenen una especial rellevància els sabers o continguts de tipus procedimental.

1. Pautes del treball científic pròpies de la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip.
2. Utilització d'eines i de tècniques pròpies de la Biologia, Geologia i les Ciències Ambientals.
3. Utilització d'eines tecnològiques per a la cerca d'informació, la col·laboració, la interacció amb institucions científiques i la comunicació de processos, resultats o idees en diferents formats
4. Cerca, reconeixement i utilització de fonts veraces d'informació científica.
5. Disseny, planificació i realització d'experiències científiques de laboratori o de camp per a contrastar hipòtesis.
6. Us dels controls propis de les experiències científiques per a obtenir resultats objectius i fiables.
- 7.- Mètodes per a l'anàlisi de resultats en els procediments experimentals mitjançant l'ús d'un llenguatge matemàtic, control de variables, presa i representació de dades, anàlisis i interpretació d'aquests.
8. Estratègies de comunicació de projectes o resultats utilitzant el vocabulari científic i diferents formats.
9. Paper de les científiques i científics en el desenvolupament de les ciències.
10. Anàlisi de l'evolució històrica d'un descobriment científic.

Bloc B. Ecologia i sostenibilitat

1. Ecosistemes: composició, relacions tròfiques i cicles de matèria i fluxos d'energia.
2. El medi ambient com a motor econòmic i social: importància del desenvolupament sostenible.
3. Importància de l'avaluació d'impacte ambiental i de la gestió sostenible de recursos i residus.
4. Concepte d'empremta ecològica. Responsabilitat de l'ésser humà sobre la sostenibilitat.
5. El canvi climàtic: la seua relació amb el cicle del carboni, causes i conseqüències sobre la salut, l'economia, l'ecologia i la societat. Estratègies i eines per a afrontar-lo: mitigació i adaptació.
6. El problema dels residus. Els compostos xenobiòtics: els plàstics i els seus efectes sobre la naturalesa i sobre la salut humana i d'altres éssers vius. La prevenció i gestió adequada dels residus.
7. Iniciatives de tipus local i global per a afrontar els problemes de tipus ecosocial. Els objectius de desenvolupament sostenible com a referent.

Bloc C. Història de la Terra i de la vida.

Aquest bloc té com a focus l'estructura i dinàmica del nostre planeta. Té continuïtat en els blocs Di E.

1. El temps geològic: magnitud, escala i mètodes de datació.
2. Mètodes i principis per a l'estudi del registre geològic.
3. La història de la vida en la Terra.

Bloc D: La dinàmica terrestre

1. Estructura, dinàmica i funcions de l'atmosfera i la hidrosfera.

2. Estructura i dinàmica de la geosfera.
3. Tectònica de plaques.
4. Els processos geològics externs.
5. L'edafogènesi: factors i processos formadors del sol.

Bloc E. Composició de la geosfera

1. Tipus de roques en funció del seu origen i composició.
2. Aplicació de criteris per a la classificació i identificació de minerals i roques rellevants i de l'entorn.
3. Importància dels minerals i les roques i dels seus usos quotidians i dels impactes associats a la seua extracció i ús.

Bloc F. Els éssers vius: composició i estructura

1. Característiques i nivells d'organització dels éssers vius.
2. Composició dels éssers vius. Bioelements i biomolècules.
3. Teoria cel·lular. Models d'organització. Teoria endosimbiòtica.
4. Estructura i funció dels òrgans cel·lulars.
5. El cicle cel·lular. Mitosi i meiosi: significat biològic.
6. Pluricel·lularitat: especialització i diferenciació cel·lular.
7. Teixits i òrgans en el desenvolupament d'adaptacions.

Bloc G. Fisiologia animal i vegetal

1. Nutrició autòtrofa i heteròtrofa.
2. Anàlisi comparativa d'adaptacions en els sistemes que participen en la funció de nutrició en animals i vegetals.
3. Anàlisi comparativa d'adaptacions en els sistemes de coordinació i estructures que participen en la funció de relació en animals i vegetals.
4. Anàlisi comparativa d'adaptacions en la funció de reproducció en animals i vegetals.

Bloc H. Biodiversitat

1. Biodiversitat. Taxonomia i nomenclatura.
2. Comparació dels principals grups taxonòmics d'acord amb les seues característiques fonamentals.
3. Relació fonamentada de les adaptacions de determinades espècies i les característiques dels ecosistemes en els quals es desenvolupen. Reconeixement, a partir de l'observació, d'estructures d'adaptació.
4. La pèrdua de biodiversitat: causes i conseqüències ambientals i socials.

Bloc I. Els microorganismes i formes acel·lulars

1. Microbiologia. Classificació dels microorganismes. Formes acel·lulars.
2. Tècniques d'estudi dels microorganismes.
3. Importància ecològica dels microorganismes: simbiosi i cicles biogeoquímics.
4. Els microorganismes com a agents causals de malalties infeccioses. Zoonosis i epidèmies.
5. El problema de la resistència a antibiòtics.
6. Biotecnologia. Importància dels microorganismes en processos industrials i en biotecnologia ambiental.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Criteris d'avaluació per a les competències 1,2 i3.

CE1 Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes d'investigació, seguint els passos de les diverses metodologies científiques.

CE2 Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències biològiques, geològiques i mediambientals.

CE3 Localitzar i utilitzar fonts fiables, contrastant la seua veracitat, comunicant missatges científics, argumentant amb precisió i resolent preguntes plantejades de manera autònoma.

1. Realitzar experiències pràctiques utilitzant el material i eines del laboratori respectant les normes de seguretat.
2. Realitzar investigacions, experimentals o no, entorn de fenòmens observables.
3. Analitzar críticament la solució a un problema.
4. Seleccionar i utilitzar les fonts adequades d'informació.
5. Contrastar i justificar la veracitat d'informació relacionada amb la matèria .
6. Seleccionar i interpretar informació, així com comunicar-la, utilitzant diferents formats.
7. Avaluar la fiabilitat de les conclusions.
8. Comunicar informació i dades.

Competència específica 4.

CE4 Dissenyar, promoure i executar iniciatives compatibles amb els Objectius del Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, basant-se en fonaments científics.

1. Explicar la importància del manteniment dels equilibris en els ecosistemes.
2. Analitzar les causes i conseqüències de diferents problemes mediambientals des d'una perspectiva local i global.
3. Proposar i posar en pràctica hàbits i iniciatives sostenibles i saludables a nivell individual i col·lectiu.

Competència específica 5.

CE5 Utilitzar el coneixement geològic sobre el funcionament i composició del planeta Terra com a sistema per a analitzar les causes i conseqüències dels fenòmens geològics, i relacionar-los amb la prevenció de riscos i l'aprofitament dels recursos geològics.

1. Analitzar l'estructura i composició de l'atmosfera i de la hidrosfera i explicar el seu paper fonamental en l'existència de vida en la Terra.
2. Explicar els models geodinàmic i geoquímic de l'estructura de la Terra.
3. Mostrar la capacitat de la teoria de la tectònica de plaques per a explicar la dinàmica de la geosfera.
4. Interpretar el relleu com a resultat de la interacció entre els processos geològics interns i externs.
5. Analitzar els riscos derivats dels processos geològics interns i externs i relacionar-los amb les activitats humanes i la prevenció de riscos.
6. Relacionar les propietats dels minerals i roques en funció del seu origen i composició.
7. Analitzar la importància dels recursos minerals i roques.

Competència específica 6.

CE6 Utilitzar els elements del registre geològic, relacionar-los amb els grans esdeveniments ocorreguts al llarg de la història de la Terra, i reconèixer la teoria de la selecció natural com la principal teoria explicativa de la biodiversitat actual i de les adaptacions que presenten els éssers vius.

1. Explicar el relleu actual a partir de la interpretació de dades i proves de la història geològica basada en els principis geològics com l'Actualisme o el Principi de superposició dels estrats.
2. Relacionar l'evolució dels éssers vius i del planeta Terra.

3. Justificar les principals adaptacions que presenten els éssers vius per a desenvolupar les seues funcions biològiques en els diferents habitats i condicions en les quals es manifesta la vida des d'un punt de vista evolutiu.

Competència específica 7.

CE7 Comprendre i valorar la diversitat biològica a partir de l'anàlisi i interpretació del coneixement biològic sobre la composició, estructura i funcionament dels éssers vius.

1. Catalogar els diferents nivells d'organització dels éssers vius, evidenciant els seus diferents graus de complexitat.
2. Analitzar la composició dels éssers vius, relacionant els diferents components amb les funcions de cadascun.
3. Explicar, des del punt de vista estructural i funcional, els diferents tipus d'organització cel·lular.
4. Identificar les diferents funcions que realitzen els éssers vius, diferenciant els processos químics que tenen lloc en els éssers vius com a sistemes oberts.
5. Justificar els diferents tipus de divisió cel·lular en procariotes i eucariotes, i relacionar-los amb la reproducció sexual i asexual.
6. Diferenciar les característiques dels grans grups taxonòmics d'éssers vius i aplicar el sistema de nomenclatura binomial.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Dibuix Tècnic I

1. Presentació de la matèria

El dibuix tècnic és un mitjà d'expressió primordial en el desenvolupament de processos d'investigació científica, de projectes tecnològics i de creació d'un producte industrial o artístic. La matèria potencia la visió espacial de l'alumnat i desenvolupa un llenguatge indispensable en tots els camps tècnics a qualsevol nivell.

2. Concreció de les competències específiques

- C1.- Analitzar la relació entre les matemàtiques i el dibuix geomètrics en diferent camps tècnics i artístics al llarg de la història, atenent la diversitat cultural.
- C2.- Resoldre gràficament operacions matemàtiques, relacions, construccions i transformacions, utilitzant fonaments de geometria mètrica a través de raonaments inductius, deductius i lògics.
- C3.- Representar la realitat tridimensional sobre la superfície del pla mitjançant els diferents sistemes de representació espacial, valorant la importància del dibuix en diferents àmbits.
- C4.- Documentar gràficament projectes arquitectònics i d'enginyeria, aplicant les normes UNO i ISO de manera apropiada i valorant la importància del croquis en la fase inicial d'un projecte.
- C5.- Participar en projectes col·lectius de creació digital d'objectes i espais en dues i tres dimensions mitjançant l'ús de programes específics CAD, valorant les aportacions de tots els membres de l'equip.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

- 1.- Geometria mètrica.
- Desenvolupament històric del dibuix tècnic.
  - Construccions geomètriques.
- 2.- Geometria projectiva i normalització. Sistemes CAD.
- Sistemes de representació.
  - Normalització i documentació gràfica de projectes.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

- 1.- Saber analitzar obres arquitectòniques o d'enginyeria comprovant la presència de construccions geomètriques en el seu disseny i representar-ne algunes, emprant el material de dibuix adequat.
- 2.- Saber classificar i reproduir les principals construccions bàsiques de dibuix tècnic: polígons, tangències, corbes tècniques. Tenint cura en la presentació.
- 3.- Saber representar en els distints sistemes de representació espacial en els seus principals camps d'acció.
- 4.- Saber documentar tècnicament mitjançant la normativa vigent UNO i ISO, amb correcta llegibilitat i funcionalitat de línies normalitzades, acotació, escales, vistes i simbologia.
- 5.- Saber realitzar dissenys 2D i 3D mitjançant eines bàsiques de programes CAD.

Física i Química

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Tecnologia i Enginyeria I

1. Presentació de la matèria

En la societat actual, el desenvolupament de la tecnologia per part de les enginyeries s'ha convertit en un dels eixos entorn dels quals s'articula l'evolució sociocultural. En els últims temps, la tecnologia, entesa com el conjunt de coneixements i tècniques que pretenen donar solució a les necessitats, ha anat incrementant la seua rellevància en diferents àmbits de la societat, des de la generació de béns bàsics fins a les comunicacions. En definitiva, es pretén millorar el benestar i les estructures econòmiques socials i ajudar a mitigar les desigualtats presents en la societat actual, evitant generar noves bretxes cognitives, socials, de gènere o generacionals. Es tracten així, aspectes relacionats amb els desafiaments que el segle XXI planteja per a garantir la igualtat d'oportunitats a nivell local i global.

2. Concreció de les competències específiques

CE1. Dissenyar, crear i millorar productes i sistemes tecnològics gestionant projectes d'investigació amb tècniques eficients i una actitud emprenedora.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, STEM3, STEM4, CD1, CD3, CD5, CPSAA1.1, CE3.

CE2. Seleccionar materials aplicant criteris tècnics, considerant estudis d'impacte ecosocial i valorant criteris de sostenibilitat per a fabricar productes eficients que donen resposta a problemes plantejats amb un enfocament ètic i responsable.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM2, STEM5, CD1, CD2, CPSAA1.1, CPSAA4, CC4, CE1.

CE3. Aprofitar i configurar les eines digitals adequades per a resoldre de manera eficient tasques, presentar resultats, i aplicar coneixements interdisciplinaris.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM1, STEM4, CD1, CD2, CD3, CD5, CPSAA5, CE3.

CE4. Resoldre problemes de l'àmbit de l'enginyeria transferint i aplicant sabers interdisciplinaris.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM1, STEM2, STEM3, STEM4, CD2, CD5, CPSAA5, CE3.

CE5. Dissenyar i crear solucions tecnològiques automatitzades o robòtiques mitjançant el control programat i la regulació automàtica.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM1, STEM2, STEM3, CD2, CD3, CD5, CPSAA1.1, CE3.

CE6. Analitzar sistemes tecnològics dels àmbits de l'enginyeria des del punt de vista de la generació i l'ús de l'energia, avaluar l'impacte ambiental, social i ètic que tenen i aplicar criteris de sostenibilitat, accessibilitat i consum responsable.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM2, STEM5, CD1, CD2, CD4, CPSAA2, CC4, CE1.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Els sabers bàsics s'agrupen en huit blocs que engloben tota la matèria:

Bloc 1: Projecte de recerca i desenvolupament

Projectes de recerca i desenvolupament: CE1,CE3, CE4, CE6	1r CURS	2n CURS
ESTRATÈGIES DE GESTIÓ I DESENVOLUPAMENT DE PROJECTES		
- Design <i>thinking</i> . Tècniques d'investigació i ideació.	X	
- Mètode <i>agile</i> . Tipus (<i>Scrum, Kanban...</i>), característiques i aplicacions.		X
- Eines de gestió de projectes.		X
- Autoconfiança i iniciativa. Identificació i gestió d'emocions. L'error i la reavaluació com a part del procés d'aprenentatge.	X	X
- Emprenedoria, resiliència, perseverança i creativitat per a abordar problemes des d'una perspectiva interdisciplinària.	X	X
PRODUCTES		
- Cicle de vida. Anàlisi de sostenibilitat del cicle de vida (cicle de vida ambiental, cicle de vida social i cost de cicle de vida).	X	
- Estratègies de millora continua (cicle de Deming/PDCA).	X	
- Planificació i desenvolupament de disseny i comercialització.	X	
- Logística, transport i distribució.	X	
- Metrologia i normalització.	X	
- Control de qualitat. Tècniques de control de qualitat (histogrames, diagrames de Pareto, diagrames de causa-efecte, diagrames de Gantt, diagrames de dispersió, diagrama d'arbre). Programes de millora de qualitat.	X	
COMUNICACIÓ TÈCNICA		
- Expressió gràfica. Aplicacions CAD-CAE-CAM. Diagrames funcionals, esquemes i croquis.	X	
- Difusió i comunicació de documentació tècnica. Elaboració, referenciació i presentació.		X

Bloc 2: Materials i fabricació

Materials i fabricació: CE1, CE2, CE3	1r CURS	2n CURS
MATERIALS		
- Materials tècnics i materials nous. Classificació. Obtenció i transformació. Selecció i aplicacions característiques.	X	
- Estructura interna. Propietats mecàniques i tèrmiques. Procediments d'assaig (tracció, duresa, resiliència, fatiga, tecnològics, no destructius). Oxidació i corrosió (tractaments de protecció).		X
- Tècniques de disseny, tractaments de modificació i millora de les propietats (tractaments tèrmics dels metalls, tractaments termoquímics dels metalls, tractaments mecànics, tractaments superficials).		X
- Materials estratègics d'ús en dispositius d'informació i comunicació.	X	
- Impacte social i ambiental produït per l'obtenció, la transformació i la deixalla de materials. Reciclatge i reutilització de materials.		X
FABRICACIÓ		
- Fabricació assistida aplicada a projectes. Programari per a disseny i fabricació. Impressores 3D, tall làser. Materials emprats.	X	
- Tècniques de fabricació: prototipatge ràpid i a demanda. Fabricació digital aplicada a projectes.	X	
- Fabricació de peces sense pèrdua de material (conformació per fusió i emmotllament, conformació per deformació) i amb pèrdua de material (per separació mecànica, per calor, per separació química). Tècniques de fabricació industrial.		X
- Màquines i eines. Normes i elements de seguretat.	X	X
- Models de fabricació a la Comunitat Valenciana. Centres d'innovació. Moviment maker.		X

Bloc 3: Sistemes mecànics

Sistemes mecànics: CE1, CE3, CE4	1r CURS	2n CURS
MECANISMES		
- Mecanismes de transmissió i transformació de moviments.	X	
- Suports i unió d'elements mecànics.	X	
- Disseny, càlcul, muntatge i experimentació física o simulada.	X	
- Aplicació pràctica a projectes.	X	
ESTRUCTURES		
- Estructures senzilles. Muntatge o simulació d'exemples senzills.		X

- Tipus de càrregues, estabilitat i càlculs bàsics.		X
- Estàtica, equacions d'equilibri, càlcul de reaccions.		X
MÀQUINES TÈRMiques: CÀLCULS BÀSICS, COMPONENTS I APLICACIONS		
- Motors de combustió interna alternatius i rotatius, i de combustió externa: evolució, tipus, components, característiques. Càlculs bàsics, simulació i aplicacions.		X
- Màquines frigorífiques i bombes de calor: evolució, tipus, components, característiques. Càlculs bàsics, simulació i aplicacions.		X
- Cicle de Carnot. Rendiment i eficiència de les màquines tèrmiques i frigorífiques.		X
PNEUMÀTICA I HIDRÀULICA		
- Anàlisi comparativa. Avantatges i inconvenients.		X
- Components i principis físics.		X
- Descripció i anàlisi de circuits.		X
- Disseny de circuits, muntatge i/o simulació. Esquema d'aplicacions industrials.		X

Bloc 4: Sistemes elèctrics i electrònics

Sistemes elèctrics i electrònics: CE1, CE3, CE4, CE6	1r CURS	2n CURS
CORRENT CONTINU		
- Circuits de corrent continu: disseny, càlcul, muntatge i experimentació física o simulada.	X	
- Llei de Kirchhoff. Mètode d'anàlisi de malles i nusos.	X	
- Aplicació a projectes dels circuits de corrent continu.	X	
- Caracterització de generadors, resistències, bobines i condensadors en corrent continu.	X	
- Màquines elèctriques de corrent continu: principis de funcionament, evolució, tipus i característiques, esquema de càlcul, components i aplicacions.	X	
- Generació i transport del corrent continu.	X	
CORRENT ALTERN		
- Principis de funcionament i característiques principals del corrent altern. Generació i transport del corrent altern. Transformadors.		X
- Caracterització de generadors, resistències, bobines i condensadors en corrent altern. Càlcul de paràmetres en circuits RLC.		X
- Triangle de potències: potència aparent, activa i reactiva. Millora del factor de potència.		X

- Muntatge i simulació de circuits RLC.		X
- Màquines elèctriques de corrent altern: principis de funcionament, evolució, tipus i característiques, esquema de càlcul, components i aplicacions.		X
ELECTRÒNICA DIGITAL		
- Circuits combinacionals i seqüencials: components, disseny, simplificació per Karnaugh, portes universals (teoremes de Morgan) i aplicacions.		X
- Muntatge i/o simulació de circuits electrònics.		X

Bloc 5: Telecomunicacions

Telecomunicacions CE4	1r CURS	2n CURS
- Elements bàsics dels sistemes de telecomunicació	X	
- Comunicació sense fil i amb filferro	X	
- Modulació i transmissió analògica i digital.	X	
- Propagació de les ones electromagnètiques. Comunicació via satèl·lit	X	
- Xarxes i serveis de comunicació: telefonia, ràdio, televisió i dades.	X	
- L'espai radioelèctric. Control i protecció de dades.	X	

Bloc 6: Sistemes informàtics

Sistemes informàtics: CE5, CE3	1r CURS	2n CURS
- Llenguatges de programació textual. Característiques, elements i llenguatges.	X	
- Procés de desenvolupament: edició, compilació o interpretació, execució, proves i depuració.	X	
- Creació de programes per a la resolució de problemes. Modularització.	X	
- Tecnologies emergents: Internet de les coses. Aplicació a projectes.	X	
- Protocols de comunicació de xarxes de dispositius.		X
- Intel·ligència artificial, big data, bases de dades distribuïdes.		X
- Ciberseguretat.		

Bloc 7: Automatització

Automatització: CE5, CE3	1r CURS	2n CURS
- Sistemes de control. Conceptes i elements. Modelització de sistemes	X	

senzills.		
- Sistemes de supervisió (SCADA). Telemetria i monitoratge. Internet de les coses i big data.	X	
- Robòtica: modelització de moviments i accions mecàniques.	X	
- Automatització programada de processos. Disseny, programació, construcció i simulació o muntatge.	X	
- Aplicació de les tecnologies emergents als sistemes de control.	X	
- Sistemes automàtics de control en llaç obert i en llaç tancat. Simplificació de sistemes. Funció de transferència.		X
- Àlgebra de blocs. Estabilitat dels sistemes de control: mètode de Routh.		X
- Experimentació en simuladors.		X
- Control proporcional (P) i control proporcional, integral, derivatiu (PID).		X
- Sensors i transductors de posició, pressió, temperatura, humitat, soroll, lluminositat, etc.		X
- Detectores d'error. Actuadors.		

Bloc 8: Tecnologia sostenible

Tecnologia sostenible: CE2, CE3, CE6	1r CURS	2n CURS
SISTEMES I MERCATS ENERGÈTICS		
- Sistemes i mercats energètics. X	X	
- Consum energètic sostenible, tècniques i criteris d'estalvi. Subministraments domèstics.	X	
INSTAL·LACIONS EN HABITATGES		
- Instal·lació elèctrica, d'aigua sanitària, de sanejament, de gas, de climatització, de comunicació i domòtiques. X	X	
- Normativa, simbologia, anàlisi i muntatge bàsic de les instal·lacions. X	X	
- Programari específic de representació d'instal·lacions. X	X	
- Criteris i mesures d'estalvi energètic en un habitatge.		
ENERGIES RENOVABLES		
- Energies renovables. Eficiència energètica. Sostenibilitat energètica. X	X	
- Impacte social i ambiental. Informes d'avaluació. Valoració crítica de la sostenibilitat en l'ús de la tecnologia.		X

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

Competència específica 1. CE1:

Dissenyar, crear i millorar productes i sistemes tecnològics, i gestionar projectes d'investigació amb tècniques eficients i actitud emprenedora.

1r CURS	2n CURS
1.1. Investigar i dissenyar projectes que mostren de manera gràfica la creació i la millora d'un producte viable i socialment responsable, i seleccionar, referenciar i interpretar la informació relacionada.	1.1. Desenvolupar projectes d'investigació i innovació amb la finalitat de crear i millorar productes viables i socialment responsables de manera contínua, i utilitzar models de gestió cooperatius i flexibles.
1.2. Participar en el desenvolupament i la coordinació de projectes de creació i millora contínua de productes viables i socialment responsables, i identificar millores i crear prototips mitjançant un procés iteratiu, amb actitud emprenedora.	1.2. Comunicar i difondre de manera clara i comprensible el projecte definit, i elaborar i presentar la documentació tècnica necessària.
1.3. Elaborar la documentació tècnica, generar diagrames funcionals i utilitzar mitjans manuals i/o aplicacions digitals.	1.3. Abordar problemes tecnològics de l'àmbit de l'enginyeria des d'una perspectiva interdisciplinària, amb creativitat, resiliència i una actitud emprenedora.
1.4. Utilitzar eficaçment i adequadament la representació gràfica per a descriure productes i sistemes tecnològics dels àmbits de l'enginyeria, aplicar correctament la normalització i la simbologia i fer ús d'aplicacions informàtiques.	1.4. Perseverar en la consecució d'objectius en situacions d'incertesa, identificar i gestionar emocions, acceptar i aprendre de la crítica raonada, i utilitzar l'error com a part del procés d'aprenentatge.
1.5. Determinar el cicle de vida d'un producte viable i socialment responsable, i planificar i aplicar mesures de control de qualitat en les diverses etapes, des del disseny fins a la comercialització, tenint en consideració estratègies de millora contínua.	
1.6. Col·laborar en tasques tecnològiques, escoltar el raonament dels altres, aportar a l'equip a través del rol assignat i fomentar el benestar grupal i les relacions saludables i inclusives.	

Competència específica 2. CE2:

Seleccionar materials i aplicar criteris tècnics, considerar estudis d'impacte ecosocial i valorar criteris de sostenibilitat per a fabricar productes eficients que donen resposta a problemes plantejats amb un enfocament ètic i responsable.

1r CURS	2n CURS
2.1. Seleccionar els materials, tradicionals o de nova generació, adequats per a la fabricació de productes viables i de qualitat basant-se en les característiques tècniques que tenen i atenent criteris de sostenibilitat de manera ètica i responsable.	2.1. Analitzar la idoneïtat dels materials tècnics en la fabricació de productes sostenibles i de qualitat i estudiar-ne l'estructura interna, les propietats, els tractaments de modificació i la millora de les propietats que tenen.
2.2. Fabricar models o prototips amb les tècniques de fabricació més adequades i aplicar els criteris tècnics i de sostenibilitat necessaris.	2.2. Elaborar informes senzills d'avaluació d'impacte ecosocial de productes i sistemes tecnològics, centrats en l'ús dels materials utilitzats en el seu disseny, de manera fonamentada i estructurada.
2.3. Investigar materials nous, les aplicacions que tenen i l'impacte transformador del seu ús en la societat, i avaluar-ne la sostenibilitat.	2.3. Analitzar el cicle de vida d'un material i estudiar la contaminació generada i el consum energètic durant tot el seu cicle de vida, així com la capacitat de reciclatge i la biodegradabilitat del material.
2.4. Relacionar les noves necessitats industrials, de la salut i del consum amb la nanotecnologia, la biotecnologia i els nous materials intel·ligents.	2.4. Analitzar els models i les tècniques de fabricació dels àmbits de l'enginyeria.

Competència específica 3. CE3:

Aprofitar i configurar les eines digitals adequades per a resoldre de manera eficient tasques i presentar resultats, i aplicar-hi els coneixements interdisciplinaris.

1r CURS	2n CURS
3.1. Resoldre les tasques proposades i les funcions assignades de manera òptima mitjançant l'ús i la configuració de diverses eines digitals, i aplicar coneixements interdisciplinaris amb autonomia.	3.1. Resoldre problemes associats a les diverses fases del desenvolupament i la gestió d'un projecte (disseny, simulació i muntatge i presentació) i utilitzar les eines adequades que proveeixen les aplicacions digitals.

3.2. Fer la presentació de projectes amb les eines digitals adequades.	3.2. Realitzar la presentació de projectes i seleccionar les aplicacions digitals més adequades.
3.3. Emprar èticament i responsablement les eines digitals.	3.3. Utilitzar i respectar les llicències i els drets d'autoria propis de les eines digitals.
	3.4. Abordar la resolució dels problemes plantejats amb la utilització de diverses aplicacions digitals i triar-ne la més adequada per a cada situació.

Competència específica 4. CE4:

Resoldre problemes de l'àmbit de l'enginyeria transferint i aplicant sabers interdisciplinaris.

1r CURS	2n CURS
4.1. Resoldre problemes associats a sistemes i instal·lacions mecàniques aplicant fonaments de mecanismes de transmissió i transformació de moviments, suport i unió.	4.1. Calcular estructures senzilles i estudiar els tipus de càrregues als quals es poden veure sotmeses i l'estabilitat que tenen.
4.2. Resoldre problemes associats a sistemes i instal·lacions elèctriques i electròniques amb l'aplicació de fonaments de corrent continu i màquines elèctriques al desenvolupament de muntatges o simulacions.	4.2. Analitzar el funcionament de les màquines tèrmiques —màquines frigorífiques, bombes de calor i motors tèrmics— i fer càlculs bàsics sobre l'eficiència que tenen.
4.3. Resoldre problemes associats a sistemes energètics, eficiència i estalvi energètic.	4.3. Interpretar i solucionar esquemes de sistemes pneumàtics i hidràulics, i analitzar i documentar el funcionament de cadascun dels elements i de tot el sistema.
4.4. Resoldre problemes associats a sistemes de comunicació amb filferro i sense fil.	4.4. Interpretar i resoldre circuits de corrent altern, identificar-ne els elements i analitzar el funcionament que tenen.
	4.5. Experimentar i dissenyar circuits combinacionals i seqüencials físics i simulats amb l'aplicació de fonaments de l'electrònica digital i la descripció del seu funcionament en el disseny de solucions tecnològiques.

Competència específica 5. CE5:

Dissenyar i crear solucions tecnològiques automatitzades o robòtiques mitjançant el control programat i la regulació automàtica.

1r CURS	2n CURS
5.1. Dissenyar sistemes tecnològics i robòtics automatitzats utilitzant operadors tecnològics i llenguatges de programació informàtica i aplicant-hi les possibilitats que ofereixen les tecnologies emergents.	5.1. Simular el funcionament dels processos tecnològics basats en sistemes automàtics de llaç obert i tancat.
5.2. Construir sistemes tecnològics i robòtics automatitzats amb materials, operadors i tècniques eficaçment.	5.2. Obtindre i simplificar la funció de transferència.
5.3. Controlar el funcionament de sistemes tecnològics i robòtics, utilitzar llenguatges de programació i aplicar les possibilitats que ofereixen les tecnologies emergents, com ara la intel·ligència artificial, la telemetria, l'Internet de les coses, les dades massives (big data)...	5.3. Determinar l'estabilitat dels sistemes de control en llaç obert i en llaç tancat.
5.4. Automatitzar i programar moviments de robots mitjançant la seua modelització i amb algorismes senzills.	5.4. Aplicar el control PID als sistemes automàtics.
5.5. Conèixer i comprendre conceptes bàsics de programació textual, mostrar el progrés pas a pas de l'execució d'un programa a partir d'un estat inicial i predir-ne l'estat final després de l'execució.	5.5. Conèixer i avaluar sistemes informàtics emergents i les implicacions que tenen en la seguretat de dades amb l'anàlisi dels models existents.

Competència específica 6. CE6:

Analitzar sistemes tecnològics dels àmbits de l'enginyeria des del punt de vista de la generació i ús de l'energia, avaluar l'impacte ambiental, social i ètic que tenen i aplicar criteris de sostenibilitat i consum responsable.

1r CURS	2n CURS
6.1. Avaluar els diversos sistemes i mercats energètics i estudiar-ne les característiques, calcular les magnituds i valorar l'eficiència que tenen.	6.1. Analitzar els diversos sistemes d'enginyeria des del punt de vista de la responsabilitat social i la sostenibilitat, i estudiar les característiques d'eficiència energètica associades als materials i als processos de fabricació.

6.2. Analitzar les diverses instal·lacions d'un habitatge des del punt de vista de l'eficiència energètica, buscar les opcions més compromeses amb la sostenibilitat i fomentar-ne un ús responsable.	6.2. Seleccionar els recursos mecànics, elèctrics, electrònics, pneumàtics i digitals adequats a l'hora de crear productes i solucions tecnològiques.
6.3. Analitzar circuits de corrent continu amb diverses malles i generadors, i calcular les magnituds elèctriques principals (intensitat, voltatge, resistència, potència).	6.3. Analitzar circuits de corrent altern, i calcular i representar les funcions de les magnituds elèctriques principals (intensitat, voltatge, impedància, potència).
6.4. Analitzar diversos sistemes de comunicació i transmissió de dades.	6.4. Dissenyar circuits electrònics combinacionals i seqüencials que resolguen problemes tecnològics o reptes plantejats.
	6.5. Dissenyar circuits pneumàtics que resolguen problemes tecnològics o reptes plantejats.

ENSENYAMENT:	Batxillerat
NIVELL:	1r
MATÈRIA:	Biologia Humana

1. Presentació de la matèria

La biologia humana parteix del coneixement del cos humà, la seua anatomia i la seua fisiologia per a entendre els fets relacionats amb la salut i la malaltia. La comprensió de l'estructura de l'organisme humà en els diferents nivells: cel·lular, tissular, orgànic i d'aparells i sistemes, així com del seu complex funcionament, possibilita que l'alumnat prenga decisions fonamentades respecte a la salut i pugua millorar els seus hàbits de vida.

Aquesta matèria pretén ampliar el coneixement de l'ésser humà com a sistema viu, obert i complex, aprofundint en la seua estructura i organització interna, així com en els mecanismes fisiològics bàsics que hi ha darrere de les funcions de nutrició, relació i reproducció. La comprensió d'aquests processos permetrà l'estudi fonamentat dels problemes de salut relacionats amb el cos humà, els tipus de malalties, les tècniques de diagnòstic i tractament, i també la seua relació amb els hàbits, conductes i comportaments, individuals i col·lectius, que la determinen. En aquest nivell, la maduresa de l'alumnat permet aprofundir en tots aquests coneixements i desenvolupar, amb un nivell més gran de detall, activitats experimentals, com ara les disseccions anatòmiques o la detecció de nutrients, i també observacions detallades de mostres de teixits i òrgans.

La contribució d'aquesta matèria a les competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat és evident en el cas de les competències matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM), com ocorre en la resta de matèries de l'àmbit científic i matemàtic, ja que contribueix a estimular la vocació científica en tot l'alumnat. A més, contribueix, juntament amb la resta de matèries, al fet que l'alumnat es comprometa responsablement amb la societat a escala global a promoure els esforços individuals i col·lectius en la defensa de la salut humana, del benestar animal i del medi ambient, i contribueix d'aquesta manera no sols a millorar la qualitat de vida de les persones, sinó també a la preservació del patrimoni natural. Es tracta, per tant, d'una matèria orientada, especialment, a uns estudis superiors relacionats amb la branca sanitària, encara que també pot ser cursada per la resta d'alumnat interessat en la cura del propi cos i de la salut.

2. Concreció de les competències específiques

1. *Realitzar investigacions entorn de la biologia humana utilitzant metodologies pròpies del treball científic.*

El coneixement científic es construeix a partir d'evidències obtingudes de l'observació objectiva i de l'experimentació, i la seua finalitat és explicar el funcionament del món que ens envolta i aportar solucions a problemes del nostre temps. L'adquisició d'aquesta competència permetrà a l'alumnat comprendre l'anatomia i fisiologia del cos humà, així com la seua relació amb la salut i la malaltia, a partir de situacions en les quals l'alumnat haja d'aplicar els passos del mètode científic, contribuint així a desenvolupar la curiositat, la creativitat i el pensament crític.

Quant a les relacions amb altres competències específiques, aquesta està lligada a les altres dos competències específiques associades a les metodologies del treball científic; la relacionada amb el treball experimental i la associada a la comunicació de les conclusions de les investigacions, per la

qual cosa no pot desenvolupar-se independentment d'aquestes.

2. Utilitzar amb autonomia els mètodes experimentals adequats i aplicar correctament les normes de seguretat del treball experimental.

L'alumnat, a més de desenvolupar les seues destreses i el maneig adequat de les tècniques experimentals bàsiques i instruments de laboratori, ha d'augmentar la seua autonomia en el treball experimental i automatitzar l'elaboració d'un quadern de laboratori com una rutina bàsica en la qual el disseny de l'experiència, el registre dels resultats o observacions, la interpretació d'aquests i l'obtenció de conclusions han d'assumir-se com una tasca quotidiana en el desenvolupament de l'assignatura.

El treball en el laboratori implica el contacte amb substàncies tòxiques, inflamables o corrosives, per la qual cosa s'haurà de formar adequadament l'alumnat en el seu maneig per a evitar accidents relacionats amb aquestes. Tot això implica la necessitat d'una formació estricta en normes de seguretat del laboratori que impedisca els accidents.

3. Comunicar amb rigor i claredat les conclusions d'investigacions o activitats experimentals, utilitzant una argumentació fonamentada i el raonament lògic i aplicant diferents formats.

Mitjançant el desenvolupament d'aquesta competència es pretén que l'alumnat comuniqui les conclusions extretes a partir d'investigacions o activitats experimentals, utilitzant els coneixements adquirits i les formes d'argumentació i raonament de la ciència. Suposa la comunicació de les conclusions, després de buscar informació, recopilar dades i analitzar-les, tindre en compte arguments i opinions, i acceptar diversos punts de vista per a proposar una intervenció o solució. La comunicació científica és, per tant, un procés complex, en el qual es combinen de forma integrada destreses variades, es mobilitzen coneixements i s'exigeix una actitud oberta i tolerant cap a l'interlocutor.

4. Prendre decisions fonamentades respecte al propi cos i la salut, justificant-les des del coneixement científic sobre l'estructura i el funcionament del cos humà.

El desenvolupament d'aquesta competència implica aprofundir en els detalls de l'organització anatòmica i en els diferents components que, organitzats en nivells de complexitat creixent, cel·lular, tissular, orgànic i d'aparells i sistemes, constitueixen el cos humà. A partir d'aquest coneixement, l'alumnat ha de ser capaç de comprendre les bases de les alteracions i malalties més comunes que l'afecten. És important, també, reconèixer l'origen d'aquestes malalties per a poder abordar-les. El diagnòstic d'aquestes patologies es basa en tècniques i anàlisis objectives amb una base científica, que són pròpies de la medicina i la diferencien d'altres teràpies alternatives. Aquestes tècniques han evolucionat i s'han perfeccionat per a detectar i previndre de manera cada vegada més eficaç les malalties i alteracions del nostre cos.

Aquest coneixement permetrà raonar i argumentar entorn de qüestions d'actualitat com ara les dietes, les suposades propietats dels aliments o les medicines alternatives, desemmascarant així les pseudociències i fent valdre l'argumentació pròpia de la ciència, de manera que l'alumnat siga capaç de prendre decisions fonamentades respecte al propi cos i la salut.

5. Relacionar la salut humana amb els estils de vida, el medi ambient i els sistemes sanitaris.

La promoció de la salut suposa enfortir els coneixements, aptituds i actituds de les persones per a participar responsablement en la cura de la seua salut. Els elements que condicionen la salut d'una persona són la biologia humana, els estils de vida, el medi ambient i els sistemes sanitaris, per la qual

cosa, per a promoure la salut, caldrà analitzar i valorar els propis hàbits, els efectes de determinades accions humanes sobre el medi ambient i els sistemes sanitaris, aplicant fonaments científics sòlids, amb la finalitat d'adquirir hàbits saludables i conductes i comportaments sostenibles que garantisquen un entorn saludable.

Però la importància del manteniment de la salut no es redueix a la pròpia, sinó que inclou també la dels altres. Un sistema sanitari ha de vetlar per una bona salut compartida entre tots els ciutadans, incloent-hi els d'altres poblacions, no sols per constituir un dret humà, sinó també perquè, a més, la prevenció compartida redueix la incidència de les malalties en totes les poblacions. Tal és el cas de la vacunació i l'aplicació d'altres mitjans preventius en llocs llunyans que en redueixen la incidència i fins i tot han afavorit la desaparició de malalties infeccioses.

L'adquisició d'aquesta competència suposa no sols comprendre, sinó també ser capaç d'argumentar amb fonaments científics sobre la relació que existeix entre els hàbits de vida, la preservació del medi ambient i els sistemes sanitaris amb la salut. L'alumnat ha de ser capaç de valorar tots aquests aspectes per a poder adoptar i promoure formes de vida saludables i ambients favorables per a la salut.

3. Selecció dels sabers bàsics necessaris per a adquirir i desenvolupar les competències específiques

Bloc 1. TREBALL CIENTÍFIC

- Pautes del treball científic pròpies de la planificació i execució d'una investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesi, contrastació, obtenció de conclusions i comunicació de resultats.
- Utilització d'eines i de tècniques pròpies del laboratori escolar aplicades a l'estudi anatòmic i fisiològic del cos humà: disseccions d'òrgans, observació de cèl·lules i teixits, preparació de mostres al microscopi i estudis de models anatòmics (motles o rèpliques d'òrgans i esquelets).
- Identificació de nutrients i interpretació de proves diagnòstiques bàsiques.
- Utilització d'eines tecnològiques per a la cerca d'informació i la col·laboració.
- Cerca, reconeixement i utilització de fonts veraces d'informació científica.
- Estratègies de comunicació de projectes o resultats utilitzant el vocabulari científic i diferents formats (informes, vídeos, models, gràfics, etc.).
- Paper de les científiques i científics en el desenvolupament de les ciències de la salut.

Bloc 2. ORGANITZACIÓ BÀSICA DEL COS HUMÀ

- Nivells d'organització de l'ésser humà. Cèl·lules, teixits, òrgans i aparells i sistemes.
- Les funcions vitals.

Bloc 3. ANATOMIA I FISIOLOGIA HUMANES

- La funció de nutrició en l'ésser humà.

- a. Alimentació i nutrició. Nutrients. Dieta saludable.
- b. Metabolisme. Intermediaris comuns en les rutes metabòliques dels éssers vius.
- c. Característiques, estructura i funcions dels aparells i sistemes implicats en la funció de nutrició.
- d. Importància del manteniment de l'equilibri homeostàtic.

- La funció de relació en l'ésser humà.

- a. Regulació química. Sistema endocrí.
- b. Sistema nerviós. Sistema nerviós central i perifèric, somàtic i autònom. Transmissió de l'impuls nerviós.
- c. Sistema locomotor. Característiques, estructura i funcions dels ossos i músculs. Fisiologia del moviment i de la contracció muscular.
- d. Receptors sensorials i òrgans dels sentits.

- La funció de reproducció en l'ésser humà.

- a. Aparell reproductor. Anatomia i fisiologia.
- b. Fecundació, embaràs, part i lactància.
- c. Mètodes anticonceptius. Tècniques de reproducció assistida.

Bloc 4. SALUT HUMANA

Tant el bloc 4 com el bloc 5 són blocs transversals que poden impartir-se en cadascun dels sistemes i aparells estudiats.

- La salut i la malaltia. Concepte de salut. Factors determinants.

- Tipus de malalties. Causes, símptomes, prevenció, mètodes de diagnòstic i tractament de les malalties.

Bloc 5. DETERMINANTS DE LA SALUT

- Estils de vida. Dieta, higiene, higiene postural, addiccions a substàncies i conductes addictives, prevenció d'accidents, prevenció d'embarassos no desitjats i d'MTS, salut mental.

- Ecodependència de l'ésser humà de la salut animal i ambiental. Concepte *one health*.

- a. Relació entre l'aparició de noves malalties infeccioses i el canvi climàtic. Vectors de transmissió. Zoonosi.
- b. Relació entre la salut animal i la salut humana. Riscos de la ramaderia intensiva i de l'ús massiu d'antibiòtics.
- c. Contaminació atmosfèrica i dels ecosistemes aquàtics i terrestres: influència en la salut humana.

- Sistemes sanitaris i salut.

4. Concreció dels criteris d'avaluació de les competències específiques

CE1. Realitzar investigacions entorn de la biologia humana utilitzant metodologies pròpies del treball científic.

- 1.1. Identificar i formular problemes científics relacionats amb la biologia humana que requerisquen formular preguntes investigables.
- 1.2. Formular hipòtesis i dissenyar processos i estratègies de contrastació.
- 1.3. Buscar, valorar i seleccionar fonts d'informació rellevants i obtindre informació fiable i rellevant relacionada amb la matèria sobre la base del coneixement científic, adoptant una actitud crítica.
- 1.4. Processar les dades obtingudes i interpretar els resultats.
- 1.5. Formular argumentacions i conclusions fonamentades, basades en l'anàlisi dels resultats i en les conclusions d'investigacions anteriors sobre la problemàtica estudiada.

CE2. Utilitzar amb autonomia els mètodes experimentals adequats i aplicar correctament les normes de seguretat del treball experimental.

- 2.1. Vincular el coneixement científic disponible per a procedir durant l'experiència i interpretar els resultats.
- 2.2. Planificar les accions a realitzar i delimitar l'abast de l'activitat experimental dissenyada.
- 2.3. Utilitzar de manera correcta els instruments i les tècniques bàsiques per a l'estudi de l'anatomia i fisiologia animal, així com dels components moleculars de l'ésser humà.
- 2.4. Obtindre dades experimentals, registrar-les de manera sistemàtica i rigorosa i elaborar conclusions basades en les dades i errors experimentals i en els coneixements previs.
- 2.5. Utilitzar el quadern de laboratori com a eina per al registre de les observacions i l'anotació de les conclusions.
- 2.6. Treballar en el laboratori amb respecte i compliment de les normes de seguretat.

CE3. Comunicar amb rigor i claredat les conclusions d'investigacions o activitats experimentals, utilitzant una argumentació fonamentada i el raonament lògic i aplicant diferents formats.

- 3.1. Elaborar memòries i informes utilitzant el vocabulari propi de la matèria, així com sistemes de notació i representació propis del llenguatge científic.
- 3.2. Comunicar conclusions d'investigacions o activitats experimentals raonades relacionades amb els sabers de la matèria i transmetre-les de manera clara i rigorosa.
- 3.3. Utilitzar la terminologia i el format adequats, responent de manera fonamentada i precisa a les qüestions que puguin sorgir durant el procés.

CE4. Prendre decisions fonamentades respecte al propi cos i la salut, justificant- les des del coneixement científic sobre l'estructura i funcionament del cos humà.

- 4.1. Descriure l'estructura i organització interna del cos humà identificant els tipus cel·lulars, teixits, òrgans i aparells que l'integren, així com les relacions entre aquests.

4.2. Analitzar la fisiologia dels diferents aparells i sistemes del cos humà, relacionant-la amb les alteracions i malalties més comunes que els afecten.

4.3. Explicar les respostes del cos humà a les alteracions produïdes per lesions o induïdes mitjançant malalties o substàncies, des de la perspectiva del model d'ésser viu pluricel·lular d'organització complexa que respon mitjançant mecanismes de retroalimentació per a mantindre la seua homeòstasi.

4.4. Relacionar les formes d'actuació més destacades de la medicina enfront de les malalties amb la fisiologia dels aparells i sistemes.

4.5. Identificar i descriure les tècniques bàsiques de diagnosi i les aplicacions tecnològiques associades a aquestes, i valorar el seu impacte en el tractament de les malalties humanes amb un impacte més gran en l'actualitat.

CE5. Relacionar la salut humana amb els estils de vida, el medi ambient i els sistemes sanitaris.

5.1. Argumentar amb fonaments científics la necessitat d'adquirir hàbits de vida saludables.

5.2. Explicar la relació directa que hi ha entre la salut humana i les condicions ambientals.

5.3. Analitzar situacions generades per les accions humanes que comporten modificacions en el medi ambient amb conseqüències per a la salut individualment, localment i globalment.

5.4. Relacionar les condicions de vida, socials i econòmiques i els sistemes sanitaris amb la salut.